

DEMOSTHENIS

PHILIPPICAE.

A D C O D I C E S

CUM A REISKIO ET AUGERIO
TUM A SE COLLATOS

RECOGNOVIT

IMMANUEL BEKKERUS.

APPOSITA EST LECTIO REISKIANA.

BEROLINI
IMPENSIS GE. REIMERI

1 8 1 6.

INDEX PHILIPPICARUM.

PHILIPPICA PRIMA	PAG. 20
OLYNTIACA PRIMA (VULGO SECUNDA) —	36
OLYNTIACA SECUNDA (VULGO TERTIA) —	45
OLYNTIACA TERTIA (VULGO PRIMA) —	56
DE PACE	— 65
PHILIPPICA SECUNDA	— 72
DE CHERSONESO	— 81
PHILIPPICA TERTIA	— 101

Λ Ι Β Α Ν Ι Ο Υ

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ε Ι Σ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ ΜΟΝΤΙΟΝ,
ΛΕΙΩΣΑΝΤΑ ΑΥΤΟΝ ΓΡΑΦΑΙ ΟΙ ΤΟΝ ΤΕ ΔΗΜΟΣΘΕ-
ΝΟΥΣ ΒΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΥ-
ΤΟΥ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

Pag.
Reisk.

³
Ἐπειδή, κράτιστε ἀνθυπάτων Μόντιε, κατὰ τὸν ¹
Ὀμηρικὸν Ἀστεροπαῖον περιδέξιος τὰ εἰς λόγους
ὦν, πρωτεύεις μὲν ἐν τῇ Ῥωμαίων Φωνῇ καὶ τῆς
παρ' ἐκείνοις παιδείας ὁμολογουμένως τὸ πρε-
5 σβεῖον ἀνήρησαι, ἀμελεῖς δὲ οὐδὲ τῆς Ἑλληνικῆς,
ἄτε καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τὸ τῆς φύσεως μέγεθος
ὑπερέχειν δυνάμενος, ἀλλὰ περὶ τε τοὺς ἄλλους
διατρίβεις καὶ περὶ τὸν τελεώτατον τῶν Ἑλλη-
νικῶν ῥητόρων, τὸν Δημοσθένην, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς
10 ἐβουλήθης τὰς ὑποθέσεις τῶν τούτου λόγων
ἀναγράψασθαι σοι, δεχόμεθα μὲν ἄσμενοι τὸ
πρόσταγμα (ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείω τὴν τιμὴν ἢ
πόνον ἔχει), ἀρξόμεθα δὲ τοῦ συντάγματος ἀπὸ
τοῦ βίου τοῦ ῥήτορος, οὐχ ὅλον αὐτὸν διεξιόν-
15 τες — περιττὸν γὰρ τοῦτο — ἀλλὰ τοσοῦτων ²
μνημονεύοντες, ὅσα δοκεῖ καὶ πρὸς κατάληψιν
ἀκριβεστέραν τῶν λόγων συντελεῖν.

Δημοσθένει τοίνυν τῷ ῥήτορι πατήρ ἦν Δη-
μοσθένης, ἀνεπίληπτος τῷ γένει δοκῶν, ὡς καὶ

Αἰσχίνης ἐχθρὸς ὧν μαρτυρεῖ — εἴρηται γοῦν οὕτως αὐτοῖς ῥήμασι· τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύσασθαι —, ἐργαστήριον δὲ οἰκετῶν μαχαιοποιῶν κεκτημένος ἐντεῦθεν τὴν τοῦ μαχαιοποιῦ κλησιν ἔλαβε. τὸ μέντοι μητρῶον γένος τοῦ ῥήτορος οὐκ ἦν, ὡς Φασί, καθαρῶς Ἀττικόν, Γύλωνος τοῦ πάππου τοῦ Δημοσθένους Φυγόντος μὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ προδοσίαις ἐγκλήματι, οἰκίσαντος δὲ περὶ τὸν Πόντον, καὶ κεῖ γυναικα ἀγαγομένου Σκύθην τὸ γένος, ἐξ ἧς ἦν τοῦ Δημοσθένους ἡ μήτηρ Κλεοβούλη. εἰς τοῦτο γοῦν ἄλλοι τε λελοιδορήκασι καὶ Αἰσχίνης, εἰπὼν ὡς ἄρα εἴη Σκύθης, βάρβαρος ἐλληνίζων τῇ Φωνῇ. Περὶ μὲν οὖν τοῦ γένους αὐτοῦ τοσαῦτα εἰρήσθω.

Ὁρφανὸς δὲ καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομιδῇ νέος, ἦν μὲν, ὡς Φασί, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσώδης, ὥστε μηδὲ εἰς παλαιστραν φοιτῆσαι, καθὰ περ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν. ὅθεν καὶ ἀνδρωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσκώπτετο καὶ Βάταλος ἐπωνυμίαν ἔσχεν. ἱστόρηται γὰρ τινα Βάταλον Ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλεσι κατεαγόσι, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν· ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀνάνδρους Βατάλους ἐκάλουν.

Λέγεται δὲ τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν ἐπὶ λόγους ὀρμὴν τὸν Δημοσθένην ἐντεῦθεν σχεῖν. Καλλίστρατος ἦν Ἀθηναῖος ῥήτωρ ἔνδοξος. οὗτος ἔμελλε δημοσίαν τινὰ δίκην ἀγωνίζεσθαι· Φασί, οἶμαι, τὴν περὶ Ὀρωποῦ. ὁ τοίνυν Δημοσθένης παῖς ὧν ἐδεῖτο τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου

12 ἀγαγομένου

23 βάτταλος

24 Βάτταλον

29 βαττάλους

συγχεῖσθαι παραβαλεῖν αὐτῷ τῇ δίκῃ· καὶ ὅς
 ἐπέτρεψεν. ἀκούσας δὲ οὕτω διετέθη, ὥστε
 ἀπέκείνης τῆς ὥρας πάντα πάρεργα πρὸς
 τοὺς λόγους θέσθαι. Διδασκάλῳ δὲ χρησάμε-
 5 νος Ἰσαίῳ, μάλα δεινῷ ῥήτορι, εἰς ἄνδρας ἐγ-
 γραφεῖς εὐθύς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνε-
 στήσατο, κακῶς διωκηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.
 καὶ εἶλε μὲν αὐτούς, οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα
 ἀπολαβεῖν, ὅσα ἀπολωλέκει. τοὺς δὲ λόγους
 10 τοὺς ἐπιτροπικούς εἰσὶν οἱ Φασιν Ἰσαίου καὶ οὐ
 Δημοσθένους εἶναι, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ ῥήτορος
 ἀπιστοῦντες (ὀκτωκαίδεκα γὰρ ἔτῶν ἦν, ὅτε πρὸς
 τούτους ἠγωνίζετο), καὶ ὅτι δοκοῦσιν οἱ λόγοι τὸ
 τοῦ Ἰσαίου πῶς ἐπιφαίνειν εἶδος. ἕτεροι δὲ νο-
 15 μίζουσι συντετάχθαι μὲν ὑπὸ Δημοσθένους, διωρ-
 θῶσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. οὐδὲν δὲ θαυμα-
 στόν, εἰ ὁ Δημοσθένης ἠδύνατο μὲν καὶ ἀπέ-
 κείνης τῆς ἡλικίας συγγράφειν τοιοῦτους λόγους
 — ἢ γὰρ ὕστερον ὑπεροχὴ καὶ τοῦτο πιστοῦ-
 20 ται —, ἀπὸ δὲ νεαρᾶς ἔτι τῆς ἀσκήσεως τῆς
 ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα πολ-
 λαχῆ μεμίμηται. Μετὰ μόντοι τούτους τοὺς
 ἀγῶνας βραχὺ τῇ ἡλικίᾳ προελθὼν σοφιστεύειν
 ἐνεχείρησεν· εἶτα ἀπαλλαγείς τούτου συνηγόρη-
 25 σεν ἐν δικαστηρίῳ. τούτοις δὲ ὥσπερ γυμνασίοις
 χρησάμενος, ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ τὰ τῆς πό-
 λεως πράττειν ἤλθεν.

Ἔτι κακείνων μνημονευτέον, ὅτι τραυλὸς μὲν
 ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτο-
 30 νώτερος· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων συνέβαινε, Φαυλοτά-
 την αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον οὐκ εὐδο-
 κιεῖν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τοῖς λόγοις. διὸ καὶ
 πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα, τί ἐστὶ ῥητορικὴ, ἀπεκρί-
 νατο ὅτι ὑπόκρισις, δυσχεραίνων ὅτι διὰ ταύτην

4 τῶν χειρόνων ἤττων ἐφαίνετο. ἀλλὰ καὶ ταῦ-
 τα μελέτη κατώρθωσε καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ
 πρὸς δημαγωγίαν ὑπὴν ἐλαττώματα. καὶ γὰρ
 δειλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θο-
 ρύβους καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθύς ἐξίστα- 5
 σθαι. διὰ δὲ τοῦτο φασιν αὐτὸν ἄνεμον ῥαγδαῖον
 τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θάλατταν,
 παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ
 τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεδίξεσθαι φέρειν τὰς τοῦ
 δήμου καταβοάς. μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ καὶ 10
 οἰκίσεις κατάγειοι καὶ ξυρήσεις ἀπρεπεῖς, ἵνα
 δι' αἰσχύνην μὴ προῖοι τοῦ τῆς οἰκίας δωματίου·
 καὶ ὡς οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπο-
 νεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους. ὅθεν καὶ Πυθέας
 σκώπτων ἔφη τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους 15
 λύχνων ἀπόζειν. πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης ἀστείως
 ἅμα καὶ πικρῶς, οἶδα, εἶπεν, ὅτι σε λυπῶ λύ-
 χνον καίων· διεβέβλητο γὰρ ὡς λωπρδυτῶν νύκτωρ
 ὁ Πυθέας. καὶ μὴν ὅτι τε ὑδωρ ἐπετήδευε πί-
 νειν, ἵνα ἐγρηγοροῦσαν μᾶλλον παρέχηται τὴν δια- 20
 νοίαν, ἅπασιν ὠμολόγηται, παρειλήφωμεν δὲ κα-
 κείνο, ὡς καὶ Ξίφος ποτὲ ἐκ τῆς ὄροφῆς ἀπήρ-
 τησε καὶ ἰστάμενος ὑπὸ τοῦτο ἔλεγεν. ἐποίει
 δὲ τοῦτο δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἐν τῷ λέγειν ἀπρε-
 πῶς τὸν ὦμον εἰώθει κινεῖν· ὑπερεκρέμασεν οὖν 25
 τοῦ ὦμου τὸ Ξίφος ἐν χρῶ, καὶ οὕτω τῷ δέει
 τῆς πληγῆς ἐδυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ
 πρέποντος σχήματος.

Ἀναγκαῖον δὲ διηγήσασθαι καὶ ὅπως εἶχε
 τὰ τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων πρά- 30
 γματα, ὅτε ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν ἦλθε Δημοσθέ-
 νης. Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἄρχοντας τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας ἐν Λεύ-
 κτροις τῆς Βοιωτίας μάχῃ νικῆσαντες, αὐτοὶ πα-
 ρῆλθον εἰς ἰσχύν, καὶ μετ' ὀλίγον πρὸς Φωκίας 35

πόλεμον ἐξήνεγκαν. ἦσαν δὲ οἱ Φωκεῖς ἔθνος
 ὁμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχον δύο καὶ εἴκο- 5
 σιν. οὗτοι δὲ καταλαβόντες τὸν τοῦ Πυθίου να-
 ὄν, πλησίον ὄντα, ἐσύλησαν· ἀνθ' ὅτου καὶ οἱ
 5 Θηβαῖοι πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς αὐτούς. ἐπο-
 λέμουν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τὸν συμμαχικὸν κλη-
 θέντα πόλεμον. Χῖοι γὰρ καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυ-
 ζάντιοι, πάλαι ποτὲ ὄντες ὑπήκοοι Ἀθηναίων,
 τότε μετ' ἀλλήλων συστάντες καὶ συμμαχίαν
 10 ποιησάμενοι πρὸς αὐτούς ἐπολέμουν. καὶ οὕτω
 μὲν ἡ Ἑλλάς εἰς πολλὰ μέρη διήρητο, Ἀθη-
 ναίων πολεμούντων πρὸς τοὺς προειρημένους καὶ
 Θηβαίων πρὸς Φωκέας καὶ Λακεδαιμονίων πρὸς
 Πελοποννησίους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Φί-
 15 λιππος ὁ Ἀμύντου παῖς εἰς τὴν Μακεδόνων βα-
 σιλείαν παρῆλθεν. Ἀμύντα γὰρ τῶ Μακεδονίας
 βασιλεῖ τρεῖς ἐγένοντο παῖδες ἐξ Εὐρυδίκης τῆς
 Ἰλλυρίδος, Ἀλέξανδρος, Περδίκκας, Φίλιππος.
 τούτων ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος δολοφο-
 20 νηθεὶς ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Περδίκκας πρὸς Ἰλλυ-
 ρίους μαχόμενος Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατος ἐτύγ-
 χανε μὲν ἐν Θήβαις ὁμηρεῦων, ὡς δὲ ἐπύθετο
 τὸν Περδίκκου θάνατον, ὑπεξελθὼν λάθρα, καὶ
 ὀξέως εἰς Μακεδονίαν ἀφικόμενος, κατέσχε τὴν
 25 ἀρχήν. Ἀθηναῖοι δ' ἄρ' ἕτερόν τινα, γένους μὲν
 ὄντα τοῦ βασιλικοῦ, Φυγάδα δὲ ἐκ Μακεδονίας,
 ἐπὶ βασιλείαν κατήγον μετὰ πολλοῦ πλῆθους
 στρατιωτῶν. τούτοις ὁ Φίλιππος ἐπιθέμενος ἐνί-
 κησε μάχῃ· καὶ ὅσους συνέλαβεν αἰχμαλώτους
 30 τῶν Ἀθηναίων, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων, οὐ κατ'εὐ-
 νοίαν τῆς πόλεως οὐδὲ δι' ἐπιείκειαν τρόπου.

6 καὶ οἱ ἀθηναῖοι

12 Φωκέας, λακεδαιμονίων δὲ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Α.

39 **Κ**ακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι συνεληλύθησαν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων οὐδὲν εἶναι θαυμαστόν, εἰ ραθυμοῦντες κεκρατήνται, καὶ εἰσηγεῖται πῶς 5 ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν. κελεύει δὴ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω πολιτικὴν, ἣ τις οἴκοι μένουσα πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἑτοιμος ὑπάρξει, ἑτέραν δὲ ἐλάττω, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, πα- 10 ραμειγμένων δέ. καὶ κελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ τοὺς ἐτησίας πνέοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος 15 ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἤνικα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατόν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀπάντων κρατῇ, ἀλλ' ἐγγὺς ἢ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχη. 20

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Γ (Α).

6 **Ο**λυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θράκης. Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐνοικούντων τὸ γένος, ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἢ δὲ Χαλκίς Ἀθηναίων ἀποικος. 7 πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι τῆς Ὀλύνθου.

10 ἐλάττωα

11 καὶ ταύτην κελεύει

2 τῶν ταύτη

Ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλ-
 λήνων τὸ παλαιόν, καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις.
 χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν
 συγγενῶν πόλεων ἐπῆρχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης
 5 πολὺ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μα-
 κεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ὀλυνθιοὶ ποιη-
 σάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἀθη-
 ναίους τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ τοῦτο μὲν Ἀνθεμούν-
 τα παρὰ τοῦ Μακεδόνα εἰληφότες, πόλιν ἀμ-
 10 Φισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ
 Ποτίδαιαν, ἣν Ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας
 ὁ Φίλιππος Ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑπο-
 πτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὀρῶντες αὐτοῦ τα-
 χεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὐξήσιν, οὐ πιστὴν δὲ
 15 τὴν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν,
 πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους, κατελύ-
 σαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦ-
 το παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· συ-
 νετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Ἀθη-
 20 ναίους, καὶ ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ
 δὲ Φίλιππος, πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς
 δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβῶν, ὡς τὰς συν-
 θήκας παραβεβηκόσι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς
 τοὺς ἑαυτοῦ Φιλίαν ἐσπεισμένοις πόλεμον ἐπῆ-
 25 νεγκεν.

Οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας πε-
 ρὶ βοηθείας. οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοη-
 θεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις. καὶ φησι τὴν Ὀλυν-
 θίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν εἶναι τῶν Ἀθηναίων·
 30 σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων οὐδέποτε ἤξειν εἰς
 τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις
 ἐξουσίαν ἔσσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν κα-
 κεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ 8
 γένοιτο ἢ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς

Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. Φησὶ δὲ δυσμάχη-
τον εἶναι τὸν Φίλιππον οὐχ ὡς ὑπείληπται, θαρ-
σύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους.

Διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρη-
μάτων, συμβουλευὼν αὐτὰ ποιῆσαι στρατιωτικά 5
ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὄν, ᾧ
ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. Οὐκ
ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς,
ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων, καὶ πάν-
των καταλαμβάνειν τόπον σπευδόντων, πληγαὶ 10
τε ἐγίνοντο καὶ πού καὶ τραύματα. τοῦτο κω-
λύσαι βουλευθέντες οἱ προεστῶτες τῶν Ἀθηναίων
ἠνητούς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους, καὶ ἕκαστον
ἔδει δίδοναι δύο ὀβολούς, καὶ καταβαλόντα θέαν
ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένητες λυπεῖσθαι 15
τῷ ἀναλώματι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκα-
στον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολούς. ἐντεῦθεν μὲν
οὖν τὸ ἔθος ἤρξατο· προῆλθε δὲ εἰς τοῦτο, ὥστε
οὐκ εἰς τοὺς τόπους μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ
ἀπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο. 20
ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ κατέστη-
σαν. πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι μισθὸν πα-
ρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον, τότε δὲ ἐν ταῖς
θεωρίαις καὶ ταῖς ἐορταῖς οἴκοι μένοντες διενέ-
μοντο τὰ χρήματα· οὐκέτι οὖν ἠθέλον ἐξιέναι 25
καὶ κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν
θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἀπειλοῦντα
τῷ γράφαντι μετατεθῆναι τε αὐτὰ εἰς τὴν ἀρ-
χαίαν τάξιν καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ
Δημοσθένης εὐλαβῶς ἀπτεται τῆς περὶ τούτου 30
συμβουλῆς, καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτὸν ὅτι Σὺ γρά-
9 Φεις ταῦτα εἶναι στρατιωτικά; ἐπιφέρει Μὰ

1 δύσμαχον
λῶματι λυπεῖσθαι
τούτα

2 οὐχ ὡς] οὕτως

18 τοσοῦτον

28 μετατεθῆναι ταῦτα

15 τῷ ἀνα-

19 τοὺς τόπους]

Δι' οὐκ ἔγωγε. Τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν.

Διείλεται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοὺς στρατεύεσθαι καὶ μὴ 5 διὰ ξένων, ὡς περ εἰώθεσαν, ποιῆσθαι τὴν βοήθειαν· τοῦτο γὰρ αἴτιον εἶναί φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Α (Β).

Προσήκοντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων 17 οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον καὶ δεδιόσιν, ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνύς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνα πράγματα. καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὑποπτον αὐτὸν εἶναί 15 φησι, καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Β (Γ).

Ἐπεμφαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς· καὶ 20 ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο. ὁ δὲ δῆμος περιχαρῆς, οἱ τε ῥήτορες παρακαλοῦντες ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης, μὴ θαρσήσαντες, ὡς τὰ πάντα νενικηκότες καὶ ἰκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν 25 λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι. διὰ τοῦτο παρελθὼν ἐπι-
 15 ἰδίαν 22 ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικᾶς

κόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ πρὸς εὐλάβειαν σῶφρονα τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων σωτηρίας· οἶδε γὰρ ὅτι καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι 5
 28 πού τινες τοῦ μὲν μὴ τὰ οἰκεία προέσθαι ποι-
 οῦνται φροντίδα, περὶ δὲ τὸ τιμωρησασθαι τοὺς ἐναντίους ἤττον σπουδάζουσιν.

Ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἀπτε- 10
 ται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους τοὺς ἐπιτιθέοντας ζημίαν τοῖς γράψασιν αὐτὰ γενέσθαι στρατιωτικά, ἢ ἀδεῆς ἢ τὸ συμβουλευεῖν τὰ βέλτιστα. παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστῆναι καὶ στρατεύεσθαι 15
 σώμασιν οἰκείοις, καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κῆρὰ τοῦ δήμου τε ὡς ἐκλελυμένου καὶ τῶν δημαγωγῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

55 **Μ**ηκνυομένου τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπό-
 λεως εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ τε Φίλιππος καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέ-
 μῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἂ ὑπέ-
 σχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι.
 ὑπέσχετο δὲ τοῖς μὲν Θηβαίοις Ὀρχομενὸν πα- 5
 ραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας, ἀμφο-
 τέροις δὲ τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦ-
 το δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ πολεμίων ὄντων Ἀθη-
 ναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουλευθεὶς εἰσβαλεῖν
 13 ἵνα ἀδεῖα ἦ τοῦ 17 τίως 6 πεισώμεθα

εἰς τὴν Φωκίδα τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων
 ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπὲρ ἐνί-
 ων δὲ Θερμοπύλας, ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου. νῦν
 τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,
 5 μηδενὸς κωλύσαντος παρελθὼν εἶσω Πυλῶν, τὸ
 Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε καὶ τὴν Φω-
 κέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν καὶ τὰς ἐκεί-
 νων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων
 Ἑλλήνων εἴληφε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθη- 56
 10 ναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγ-
 χωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν,
 οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι,
 οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συ-
 νεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι Φάσκων
 15 μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαν-
 τας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ
 λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι' ἄλλας τινὰς
 αἰτίας, τούτους δὲ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώ-
 σομεν, Φησί, κοινὴν αἰτίαν ταύτην κατ' ἡμῶν,
 20 ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα
 δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ
 ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἶσω Πυλῶν,
 καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μι-
 κροῦ τηλικούτου κίνδυνον ἄρασθαι.
 25 Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μὲν, οὐ
 μὴν εἰρησθαι μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ
 Αἰσχίνου καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ δια-
 βάλλει, ὅτι συνεβούλευε Φίλιππον Ἀμφικτυόνα
 εἶναι, ψηφίσασθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος
 30 τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάν-
 των ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τού-
 των συμβεβουλευκὼς πόν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς
 διέβαλλεν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε,
 μὴ δόξῃ Φιλιππίζειν καὶ χερίμασιν ὑπὸ τοῦ βα-

σιλέως πεισθεῖς τοιαύτην γνώμην ἀποφύνασθαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινα ὑπόνοιαν ἰστάμενος φαίνεται, συνιστᾶς ἑαυτὸν ὡς εὖνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Β.

64 Παραινεῖ διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις 5 ὁ ῥήτωρ πολέμιον ὑποπτεύειν τὸν Φίλιππον καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πάνυ τι πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι καὶ εὐτρεπίζεσθαι εἰς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιᾶται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλη- 10 σι τὸν Φίλιππον, καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις Φησίν. ἐπαγγέλλεται δὲ καὶ ἀποκρίσεις δώσειν πρὸς τινὰς πρέσβεις ἕκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων ὅπως ἀποκρίνασθαι δεῖ. πῶθεν δὲ οὗτοι καὶ περὶ τίνων ἤκουσιν, ἐν 15 τῷ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἑκ δὲ τῶν Φιλιππικῶν ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπεμψε πρέσβεις ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν μάτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὡς ἐπαγγει- 20 λάμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, ψευδάμενον δέ· οὐδὲν γὰρ ὑπεσχῆσθαι Φησιν οὐδὲ ἐψεῦσθαι, καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους αἰπαιτεῖ. ἐπεμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσήνιοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗ- 25 τοι τὸν δῆμον, ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδουλομένοις τὴν Πελοπόννησον εὖνους τέ ἐστι καὶ συγκροτεῖ, αὐτοῖς δὲ περὶ ἐλευθερίας πολεμοῦ-

7 Deest τι.

21 ψευδόμενος

14 ὅποτε

22 ὑπεσχῆσθαι

20 ἐπαγγελλόμενος

σιν ἐναντιοῦται. ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ
 πρὸς τὸν Φίλιππον ἀποκρίσεως καὶ πρὸς τὰς
 πόλεις, ὅτι εὖνοι μὲν εἰσι Λακεδαιμονίοις καὶ
 τὴν τῶν Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίπ-
 5 ππου σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ
 μὴν ἀποφήνασθαι δύνανται δίκαια πράττειν τοὺς 65
 Λακεδαιμονίους. πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον διημαρ-
 τήκασιν μὲν ὧν ἤλπισαν, οὐ μὴν ὑπ' ἐκείνου γε
 αὐτοῦ δοκοῦσιν ἐξηπατῆσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς
 10 ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν
 οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων πρέσβων ἐποίησα-
 τό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ Ἀθηναίων τινὲς ἦσαν
 οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες, ὡς Φί-
 λιππος Φωκέας σώσει καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν
 15 καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀπο-
 κρίσεων μνησθεὶς ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώ-
 σειν, φησὶ δὲ ὅτι δίκαιον ἦν τοὺς τὴν δυσχέρειαν
 πεποικηκότας ἐκείνους καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπαι-
 τεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντας, φησὶ, τὸν δῆμον ^{εἶναι}
 20 καὶ ἀνοίξαντας Φιλίππῳ Πύλας. ταῦτα δὲ εἰς
 τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος,
 ὡς φησὶ, τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς παρα-
 πρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδια-
 βάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ
 ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

25 **Ο** λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπέθους εἴρηται καὶ 88
 ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγορήτο. ἦν μὲν

γὰρ Χερρῶνησος ἢ πρὸς Θρᾴκην τῶν Ἀθηναίων
 κτήμα ἀρχαῖον, εἰς δὲ ταύτην ἀπέστειλαν κατὰ
 τοὺς Φιλίππου καιροὺς κληρῶντας ἑαυτῶν. ἔθος
 δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πέ- 5
 νητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἴκοι, τούτους
 πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυ-
 τῶν· καὶ ἐλάμβανον πεμπόμενοι ὅπλα τε ἐκ
 τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο
 γέγονε, καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χερρῶ-
 νησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπεΐθην. οἱ 10
 μὲν οὖν ἄλλοι Χερρῶνησῖται τοὺς ἐπελθόντας
 ἐδέξαντο καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ
 γῆς, Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν
 χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν
 Διοπεΐθης ἐπολέμησε Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ 15
 Φίλιππον καταφεύγουσι, καὶ ὃς ἐπιστέλλει τοῖς
 Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανούς ὡς αὐτῶν
 προσήκοντας, ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτούς, εἴ
 89 τί φατινὴ ἡδικῆσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων
 οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἐπέμψεν. 20
 ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπεΐθης, τοῦ Φιλίπ-
 που περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἄνω Θρᾴκην πολε-
 μοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παρά-
 λιον Θρᾴκην, ὑπήκουον οὔσαν τοῦ Μακεδόνα, κα-
 τέδραμε καὶ ἐπόρθησε, καὶ ἔφθη, πρὶν Φίλιπ- 25
 πον ἐπανελθεῖν, ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χερρῶνησον
 καὶ ἐν ἀσφαλεῖ γενόμενος. διό περ ὁ Φίλιπ-
 πος οὐ δύνηθεις ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι, πέ-
 πομφεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατη-
 γορῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ λέγων αὐτὸν παραβε- 30
 βηκέναι τὴν εἰρήνην ἀντικρῶς. καὶ οἱ Φιλίππι-
 ζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπεΐ-
 θους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ
 Δημοσθένης ἐναντιούμενος διχῆ ὑπερὶ Διοπεΐθους
 ἴσταται. οὔτε γὰρ ἀδικᾷ φησὶν αὐτὸν πεπονη- 35
 κέναι.

κέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παραβάν-
 τος τὴν εἰρήνην καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθη-
 ναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου
 διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθη-
 5 ναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν καὶ διαλύσαι τὴν
 ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἢ τις νῦν ἀποκρούεται Χερ-
 ρονήσου Φιλίππον. τὸ δὲ ἅλον ἐπὶ πόλεμον
 παρακαλεῖ, καὶ τοῦ Φιλίππου πολλὴν πειεῖται
 κατηγορίαν ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου καὶ τοῖς
 10 Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Γ.

Ἀπλὴ τοῦ λόγου τούτου ἡ ὑπόθεσις. Φιλίπ-
 που γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ
 πολλὰ ἀδικοῦντος, συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις
 ὁ ρήτωρ ἀναστῆναι καὶ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα,
 15 ὡς κινδύνου μεγάλου καὶ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένου
 καὶ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἑλλησιν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ ΛΟΓΟΙ.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὔτιθε- 40
 θετο, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἂν
 ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων ἔγνωμην ἀπεφί-
 ναντο, εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥη-
 5 θέντων, ἡσυχίαν ἂν ἤγον, εἰ δὲ μή, τότε ἂν καὶ
 αὐτὸς ἐπειρώμην ἅ γιγνώσκω λέγειν· ἐπειδὴ δὲ
 περὶ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὔτοι πρότερον, συμ-
 βαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος
 ἀναστάς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν. εἰ
 10 γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δεόντα
 οὔτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει
 βουλεύεσθαι.

Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ
 15 φαύλως ἔχειν δοκεῖ. ὁ γὰρ ἐστὶ χεῖριστον αὐ-
 τῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς
 τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ
 τοῦτο; ὅτι οὐδὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν δεόν-
 των ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει,
 20 ἐπεὶ τοί γε εἰ πάνθ' ἅ προσῆκε πραττόντων οὐ-
 τως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέ-
 σθαι. Ἐπειτα ἐνθυμητέον καὶ παρ' ἄλλων
 ἀκούουσι καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομέ-
 νοις, ἡλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων,
 25 ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς, ὡς καλῶς καὶ προση-
 κόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πό-

λεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δι-
 καίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἔνε-
 41 κα ταῦτα λέγω; ἴν' εἰδῆτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 καὶ θεάσησθε ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις
 ὑμῖν ἐστὶ φοβερόν οὔτ', ἀν' ὀλιγορῆτε, τοιοῦτον 5
 οἷον ἀν' ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώμενοι
 τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε
 ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ
 τῇ νῦν ὑβρεὶ τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα ἐκ τοῦ
 μηδὲν φροντίζειν ὧν ἔχεῖν. εἰ δέ τις ὑμῶν, ὧ 10
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἶεται τὸν Φί-
 λιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε πλῆθος τῆς νῦν
 ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ χωρία
 πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἶεται,
 λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἵχομέν ποτε ἡμεῖς, 15
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ
 Μεθώνην καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον
 κύκλω, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων
 ἔθνων αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερά ὑπῆρχε, καὶ
 μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ ἐκείνῳ. εἰ 20
 τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώ-
 μιν, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν Ἀθηναίοις ἔχου-
 σι τοσαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας
 ἔρημον ὄντα συμμαχῶν, οὐδὲν ἀν' ὧν νυκτὶ πεποιή-
 κεν ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτίσατ' ἀν' δύνα- 25
 μιν. ἀλλ' οἶδεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο κα-
 λῶς ἐκείνος, ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶν ἅπαντα τὰ
 χωρία ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ, φύ-
 ρει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων
 καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν 30
 ἀμελούντων. καὶ γὰρ τοι ταύτη χηρσάμενος τῇ
 γνώμῃ πάντα κατέστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν

ὡς ἂν ἐλών τις ἔχοι πολέμου νόμῳ, τὰ δὲ σύμ-
 μαχα καὶ Φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμα- 42
 χεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν
 ἅπαντες, οὓς ἂν ὀρῶσι παρεσκευασμένους καὶ
 5 πράττειν ἐθέλοντας ἅ χερί. ἂν τοίνυν, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήση-
 τε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδὴ περ οὐ πρότε-
 ρον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν
 χερίσιμον τῇ πόλει παρασχεῖν αὐτόν, πᾶσαν
 10 ἀφείς τὴν εἰρωνεῖαν ἔτοιμος πράττειν ὑπάρξει, ὁ
 μὲν χερίματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ' ἐν ἡλικία στρα-
 τεύεσθαι, — συνελόντι δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢν ὑμῶν
 αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθε αὐ-
 τὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ
 15 πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέ-
 τερ' αὐτῶν κομιεῖσθε, ἂν θεὸς ἐθέλη, καὶ τὰ
 κατερραθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε κακεῖνον
 τιμωρήσεσθε. Μὴ γὰρ ὡς θεῶ νομίζετ' ἐκείνω
 τὰ παρόντα πεπηγένοι πράγματα ἀθάνατα, ἀλ-
 20 λά καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον καὶ δέδιεν, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ καὶ τῶν πάντων νῦν δοκούν-
 των οἰκειῶς ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπανθ' ὅσα περ
 καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἐνί, ταῦτα κἂν
 τοῖς μετ' ἐκεῖνου χερί νομίζεῖν ἐνεῖναι. κατέ-
 25 πτηχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀπο-
 στροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ραθυ-
 μίαν, ἢν ἀποθέσθαι φημί δεῖν ἤδη. ὀρᾶτε γὰρ,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἷ προελήλυθεν
 ἀσελγείας ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἴρεσιν ὑμῖν δίδωσι
 30 τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ
 λόγους ὑπερηφάνους, ὡς Φασι, λέγει, καὶ οὐχ
 οἷός τ' ἐστὶν ἔχων ἅ κατέστραπται μένειν ἐπὶ
 τούτων, ἀλλ' αἰεὶ τι προσπεριβάλλεται καὶ κύ-

43 κλω πανταχῆ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους
 περιστοιχίζεται. πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πότε ἂν χρὴ πράξετε; ἐπειδὴν τί γένηται; ἐπει-
 δὴν νῆ Δί' ἀνάγκη τις ἦ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γι-
 γνόμενα ἠγεῖσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶομαι τοῖς 5
 ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πρα-
 γμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι,
 περιμόντες αὐτῶν πυρθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγορᾶν
 λέγεται τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἂν τι καινότερον
 ἢ Μακεδῶν ἀνῆρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν καὶ 10
 τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος;
 οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει;
 καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτε-
 ρον Φίλιππον ποιήσετε, ἂν περ οὕτω προσέχητε
 τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ 15
 τὴν αὐτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπημίξεται, ὅσον πα-
 ρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. καὶ τοι καὶ τοῦτο.
 εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν ὑπάρξαι, ἢ
 περ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελού-
 μεθα, καὶ τοῦτ' ἐξεργάσαιτο, ἴσθ' ὅτι πλησίον 20
 μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμέ-
 νοις ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε·
 ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν
 Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἂν, ἀπηρητημένοι
 καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμασι. 25

Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέ-
 λοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἐτόίμως, ὡς ἐγνωκό-
 των ὑμῶν καὶ πεπεισμένων παύομαι λέγων· τὸν
 δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν
 τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἠγοῦμαι, καὶ τὸ 30
 πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὓς τινὰς χρημάτων,
 καὶ τὰλλα ὡς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα

4 δία

8 αὐτοῦ

17 τούτων

18 ὑπάρ-

ξῆ, (ἢ γὰρ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπιμελουμένη, καὶ
 τοῦτ' ἂν ἐξεργάσαιτο)

δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέ- 44
 γειν, δεηθεῖς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦ-
 τον. ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ
 πρότερον προλαμβάνετε· μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ
 5 τινὶ καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλεσθαι
 με τὰ πράγματα ἡγεῖσθω. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ
 καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν
 — οὐ γὰρ ἂν τὰ γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ
 βοηθεῖα κωλύσαι δυνηθῆμεν —, ἀλλ' ὅς ἂν
 10 δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόσις καὶ
 πόθεν διαμεῖναι δυνησεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσάμε-
 θαι πεισθέντες τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα
 τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πά-
 σχοιμεν ἂν κακῶς. οἶομαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα
 15 λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγελ-
 λεται τι. ἢ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ
 δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κριταὶ δ' ὑ-
 μεῖς ἔσεσθε.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριή-
 20 ρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαι φημι δεῖν·
 εἴτ' αὐτοὺς ὅστω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς, εἰάν τι
 δέῃ, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσι. πρὸς
 δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἰππέων ἰππαγωγοὺς
 τριήρεις καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω.
 25 ταῦτα μὲν οἶομαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαί-
 φνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρα-
 τείας εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον καὶ Ὀλυνθον
 καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ γὰρ ἐκεῖνα τοῦτο ἐν τῇ
 γνώμῃ παραστῆναι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας
 30 ταύτης τῆς ἄγαν, ὡς περ εἰς Εὐβοίαν καὶ πρό-
 τερόν ποτέ Φασιν εἰς Ἀλίαρτον καὶ τὰ τελευ-
 ταῖα προῶν εἰς Πύλας, ἴσως ἂν δεηθήσαιτε. οὐ
 τοι παντελῶς οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν τοῦτο, ὡς 45

ἔγωγέ Φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐστιν, ἴν' ἡ
 δια τὸν φόβον, εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς — εἴσεται
 γὰρ ἀκριβῶς· εἰσι γὰρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέ- 5
 λοντες ἐκείνω παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ
 δέοντος — ἡσυχίαν ἔχη, ἡ παριδῶν ταῦτα ἀφύλα- 5
 κτος ληφθῆ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν πλεῖν ἐπὶ
 τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐνδῶ καιρὸν. Ταῦ-
 τα μὲν ἐστίν, ἀ πᾶσι δεδόχθαι Φημι δεῖν καὶ
 παρεσκευάσθαι προσήκειν οἴομαι· πρὸς δὲ τούτοις
 δύναμιν τινα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φημι προχειρί- 10
 σασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἡ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κα-
 κῶς ἐκείνον ποιήσει. μὴ μοι μυρίους μηδὲ δις μυ-
 ρίους ξένους μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυ-
 νάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται, καὶ ὑμεῖς ἕνα
 καὶ πλείους, καὶ τὸν δεῖνα καὶ ὄντιν οὖν χειρο- 15
 τονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκο-
 λουθήσει. καὶ τροφὴν ταύτη πορίσαι κελεύω.
 Ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ πόση, καὶ πό-
 θεν τὴν τροφὴν ἔξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσετε
 ποιεῖν; Ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διε- 20
 ξιών χωρὶς. ξένους μὲν λέγω — καὶ ὅπως μὴ
 ποιήσετε τοῦθ' ὁ πολλάκις ὑμᾶς ἐβλάψεν·
 ἅπαντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος, καὶ
 τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἰρούμενοι, ἐπὶ
 τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ 25
 μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες, τούτοις προστί-
 θετε, ἂν ἐλάττω φαίνηται. λέγω δὴ τοὺς πάν-
 τας στρατιώτας διςχιλίους. τούτων δὲ Ἀθηναί-
 ουσ Φημι δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἂν τινος
 46 ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῆ, χρόνον τακτὸν 30
 στρατευσόμενους, μὴ μακρὸν τούτον, ἀλλ' ὅσον
 ἂν δοκῆ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις·
 τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ

τούτων ἰππέας διακοσίους· καὶ τούτων πενή-
 κοντα Ἀθηναίους τοῦλάχιστον, ὡς περ τοὺς πε-
 ζοὺς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους. καὶ
 ἰππαγωγούς τούτοις. Εἶεν. τί πρὸς τούτοις ἔτι;
 5 ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντας ἐκείνου
 ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφα-
 λῶς ἢ δύναμις πλέη. Πόθεν δὴ τούτοις ἢ τρο-
 φὴ γενήσεται; Ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δεί-
 ξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύτην ἀποχερῆν οἶομαι
 10 τὴν δύναμιν καὶ πολίτας τοὺς στρατευομένους
 εἶναι κελεύω, διδάξω.

Τοσαύτην μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦ-
 τα, ὅτι οὐκ ἔνι νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν
 ἐκείνῃ παραταξομένην, ἀλλὰ ληστεύειν ἀνάγκη
 15 καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν
 πρώτην· οὐ τοίνυν οὐθ' ὑπέρογκον αὐτὴν — οὐ
 γὰρ ἔστι μισθὸς οὐδὲ τροφή — οὔτε παντελῶς
 ταπεινὴν εἶναι δεῖ. Πολίτας δὲ παρεῖναι καὶ
 συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν
 20 ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πό-
 λιν, οὗ Πολύστρατος ἠγεῖτο καὶ Ἴφικράτης καὶ
 Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές, καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς συ-
 στρατεύεσθαι· καὶ οἶδα ἀκούων ὅτι Λακεδαιμο-
 νίους παραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ
 25 ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων. ἔξ οὗ δ' αὐτὰ
 καθ' αὐτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται, τοὺς Φί-
 λους νικᾷ καὶ τοὺς συμμαχοὺς, οἱ δ' ἐχθροὶ
 μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασι. καὶ παρακύψαντα
 ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον
 30 καὶ πανταχοῖ μάλλον οἴχεται πλέοντα, ὁ δὲ
 στρατηγὸς ἀκολουθεῖ, εἰκότως· οὐ γὰρ ἔστιν 47
 ἄρχειν μὴ δίδόντα μισθόν. τί οὖν κελεύω; τὰς
 προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν

1 τούτων εἶναι πενήκοντα

30 πανταχοῦ

17 οὐδὲ

22 ὑμᾶς αὐτοὺς

στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκείους ὡς περ ἐπόπτας τῶν στρατηγουμένων παρακαταστήσαντας, ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. εἰ γὰρ ἔροίτο τις ὑμᾶς, εἰρήνην ἄγετε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὰ Δί' 5 οὐχ ἡμεῖς γε, εἴποιτ' ἂν, ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγούς καὶ Φυλάρχους, καὶ ἰππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιούσι; πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν ἐκπέμφητε ἐπὶ τὸν πόλε- 10 μον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὡς περ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς Φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον. οὐ γὰρ ἐχεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 15 ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἰππάρχους παρ' ὑμῶν ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἵν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις, ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον τὸν παρ' ὑμῶν ἰππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἰπ- 20 παρχεῖν; καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον ὅς τις ἂν ἦ.

Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἠγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν 25 ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι. τοῦτο δὴ καὶ περὶ αὐτῶν. Χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ τροφή, σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις μόνον τῆ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντα ἑννεήκοντα καὶ μικρόν τι 48 πρὸς, δέκα μὲν ναυσὶ ταχεύαις τετραράκοντα 30 τάλαντα, εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ μηνὸς ἑκάστου, στρατιώταις δὲ διςχιλίοις τοσαῦθ' ἔτερα, ἵνα δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμαῖς

σιτηρέσιον λαμβάνη· τοῖς δ' ἰππεῦσι διακοσίοις
 οὔσιν, εἰς τριάκοντα δραχμαῖς ἕκαστος λαμβάνη
 τοῦ μηνός, δώδεκα τάλαντα. εἰ δέ τις οἴεται
 μικρὰν ἀφορμὴν σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις
 5 ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα
 σαφῶς ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, προσποριεῖται τὰ
 λοιπὰ αὐτὸ τὸ στρατεύμα ἀπὸ τοῦ πολέμου,
 οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμά-
 χων, ὡστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ. ἐγὼ συμπλέων
 10 ἐθελοντῆς πάσχειν ὅτιοῦν ἔτοιμος, εἰ μὴ ταῦ-
 θ' οὕτως ἔχη. Πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων,
 ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι; τοῦτ' ἤδη λέξω.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Ἄ μὲν ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμε-
 θα εὐρεῖν, ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὴν δ' ἐπιχειροτο-
 15 νῆτε τὰς γνώμας, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκη χειροτονή-
 σατε, ἵνα μὴ μόνον τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπι-
 στολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ
 πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλευσα-
 20 σθαι, εἰ τὸν τόπον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς χώ-
 ρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτε, ἐνθυμηθεῖτε, καὶ λο-
 γίσαισθε ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ
 ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φί-
 λιππος, καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἢ τὸν χει-
 25 μῶνα ἐπιχειρεῖ, ἢνίκα ἂν ἡμεῖς μὴ δυναίμεθα
 ἐκεῖσε ἀφικέσθαι. δεῖ τοίνυν ἡμᾶς ταῦτ' ἐνθυ-
 μουμένους μὴ βοηθείαις πολεμεῖν — ὑστεριοῦ- 49
 μεν γὰρ ἀπάντων — ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ
 καὶ δυνάμει. ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆ-

6 προσποριεῖ
 16 μόνον [ἐν]

9 καὶ γὰρ δὲ
 21 πολεμήσετε

12 γενήσεται
 25 δυνάμεθα

σθαι τῇ δυνάμει Λήμῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῆτος καὶ ἅ χερὶ στρατεύματι πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥαδίον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων στόμασι ῥαδίως ἔσται.

Ἄ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ τὸν καιρὸν ὁ τούτων κύριος κατατάξας ὑφ' ὑμῶν βουλευέσεται· ἅ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ' ὑμῶν, 10 ταῦτ' ἔστιν ἃ ἐγὼ γέγραφα. ἂν ταῦτα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε τὰ χρήματα πρῶτον ἃ λέγω, εἶτα καὶ τἄλλα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἰππέας, ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ κατακλείσητε ἐπὶ τῷ 15 πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες, παύσεσθ' αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι καὶ πλέον οὐδὲν ποιοῦντες, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις πρῶτον μὲν, 20 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ Φέρων τοὺς πλείοντας τὴν θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ; τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔξω γε- 25 νήσεσθε, οὐχ ὥς περ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ὥχετ' ἄγων, καὶ πρὸς τῷ Γεραιστῶ τὰ πλοῖα συλλαβὼν ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξε, τὰ τελευταῖα δ' εἰς Μαραθῶνα 30 ἀπέβη καὶ τὴν ἰεράν ἀπὸ τῆς χώρας ὥχετ' ἔχων τριήρη, ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα ἠδύνασθε κωλύειν οἷτ' εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῆσθε,

2 ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν 3 στρατεύμασι 11 καὶ 15 τἄλλα
πάντα παρασκευάσαντες 17 γιγνόμενοι 33 προέλησθε

βοηθεῖν. Καί τοι τί δή ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν
 καὶ τὴν τῶν Διονυσίων αἰεὶ τοῦ καθήκοντος χρό-
 νου γίνεσθαι, ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν ἂν τε ἰδιῶ-
 5 ται οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ το-
 σαῦτ' ἀναλίσκετε χρήματα, ὅσα οὐδ' εἰς ἓνα τῶν
 ἀποστόλων, καὶ τοσοῦτον ὄχλον καὶ [τοσαύτην]
 παρασκευὴν, ὅσῃν οὐκ οἶδ' εἶ τι τῶν ἀπάντων
 ἔχει· τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερί-
 10 ζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Πα-
 γασάς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἀπαν-
 τα νόμῳ τέτακται, καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν
 ἐκ πολλοῦ τίς χορηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς Φυ-
 λῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ
 15 ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τού-
 τοις ἡμέληται· ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ
 τῆ τούτου παρασκευῆ ἀτακτα, ἀδιόρθωτα, ἀόρι-
 στα ἀπαντα. τοιγαροῦν ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ
 τριηράρχους καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις
 20 ποιούμεθα καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦ-
 μεν· καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους
 ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἴτ' αὐτοὺς πά-
 λιν ἀντεμβιβάζειν. εἴτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλε-
 ται, προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν
 25 γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζε-
 σθαι ἀναλίσκομεν, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων καιροὶ
 οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυ-
 μίαν. ἃς δὲ τὸν μεταξύ χρόνον δυνάμεις οἴομε-
 θ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἶαί τε οὔσαι ποιεῖν ἐπ' αὐ-
 30 τῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται. ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὑ- 51
 βρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν
 ἥδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

7 Absunt unci.

του παρασκευῆς

28 δ' εἰς τὸν

8 τι

12 προείδον
ἀόριστα, ἀδιόρθωτα

17 τῆς τού-

Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Α Ι.

Τούτων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀνεγνω-
 σμένων ἀληθῆ μὲν ἔστι τὰ πολλά, ὡς οὐκ ἔδει,
 οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἠδέα ἀκούειν. ἀλλ' εἰ
 μὲν, ὅσα ἂν τις ὑπερβῆ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυ-
 πήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς 5
 ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἢ τῶν λόγων χάρις, ἂν
 ἢ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρὸν
 ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φενακίζειν ἑαυτούς,
 καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους, ὅσα ἂν ἢ δυσχερῆ,
 πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο 10
 δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ
 χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλ-
 λ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ
 τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς περ τῶν στρατευμάτων
 ἀξιόσπειν ἂν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω 15
 καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς εὖ βουλευομένους, ἵν' ἂν
 ἂν ἐκείνοις δοκῆ, ταῦτα πράττηται καὶ μὴ τὰ
 συμβάντα ἀναγκάζονται διώκειν. ὑμεῖς δέ, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἅπαντων
 ἔχοντες, τριήρεις, ὀπλίτας, ἵππέας, χρημάτων 20
 πρόσοδον, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας
 οὐδενὶ πώποτε ἐν δέοντι κέχησθε, οὐδενὸς δ' ἀ-
 πολείπεσθε. ὡς περ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύ-
 ουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ. καὶ γὰρ ἐκεί-
 νων ὁ πληγεὶς αἰεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται, καὶ ἐτέ- 25
 ρωσε πατάξῃ τις, ἐκεῖσ' εἰσιν αἱ χεῖρες· προ-
 βάλλεσθαι δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον οὐτ' οἶδεν οὐτ' ἐ-
 θέλει. καὶ ὑμεῖς, εἰ ἐν Χερρόνῳσῳ πύθησθε
 52 Φιλίππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε· εἰ ἐν

Πύ-

1 Τούτων οὖν ὧ
 18 συμβαίνοντα

16 βουλευομένους ἡγεῖσθαι χερῶν, ἵν'

τοῦ προσήκοντος· κακούργου μὲν γάρ ἐστι κρι- 54
 θέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς
 πολεμίοις. ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιόντες μετὰ Λα-
 κεδαιμονίων Φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θη-
 5 βαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν, οἱ
 δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα, οἱ δ' ἐν
 Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους πλάτ-
 τοντες ἕκαστος περιερχόμεθα. ἐγὼ δ' οἴομαι
 μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῆ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον
 10 μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ πολ-
 λὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τὴν τ' ἐ-
 ρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπρα-
 γμένοις ἐπηρμένον, οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω
 προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους
 15 τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναί τι μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος·
 ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες. ἀλ-
 λ' εἰάν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς
 ἀνθρώπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ
 χρόνον πολὺν ὑβρίζει καὶ ἀπανθ', ὅσα πώποτ' ἤλ-
 20 πίσαμεν τινα πράξειν ὑπὲρ ὑμῶν, καθ' ἡμῶν
 εὐρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐστί, καὶ
 μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴ-
 σως ἀναγκασθῆσόμεθα τοῦτο ποιεῖν, — ἀν ταῦ-
 τα εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες
 25 καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἄτ-
 τα ποτ' ἐσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅτι φαῦλ', εἰάν
 μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν καὶ τὰ
 προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ', εὖ εἰδέναί.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὐτ' ἄλλοτε πώποτε πρὸς χά-
 30 ριν εἰλόμην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν
 ὑμῖν πεπεισμένος ὧ, νῦν τε ἀγιγνώσκω πάνθ' ἀ-
 πλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, πεπαρρησίασμαι·
 ἐβουλόμην δ' ἂν, ὡς περ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τὸ

13 μέντοιγε οὐ μὰ
26 ἂν

17 ἐκεῖνα

18 ἀνθρώπος

τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖ-
 σον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῶν γὰρ
 ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοις οὔσι τοῖς
 ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ
 συνοίσειν ὑμῖν, εἰάν πράξετε, ταῦτα πεπεῖσθαι 5
 λέγειν αἰροῦμαι. νικῶν δ' ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλ-
 λει συνοίσειν.

Ο₁
107.4.

Ο Λ Τ Ν Θ Ι Α Κ Ο Σ Α (B).

18 Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἰδεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν Φα-
 νεράν γιγνομένην τῇ πόλει, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν
 τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμῆ- 10
 στοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι καὶ χώραν ὅμορον
 καὶ δυνάμιν τινα κεκτημένους, καὶ τὸ μέγιστον
 ἀπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύ-
 τὴν ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκείνον διαλλαγὰς
 πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἐαυτῶν πατρί- 15
 δος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι, δαιμονία τινὶ καὶ
 θεία παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσία. δεῖ τοίνυν,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτοὺς,
 ὅπως μὴ χεῖρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξο-
 μεν τῶν ὑπαρχόντων, ὡς ἔστι τῶν αἰσχυρῶν, 20
 μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ
 τόπων ὧν ἡμῖν ποτε κύριοι φαίνεσθαι προῖε-
 μένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρα-
 σκευασθέντων συμμάχων τε καὶ καιρῶν.

9 γενομένην

19 δόξαμεν

Τὸ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίπ-
 που ῥώμην διεξιέναι, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων
 προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐχὶ καλῶς
 ἔχειν ἠγοῦμαι. διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάν-
 5 θ', ὅσ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν
 φιλοτιμίαν τινά, ἡμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπεραῖχθαι.
 ὁ μὲν γὰρ ὅσω πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποι-
 ηκε τὴν αὐτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ
 πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δὲ ὅσω χειρόν ἢ προσῆκε
 10 κέχησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰ-
 σχύνῃν ὠφλήκατε. ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω.
 καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὧ ἄνδρες Ἀθη- 19
 ναῖοι, σκοποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γε-
 γενημένον, οὐχὶ παρ' αὐτοῦ· ὧν οὖν ἐκεῖνος μὲν
 15 ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν,
 ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων οὐχὶ νῦν ὀρῶ
 τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. ἅ δὲ καὶ χωρὶς τούτων
 ἐνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς,
 καὶ μεγάλα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου
 20 φαίνοιτ' ἂν ὀνειδή βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν,
 ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι.

Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν
 ἄνευ τοῦ τὰ πεπεραγμένα δεικνύναι λοιδορίαν εἶ-
 ναί τις ἂν φήσειε κενὴν δικαίως· τὸ δὲ πάνθ',
 25 ὅσα πάποτε ἔπραξε, διεξιόντα ἐφ' ἅπασιν τού-
 τοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖ-
 σθαι καὶ δεῖν ἔνεκα συμφέρειν ἠγοῦμαι εἰρη-
 σθαι, τοῦ τ' ἐκείνον, ὃ περ καὶ ἀληθὲς ὑπάρ-
 χει, φαῦλον φαίνεσθαι, καὶ τοῦ τοὺς ὑπερεκ-
 30 πεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον
 ἰδεῖν ὅτι πάντα διεξελήλυθεν οἷς πρότερον πα-
 ρακρουόμενος μέγας νῦν ἠϋξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν

ἤκει τὴν τελευταίαν τὰ πράγματα αὐτῷ. Ἐγὼ
 μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἂν ἠγού-
 μην καὶ αὐτὸς φοβερὸν εἶναι τὸν Φίλιππον καὶ
 θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἐώρων αὐ-
 τὸν ὑψημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὐρί- 5
 σκω τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ κατ' ἀρχάς,
 ὅτε Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλο-
 μένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν
 φάσκεν παραδώσειν καὶ τὸ θρυλούμενόν ποτε
 ἀπόρρητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσαγα- 10
 γόμενον· τὴν δ' Ὀλυνθίων Φιλίαν μετὰ ταῦτα
 20 τῷ Ποτίδαιαν, οὕσαν ὑμετέραν, ἐξελεῖν καὶ τοὺς
 μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παρα-
 δοῦναι δὲ ἐκείνοις· Θετταλοὺς δὲ νῦν τὰ τελευ-
 ταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι 15
 καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολεμήσειν ὑπὲρ αὐ-
 τῶν ἀναδέξασθαι. ὅλως δὲ οὐδεὶς ἔστιν ὄντιν' οὐ
 πεφενάκιεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων·
 τὴν γὰρ ἐκάστων ἀνοιαν αἰεὶ τῶν ἀγνοούντων
 αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσλαμβάνων οὕτως ὑψή- 20
 θη. ὡς περ οὖν διὰ τούτων ἤρθη μέγας, ἥνικα
 ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ὦντό τι πρά-
 ξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ
 καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ
 ποιῶν ἐξελήλεγχται. Καιροῦ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες 25
 Ἀθηναῖοι, πρὸς τοῦτο πάρεστι Φιλίππῳ τὰ
 πράγματα· ἢ παρελθῶν τις ἐμοί, μᾶλλον δὲ
 ὑμῖν δειξάτω ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω,
 ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ πι-
 στεύσουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξί- 30
 αν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι
 γένοιεντο ἄσμενοι.

3 καὶ θαυμαστόν τὸν Φίλιππον 9 καὶ τῷ τὸ θρυλούμενόν
 10 προσαγόμενον 16 ὑπὲρ αὐτῶν πολεμήσειν
 26 παρῆστη

Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν
 ἠγεῖται, οἶεται δὲ βία καθέξειν αὐτὸν τὰ πρά-
 γματα τῶν τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦ-
 τα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἶεται. ὅταν μὲν
 5 γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστήῃ καὶ πᾶσι
 ταῦτα συμφέρη τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου,
 καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μέ-
 νειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονε-
 ξίας καὶ πονηρίας τις, ὡς περ οὗτος, ἰσχύσῃ, ἢ
 10 πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἅπαντα
 ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ
 ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα καὶ ἐπιου-
 κοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσα-
 σθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βρα- 21
 15 χὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γε ἠνθῆσεν ἐπι-
 ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῶν χρόνων δὲ φωρᾶται
 καὶ περὶ αὐτὰ καταρρεῖ. ὡς περ γὰρ οἰκίας,
 οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων
 τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν
 20 πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς
 καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνι νῦν
 ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

Φημί δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις
 βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τά-
 25 χιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς
 πρεσβείαν πέμπειν, ἢ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα,
 τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφι-
 σμένοι Παργασαὶς ἀπαιτεῖν καὶ περὶ Μαγνησίας
 λόγους ποιεῖσθαι. σκοπεῖσθε μέντοι τοῦτο, ὧ
 30 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον
 οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δει-
 κνύναι ἔξουσιν ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πό-
 λεως καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς ἅπας

μὲν λόγος, ἀν' ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι
 φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς
 ἡμετέρας πόλεως· ὅσω γὰρ ἐτοιμότατ' αὐτῷ δο-
 κοῦμεν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι
 πάντες αὐτῷ. πολλὴν δὲ τὴν μετάστασιν καὶ 5
 μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολὴν, εἰςφέροντας
 ἐξίοντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἐτοίμως, εἰ πέρ τις
 ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. Κὰν ταῦτα ἐθελήσητε
 ὡς προσήκει καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον, ὡ' ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπί- 10
 22 στως ἔχοντα φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ
 τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς ἔχοντα
 ἐξελεγχθήσεται.

Ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ
 ἀρχὴ ἐν μὲν προσθήκης μέρει ἐστὶ τις οὐ σμι- 15
 κρά, οἷον ὑπῆρξέ ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου πρὸς
 Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ πρὸς Ποτίδαιαν Ὀλυνθίους
 ἐφάνη τι τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ δὲ Θεττα-
 λοῖς νοσοῦσι καὶ στασιαζουσι καὶ τεταραγμένοις
 ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε. καὶ ὅποι 20
 τις ἂν, οἶμαι, προσθῆ καὶ μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠ-
 φελεῖ. αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς καὶ πολ-
 λῶν κακῶν ἐστὶ μεστή. καὶ γὰρ οὗτος ἅπασι
 τούτοις οἷς ἂν τις μέγαν αὐτὸν ἠγήσαιοτο, τοῖς
 πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέ- 25
 ραν αὐτὴν, ἢ ὑπῆρχε φύσει, κατεσκευάκεν ἐαυ-
 τῷ. μὴ γὰρ οἴεσθε, ὡ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς
 αὐτοῖς Φιλίππον τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομέ-
 νους, ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ, καὶ τοῦτο ἐζή-
 λωκε, καὶ προήρηται πρᾶττων καὶ κινδυνεύων, 30
 ἂν συμβῆ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι
 ταῦτα, ἃ μὴδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βα-
 σιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἤρημένος·
 τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀπὸ τούτων οὐ

μέτεστι, κοπτόμενοι δὲ αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύ-
 ταις ταῖς ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς τα-
 λαιπωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις οὔτ' ἐπὶ τοῖς
 αὐτῶν ἰδίοις ἐώμενοι διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν πο-
 5 ρίσωσιν οὕτως ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες
 διαθέσθαι κεκλημένων τῶν ἐμπορίων τῶν ἐν τῇ
 χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ
 Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἂν 23
 τις σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν
 10 ὄντες ξένοι καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν
 ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ
 πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γε-
 γενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἴου τε
 ψεύδεσθαι, οὐδενῶν εἰσὶ βελτίους. εἰ μὲν γάρ
 15 τις ἀνὴρ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου
 καὶ ἀγώνων, τούτους μὲν Φιλοτιμία πάντα ἀπω-
 θεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάντα αὐτοῦ δοκεῖν
 εἶναι τὰ ἔργα — πρὸς γὰρ αὐτῷ τοῖς ἄλλοις καὶ
 τὴν Φιλοτιμίαν τὰνδρὸς ἀνυπέμβλητον εἶναι —
 20 εἰ δὲ τις σώφρων ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡ-
 μέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδα-
 κισμοὺς οὐ δυνάμενος φέρειν, παρεῶσθαι καὶ ἐν
 οὐδενὸς εἶναι μέρος τὸν τοιοῦτον. λοιποὺς δὲ
 περὶ αὐτὸν εἶναι ληστὰς καὶ κόλακας καὶ τοιού-
 25 τούς ἀνθρώπους, οἷους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι
 τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι.
 δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὐς
 ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυον ὡς πολὺ τῶν θαυμα-
 τοποιῶν ἀσελγαστέρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον
 30 τὸν δημόσιον καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους
 γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχυρῶν ἀσμάτων ὧν εἰς

2 ἄνω τε καὶ κάτω

6 κεκλησμένων

22 παρεῶσθαι

24 δικελιστάς malebat Reiskius, γελοιαστάς Valckenaerius
ap. Sluiter. lectt. Andocid.

τοὺς συνόντας ποιούσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. Καί τοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρὰ τις ἠγεῖται, μεγάλα, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἀλλ' 5 ὅμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρούσαι καὶ συσκιᾶσαι τὰ τοιαῦτα ὀνειδῆ· εἰ δέ τι πταίσει, τότε ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτα πάντ' ἐξετασθήσεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγε, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δεῖξιν οὐκ 10 εἰς μακράν, ἂν οἱ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε. ὡς περὶ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐρρωμένους ἢ τις, οὐδὲν ἐκαιοσθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὶ δὲ ἀρρώστημά τι συμβῆ, πάντα κινεῖται, καὶ ῥήγμα 15 καὶ στρέμμα καὶ ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ἢ, οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπειδὴν δὲ ὁμορος πόλεμος συμπλακῆ, πάντα ἐποίησεν ἐκδηλα. 20

Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὄρων ταύτη φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῶ χρηταί· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἢ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀν- 25 θρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἰρεσὶν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἐλοίμην, ἐθελόντων ἂ προσήκει ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμαὶ εἰς τὸ τὴν παρὰ 30 τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχειν ὄρω ἡμῖν ἐνούσας ἢ ἐκείνω. ἀλλ', ὅμαι, καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες· οὐκ ἐνὶ δ' αὐτὸν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπι-

τάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τί γε δὴ τοῖς
 θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν εἰ στρατευόμε-
 νος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτός, καὶ παρῶν ἐφ' ἀ-
 πασι, καὶ μηδένα καιρὸν μηδ' ὄραν παραλείπων
 5 ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφίζομένων καὶ πυνθανο-
 μένων περιγίγνεται. οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ·
 τούναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποι-
 οῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τοῦ
 πάντα ποιούντος ἃ δεῖ περιῆμεν. ἀλλ' ἐκεῖνο 25
 10 θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μὲν ποτε, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντή-
 ρατε, καὶ πολλὰ ἰδία πλεονεκτῆσαι πολλάκις
 ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθέλησατε, ἀλλ' ἴν' οἱ ἄλλοι
 τύχῃσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερά αὐτῶν ἀνηλίσκε-
 15 τε εἰσφέροντες καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμε-
 νοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτε ἐξιέναι καὶ μέλλετε εἰσφέρειν
 ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων· καὶ τοὺς
 μὲν ἄλλους σεσῶκατε πολλάκις πάντας καὶ
 καθ' ἓνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει, τὰ δ' ὑμέτε-
 20 ς αὐτῶν ἀπολωλεκότες κάθησθε. ταῦτα θαυμά-
 ζω· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις εἰ μηδὲ εἰς ὑμῶν, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι πόσον
 πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ καὶ τί ποιούντων
 ὑμῶν ἅπασ ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος. ἴστε
 25 γὰρ δὴ που τοῦθ', ὅτι μελλόντων αὐτῶν, ἐτέ-
 ρους τινὰς ἐλπίζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλή-
 λους, κρινόντων, πάλιν ἐλπίζόντων, σχεδὸν ταῦ-
 τὰ ἅ περ νυνὶ ποιούντων ὁ χρόνος ἅπασ διελή-
 λυθεν. εἶθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 30 ναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρηστῶν Φαῦλα τὰ πράγματα
 τῆς πόλεως γέγονε, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐ-
 τῶν πράξεων ἐκ Φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι;

25 ὑμῶν
 λειας, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζετε

28 ἅπερ καὶ νυνὶ

31 γέγονε τῆς πό-

ἀλλ' οὐτ' εὐλογον οὐτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν τοῦτο γε
 πολὺ γὰρ ῥᾶον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι
 πάντα πέφυκε. νυνὶ δὲ ὅ τι μὲν φυλάξομεν,
 οὐδέν ἐστιν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρό- 5
 τερον, κτήσασθαι δὲ δεῖ· αὐτῶν οὖν ἡμῶν ἔργον
 τοῦτ' ἤδη. Φημί δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐ-
 τοὺς ἐξιέναι προθύμως, μηδέν αἰτιασθαι πρὶν
 ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε, τήνικαῦτα δὲ
 26 ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας τοὺς μὲν ἀξίους
 ἐπαίνου τιμᾶν, τοὺς δ' ἀδικοῦντας κολάζειν, τὰς 10
 προφάσεις δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμ-
 ματα· οὐ γὰρ ἔστι πικρῶς ἐξετάσαι τί πέ-
 πρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ' ὑμῶν αὐτῶν
 πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τίνος γὰρ ἔνεκα, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον μὲν φεύγειν 15
 τὸν πόλεμον πάντας ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρα-
 τηγούς, ἰδίους δ' εὕρισκιν πολέμους, εἰ δεῖ τι
 τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν; ὅτι
 ἐνταῦθα μὲν ἐστὶ τὰ ἄθλα, ὑπὲρ ὧν ἐστὶν ὁ
 πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις καὶ ληφθῆ, πα- 20
 ραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς κομεισθε· οἱ δὲ κίνδυνοι
 τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι· μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν·
 ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα
 τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Λάμφα-
 κος, Σίγειον, τὰ πλοῖα ἅ συλῶσιν. ἐπὶ οὖν τὸ 25
 λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν. ὑμεῖς δέ,
 ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε Φαύ-
 λως ἔχοντα, τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε· ὅταν δὲ
 δόντες λόγον τὰς ἀνάγκας ἀκούσητε ταύτας,
 ἀφίετε. περίεστι τοίνυν ὑμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν 30
 καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς
 δὲ ταῦτα, τὰ κοινὰ δ' ἔχειν Φαύλως. πρότερον
 μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ

συμμορίας, νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμο-
 ρίας. ῥήτωρ ἡγεμῶν ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς
 ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι, οἱ τριακόσιοι· οἱ
 δ' ἄλλοι προσενεμήσθε οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δὲ
 5 ὡς ἐκείνους. Δεῖ δὴ ταῦτα ἐπαινέντας καὶ ὑμῶν
 αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέ-
 γειν καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆ-
 σαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν ὡς περ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν 27
 ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι
 10 τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψη-
 φίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδ' ὅτι-
 οὖν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν
 οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἡδίκημένον αἰεὶ μέρος ἐλ-
 λείψει, εἴθ' ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν
 15 ἐχθρῶν περιέσται. Λέγω δὴ κεφάλαιον, πάν-
 τας εἰσφέρειν ἀφ' ὧν ἕκαστος ἔχει, τὸ
 ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν
 ἅπαντες στρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριούσι λό-
 γον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα ὧν ἂν ἀκούσητε
 20 αἰρεῖσθαι, μὴ ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα εἶπη. καὶ
 ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα
 ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑστερον,
 πολλῷ βέλτιον τῶν ὄλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόν-
 των.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β (Γ).

ΟΙ.
107,4.

25 Οὐχὶ ταῦτά παρίσταται μοι γινώσκειν, ὧ ἂν 28
 δρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀπο-
 βλέψω καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους οὗς ἀκούω·

τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι
 Φίλιππον ὀρῶ γιγνομένους, τὰ δὲ πράγματα εἰς
 τοῦτο προήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ πεισόμεθα αὐ-
 τοὶ πρότερον κακῶς σκέψασθαι δέον. οὐδὲν
 οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες 5
 ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλευέσθε, οὐχὶ τὴν
 οὖσαν παριστάντες ὑμῖν ἀμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι
 μὲν ποτ' ἐξῆν τῇ πόλει καὶ τὰ αὐτῆς ἔχειν
 ἀσφαλῶς καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλ' ἀ-
 κριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γάρ, οὐχὶ πάλαυ γέγο- 10
 νε ταῦτ' ἀμφότερα· νῦν μέντοι πέπεισμαι τοῦθ' ἰ-
 29 κανὸν προλαβεῖν ἡμῖν εἶναι τὴν πρώτην, ὅπως
 τοὺς συμμάχους σώσομεν. εἰάν γὰρ τοῦτο βε-
 βαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον
 τιμωρήσεται τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν· πρὶν 15
 δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι μάταιον ἡγοῦ-
 μαι περὶ τῆς τελευτῆς ὀντινοῦν ποιεῖσθαι λόγον.
 Ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρὸς, ὃ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, εἴ πέρ ποτε, [καὶ νῦν] πολλῆς Φροντίδος
 καὶ βουλῆς δεῖται. ἐγὼ δὲ οὐχ ὅ τι χρεὶ περὶ 20
 τῶν παρόντων συμβουλευῆσαι, χαλεπώτατον ἡ-
 γοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ, τίνα χρεὶ τρόπον, ὃ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν.
 πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρῶν καὶ ἀκούων σύνσι-
 दा, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευ- 25
 γέναι τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ
 τῷ μὴ συνιέναι. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς, ἀν μετὰ παρρη-
 σίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν, τοῦτο θεω-
 ρούντας εἰ τάληθῆ λέγω καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ
 λοιπὰ βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ 30
 πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυ-
 θε μοχθηρίας τὰ παρόντα πράγματα.

3 πεισόμεθα
19 Absunt unci.

12 εἶναι ἡμῖν

13 σώσομεν

Ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω μικρὰ τῶν γε-
 γενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομῆσαι. Μέννησθε,
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος
 ὑμῖν ἐν Θράκῃ, τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτί,
 5 Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν, τότε τοίνυν μὴν μὲν
 ἦν Μαιμακτηριῶν, πολλῶν δὲ λόγων καὶ Θορύ-
 βου γενομένου παρ' ὑμῖν ἐψηφίσασθε τεττα-
 ράκοντα τριήρεις καθέλκειν καὶ τοὺς μέχρι πέντε
 καὶ τετταράκοντα ἔτων αὐτοὺς ἐμβαίνειν καὶ τάλαν-
 10 τα ἐξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος
 τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου Ἑκατομβαιῶν, Μεταγειτινῶν,
 Βοηδρομιῶν. τούτου τοῦ μηνὸς μόγις μετὰ τὰ
 μυστήρια δέκα ναῦς ἀπεστείλατε ἔχοντα Χαρί- 30
 δημον κενὰς καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου· ὡς
 15 γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς —
 ἦλθε γὰρ ἀμφοτέρω —, οὐκέτι καιρὸν οὐδένα
 τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες ἀφείτε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τὸν ἀπόστολον. ἦν δ' οὗτος ὁ καιρὸς αὐ-
 τός· εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὡς περ
 20 ἐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν
 ἡμῖν ὁ Φίλιππος τότε σωθεῖς.

Τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα οὐκ ἂν ἄλλως
 ἔχοι· νῦν δ' ἐτέρου πολέμου καιρὸς ἤκει τις οὗτος,
 δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταῦτα
 25 πάθῃτε. τί δὴ χρησόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κα-
 τὰ τὸ δυνατόν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρα-
 τηγηκότες πάντα ἔσεσθε ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρ-
 χον Ὀλύνθιοι δυνάμιν τινα κεκτημένοι, καὶ διέ-
 30 κειθ' οὕτω τὰ πράγματα· οὔτε Φίλιππος ἐθάρ-
 ρει τούτους οὔθ' οὔτοι Φίλιππον. ἐπράξαμεν
 ἡμεῖς καὶ κείνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν τοῦτο ὡς περ
 ἐμπόδισμά τι τῷ Φιλίππῳ καὶ δυσχερές, πόλιν

μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. ἐκπολεμῶσαι δεῖν ὡς μεθ' αὐτοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου· καὶ ὁ πάντες ἐθρύλουν τέως, τοῦτο πέπρακται νυνὶ ὅπως δῆποτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 5 πλὴν βοηθεῖν ἐρρωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω· χωρὶς γὰρ τῆς περιστάσεως ἀν ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ κατυφείμεθ' αὐτῶν πραγμάτων, οὐδὲ τὸν φόβον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν ὄρω τὸν μετὰ ταῦτα, ἐχόντων μὲν ὡς 10 ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ χρημάτων Φωκέων, μηδενὸς δ' ἐμποδῶν ἔντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα καταστρεφασμένῳ πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι

31 τὰ πράγματα. ἀλλὰ μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγ- 15 γύθεν βούλεται τὰ δεινὰ, ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γιγνόμενα, καὶ βοηθοὺς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· ὅτι γὰρ εἰς τοῦτο περιστήσεται τὰ πράγματα, εἰ τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δὴ που. 20

Ἄλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἄν, πάντες ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. Μὴ τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς νομοθέτας καθίστατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομο- 25 θέταις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα — εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί —, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε, λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὕτως, καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίοις, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἰ- 30 κοῖ μένουσι διανέμουσι θεωρικά, οἱ δὲ τοὺς ἀτακτοῦντας ἀθώους καθιστᾶσιν, εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν.

ἐπει-

ἐπειδὴν δὲ ταῦτα λύσητε καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλ-
 τιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τῆνικαῦ-
 τα τὸν γράφοντα, ἃ πάντες ἴστε ὅτι συμφέρει,
 ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πράξαι μὴ σκοπεῖτε,
 5 τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ' ὑμῶν
 ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὐρήσετε, ἄλ-
 λως τε καὶ τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλον-
 τος, τοῦ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν ταῦτ' εἰ-
 πόντα καὶ γράφαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ
 10 πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι
 ἢ νῦν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆ-
 σαι. καὶ λύειν γε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νό-
 μους δεῖ τούτους τοὺς αὐτοὺς ἀξιοῦν οἱ περ καὶ
 τεθεῖκασιν· οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον τὴν μὲν χάριν, 32
 15 ἢ πᾶσαν ἐβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν
 ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἂν ἅπαντες
 ἀμεινον πράξαμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι
 ζημίαν γενέσθαι. πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίται
 μηδαμῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲν ἀξιοῦτε τη-
 20 λικοῦτον εἶναι παρ' ὑμῖν, ὥστε τοὺς νόμους τού-
 τους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ' οὕτως
 ἀνόητον, ὥστε εἰς προὔπτον κακὸν αὐτὸν ἐμ-
 βαλεῖν.

Οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὧ
 25 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ψήφισμα οὐδενὸς ἀξιόν
 ἐστίν, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά
 γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς. εἰ γὰρ αὐτάρκη
 τὰ ψηφίσματα ἦν ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν ἢ προσή-
 κει πράττειν, ἢ περὶ ὧν γράφει διαπράξασθαι,
 30 οὐτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφίζομενοι μικρά, μᾶλ-
 λον δ' οὐδὲν ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος
 τοσοῦτον ὑβρίζει χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν ἐνεκά
 γε ψηφισμάτων ἐδεδώκει δίκην. ἀλλ' οὐχ οὕτω

ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πρᾶττειν τοῦ λέγειν καὶ
 χειροτονεῖν ὕστερον ὢν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυ-
 νάμει καὶ κρείττον ἔστι. Τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖ-
 ναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ
 δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσὶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυ- 5
 νάμενοι, καὶ γινῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ
 ῥηθέντα, καὶ πρῶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, εἰάν ὀρ-
 θῶς ποιῆτε. τίνα γὰρ χρόνον ἢ τίνα καιρὸν, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε;
 ἢ πότε ἂν δεῖ πράξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα 10
 μὲν ἡμῶν προεῖληφε τὰ χωρία ἄνθρωπος, εἰ δὲ
 καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται, πάν-
 των αἰσχίστα πεισόμεθα; οὐχ οὖς, εἰ πολεμή-
 35 σαιεν, ἐτοίμως σώσειν ὑπισχνόμεθα, οὔτοι νῦν
 πολεμοῦνται; οὐκ ἐχθρός; οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτε- 15
 ρα; οὐ βάρβαρος; οὐχ ὅτι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ
 πρὸς θεῶν, ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες καὶ μόνον
 οὐχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ, τότε τοὺς αἰ-
 τίους, οἳ τινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; οὐ γὰρ
 αὐτοί γ' αἰτίοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα 20
 τοῦτ' ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κιν-
 δύνοις τῶν φυγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ,
 ἀλλὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν πλησίον καὶ πάν-
 των μᾶλλον, ἠττηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς
 φυγόντας δὴ που· μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγο- 25
 ροῦντι τῶν ἄλλων, εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος,
 ἐνίκων ἂν. καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα;
 ἀναστάς ἄλλος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω.
 ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῆ
 τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἠδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ' ὅ 30
 λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὐξασθαι παραλείπει.
 εὐξασθαι μὲν γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ῥάδιον,

11 τὰ χωρία προεῖληφεν ἄνθρωπος

23 ἀλλὰ καὶ

25 φεύγοντας

22 φεύγοντων

εἰς ταῦτόν πάνθ' ὅσα βούλεται τις, ἀθροίσαντα
 ἐν ὀλίγῳ· ἐλέσθαι δέ, ὅταν περὶ πραγμάτων
 προτεθῆ σκοπεῖν, οὐκέθ' ὁμοίως εὐπορον, ἀλλὰ
 δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἀν μὴ συναμ-
 5 φότερα ἐξῆ, λαμβάνειν. Εἰ δέ τις ἡμῖν ἔχει καὶ
 τὰ θεωρικὰ εἶν καὶ πόρους ἐτέρους λέγειν στρα-
 τιωκούς, οὐχ οὗτος κρείττων; εἴποι τις ἀν.
 Φήμ' ἔγωγε, εἴ περ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
 ἀλλὰ θαυμάζω εἴ τῷ ποτε ἀνθρώπων ἢ γέγο-
 10 νεν ἢ γενήσεται, ἀν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς
 ἅ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορήσαι πρὸς ἅ δεῖ.
 ἀλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγους
 ἢ παρ' ἐκάστου βούλησις, διό περ ῥᾶστον ἀπάν-
 των ἐστὶν αὐτὸν ἐξαπατῆσαι· ὁ γὰρ βούλεται,
 15 τοῦθ' ἕκαστος καὶ οἶεται, τὰ δὲ πράγματα πολ-
 λάκις οὐχ οὕτω πέφυκεν. ὁρᾶτε οὖν, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα
 ἐνδέχεται καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι καὶ μισθὸν ἔξε-
 τε. οὐ τοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀν-
 20 θρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων
 τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνειδή
 φέρειν, οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας
 ἀρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον
 δ' εἶν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι δι' ἀπο-
 25 ρίαν Ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις.

Καὶ ταῦτ' οὐχ ἴν' ἀπέχθωμαί τισιν ὑμῶν
 τινάλλως προήρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως
 ἀφρων οὐδ' ἀτυχῆς εἰμι ἐγώ, ὥστε ἀπεχθάνε-
 σθαι βούλεσθαι μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ
 30 δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σω-
 τηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἰρεῖσθαι.
 καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας
 ἀκούω, ὧς περ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι

μὲν οἱ παριόντες ἅπαντες, μιμουῦνται δ' οὐ πάνυ,
 τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ τρόπῳ τῆς πολιτείας
 χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, τὸν Νικίαν,
 τὸν ὀμώνυμον ἑμαυτῷ, τὸν Περικλέα. ἐξ οὗ δ' οἱ
 διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφίνασι ῥήτορες, τί βούλε- 5
 σθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρίζομαι; προπέποται
 τῆς παραυτίκα χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα
 καὶ τοιαυτὴ συμβαίνει, καὶ τὰ μὲν τούτων πάν-
 τα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχυρῶς. Καί
 τοι σκέψασθε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ τις ἂν 10
 κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων
 ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχυὸς καὶ
 35 γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν
 χρωμένοις παραδείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι. Ἐκεῖνοι 15
 τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφι-
 λουν αὐτοὺς ὡς περ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν
 καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόν-
 των, πλείω δ' ἢ μύρια τέλαντα εἰς τὴν ἀκρόπο-
 λιν ἀνήγαγον, ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν 20
 ἔχων αὐτοῖς βασιλεύς, ὡς πέρ ἐστι προσῆκον
 βάρβαρον Ἑλλησι, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πε-
 ζῆ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια αὐτοῖ
 στρατευόμενοι, μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν
 ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλι- 25
 πον. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι·
 ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε
 ὁποῖοι, ἐν τε τοῖς κοινοῖς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις. δη-
 μοσία μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοι-
 αῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ 30
 τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν
 ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδία δ' οὐ-

τῷ σώφρονες ἦσαν καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολι-
 τείας ἡθει μένοντες, ὥστε τὴν Ἀριστείδου καὶ
 τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴ-
 τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὅποια ποτ' ἐστίν, ὄρα τῆς
 5 τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέρην οὔσαν· εὐ γὰρ
 εἰς περιουσίαν αὐτοῖς ἐπράττετο τὰ τῆς πόλεως,
 ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἕκαστος αὐξίνει ὥτεο δεῖν. ἐκ
 δὲ τοῦ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς
 τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως διοι-
 10 κεῖν μεγάλην εἰκότως ἐκτίσαντο εὐδαιμονίαν.
 Τότε μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πρά-
 γματα ἐκείνοις, χρωμένοις οἷς εἶπον προστάταις·
 νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων τὰ
 πράγματα ἔχει; ἄρα γε ὁμοίως ἢ παραπλησίως; 36
 15 καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν·
 ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὄρατε ἐρημίας ἐπειλημμένοι,
 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων
 δ' ἀσχόλων ὄντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος
 ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων ἡμῖν ἀντιτάξασθαι,
 20 ἐξὸν δ' ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἀσφαλῶς
 ἔχειν καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπε-
 στερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας, πλείω δ' ἢ χίλια
 καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀναλώκαμεν εἰς οὐδὲν
 δέον, οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμαχοῦς ἐκτησά-
 25 μεθα, εἰρήνης οὔσης ἀπολωλέκασιν οὔτοι, ἐχθρὸν
 δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικούτον ἡσκήκαμεν. ἢ
 φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθὼν, πόθεν ἄλλοθεν
 ἰσχυρὸς γέγονεν ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν Φίλιππος;
 Ἄλλ' ὦ τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τὰ γ' ἐν αὐτῇ
 30 τῇ πόλει νῦν ἀμεινον ἔχει. Καὶ τί ἂν εἰπεῖν
 τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἅς κονιῶμεν, καὶ τὰς
 ὁδοὺς ἅς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας καὶ λήρους;

7 αὐξίνει ἕκαστος
14 ἢ καὶ

20 ὑμῖν

13 τούτων] τῶν νῦν
[δ']

23 ἀηλάκαμεν

Ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πολι-
τευομένους, ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γε-
γόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς
ιδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνο-
τέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι· ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πό- 5
λεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ἠΰξη-
ται.

Τί δὴ τὸ πάντων αἴτιον τούτων, καὶ τί δὴ -
ποτε ἅπαντ' εἶχε καλῶς τότε καὶ νῦν οὐκ ὀρ-
θῶς; Ὅτι τὸ μὲν πρῶτον καὶ στρατεύεσθαι 10
τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευο-
μένων ἦν καὶ κύριος αὐτὸς ἀπάντων τῶν ἀγα-
θῶν, καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν
ἄλλων ἐκάστω καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγα-
37 θοῦ τινὸς μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τούναντίον κύριοι 15
μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, καὶ διὰ τού-
των ἅπαντα πράττεται, ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος ἐκνε-
νευρισμένοι καὶ περιηρημένοι χρήματα καὶ συμ-
μάχους ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγέν-
νησθε, ἀγαπῶντες ἐὰν μεταδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν 20
ἢ βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι, καὶ τὸ πάντων ἀναν-
δρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφεί-
λετε. οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑ-
μᾶς ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα καὶ τιθασεύουσι χει-
ροῖθις αὐτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ' οὐδέποτε, οἷ- 25
μαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ
καὶ φαῖλα πράττοντας· ὅποι' ἅττα γὰρ ἂν τὰ
ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ἦ, τοιοῦτον ἀνάγκη
καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. Ταῦτα μὰ τὴν Δήμη-
τρα οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπόντι ἐμοὶ 30
γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη τῶν πεπονηκότων αὐ-
τὰ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παρρησία περὶ πάντων

16 τῶν ἀγαθῶν οἱ πολιτευόμενοι
24 τιθασεύουσι

20 μεταδιδῶσι

αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστίν, ἀλλ' ἔγωγε ὅτι καὶ νῦν
γέγονε θαυμάζω.

Ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι ἀπαλλαγέντες
τούτων τῶν ἐθνῶν ἐθελήσητε στρατεύεσθαι τε
5 καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς πε-
ριουσίαις ταῖς οἴκοι ταύταις ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ
ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἂν, ἴσως, ὧ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε
ἀγαθόν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλα-
10 γείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σι-
τίοις διδομένοις ἔοικε. καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὐτ' ἰσχὺν
ἐντίθησιν οὐτ' ἀποθνήσκειν ἔἴ, καὶ ταῦτα, ἃ
νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τσαυτὰ ἐστίν ὥστε
ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὐτ' ἀπογνόντας
15 ἄλλο τι πράττειν ἔἴ, ἀλλ' ἐστὶ ταῦτα τὴν ἐ-
κάστου ραθυμίαν ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. Οὐκοῦν 38
σὺ μισθοφορὰν λέγεις; Φήσει τις. Καὶ παρα-
χρημά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἀπάντων, ὧ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος
20 λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἢ πόλις, εἰς τοῦθ' ἔτοι-
μος ὑπάρχει. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μέ-
νων εἰ βελτίων, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκη τι ποιεῖν
αἰσχροὺν ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον,
οἶον καὶ τὰ νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀ-
25 πὸ τῶν αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὡς πέρ ἐστι
δίκαιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἐστὶ τις ἔξω τῆς
ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος ἴδεν ἀτάκτως λαμβάνων
οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω
πάντ' ἐφορῶν καὶ διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι.
30 ὅλως δὲ οὐτ' ἀφελῶν οὔτε προσθεῖς πλὴν μι-
κρόν, τὴν ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν
πόλιν, τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι,

11 οὐτ' ἰσχὺν ἐκεῖνα
παρέχοι

20 ἐτοιμῶς χρησίμων ἑαυτὸν

τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν τοῦθ' ὅ τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχει καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. οὐκ ἔστιν ὅπου τοῖς μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν ποιούντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν, οὐδ' αὐτοὺς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ 5 τοῦ δεῖνος νικῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι· ταῦτα γὰρ νυνὶ γίγνεται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τὸν ποιούντ' αὐτὰ τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν ταῦτα ἐφ' οἷς ἐτέρους τιμᾶτε, καὶ μὴ πα- 10 ραχωρεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον.

Σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμεῖς δ' ἔλοισθε ὅ τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασιν συνοί- 15 σειν ὑμῖν μέλλει.

01.
107,4.

ΟΛΤΝΘΙΑΚΟΣ Γ (Α).

9 Ἄντι πολλῶν ἄν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει 20 προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρησίμον ἐσκεμμένος ἦκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρηῖμα ἐνίοις ἄν 25

4 ποιητότων

9 ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ

ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ῥαδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

Ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρὸς, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὐχὶ λέγει Φωνὴν ἀφίεις, ὅτι τῶν
 5 πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἰ περὶ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὄν τινα μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἐστὶ δὴ τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα, ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν καὶ
 10 παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσετε καὶ μὴ πάθῃτε ταῦτόν ὃ περὶ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἢ τις ταῦ- 10
 τ' ἔρει καὶ παρέσται τοῖς πράγμασι, ὡς ἐστὶ μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ἂν καὶ δεινὸς
 15 ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἰκῶν, ἢνικ' ἂν τύχη, τὰ δ' ἀπειλῶν — ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο —, τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψῃται καὶ παρασπάσῃται τι τῶν ὅλων πραγμάτων. Οὐ μὲν
 20 ἀλλ' ἐπεικῶς, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὃ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκείνων ἓνα ὄντα κύριον καὶ ρητῶν καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ
 25 πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῶν προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους ἐναντίως ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι
 30 τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν ἅ τ' Ἀμ-

11 βοηθήσῃται
 28 ποιήσῃται

15 ἄνθρωπος

18 δρέψῃται

Φιλολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῶ
 τὴν πόλιν καὶ Πυθναίων τοὺς ὑποδεξαμένους.
 καὶ ὅλως ἀπίστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἢ τυ-
 ραννίς, ἄλλως τε καὶ ὄμορον χώραν ἔχουσι.
 Ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 5
 καὶ τᾶλλ' ἂ προσήκει πάντα ἐνθυμουμένους Φη-
 μι δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι καὶ τῷ πο-
 λέμῳ προσέχειν, εἴ πέρ ποτε, καὶ νῦν, χεῖματα
 εἰσφέροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξίοντας καὶ
 μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκῆ- 10
 ψις ἔσθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν
 ὑπολείπεται. νυνὶ γάρ, ὃ πάντες ἐθρυλεῖτε, ὡς
 11 Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶνται δεῖ Φιλίππῳ, γέγονεν
 αὐτόματον, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμ-
 φέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνεί- 15
 λοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέ-
 χρι τοῦ ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ
 δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βε-
 βαίαν εἰκὸς τὴν ἐχθρὰν αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν φοβοῦν-
 ται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν. Οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, 20
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖ-
 ναι, οὐδὲ παθεῖν ταυτόν ὃ περ ἤδη πολλάκις
 πρότερον πεπόνθατε. εἰ γάρ, ὅθ' ἤκομεν Εὐ-
 βοεῦσι βεβοηθηκότες καὶ παρῆσαν Ἀμφιπολι-
 τῶν Ἰέραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, 25
 κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὴν
 πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν
 αὐτῶν προθυμίαν ἦν περ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων σω-
 τηρίας, εἶχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων
 ἂν ἦτε τῶν μετὰ ταῦτ' ἀπηλλαγμένοι πραγμα- 30
 των. καὶ πάλιν ἠνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, Με-
 θώνη, Παγασαί, τᾶλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα

12 ἐθρυλεῖτε 14 ταῦτα 15 ἡμῶν 18 αὐτοὺς
 22 οὐδὲ δὴ παθεῖν 26 ὑμᾶς 27 ἡμεῖς καὶ ὑπὲρ
 30 τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε

λέγων διατρίβω, πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο,
 εἰ τότε τούτων ἐνὶ τῷ πρώτῳ προθύμῳ καὶ ὡς
 προσῆκεν ἐβοηθήσαμεν αὐτοί, ῥάονι καὶ πολὺ
 ταπεινότερῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. νῦν
 5 δὲ τὸ μὲν παρὸν αἰεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλον-
 τα αὐτόματ' οἰόμενοι σχήσειν καλῶς, ἠϋξήσα-
 μεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἡμεῖς καὶ κα-
 τεστήσαμεν τηλικούτον, ἡλικὸς οὐδεὶς πώ ποτε
 βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. Νυνὶ δὲ καιρὸς
 10 ἦκει τις οὗτος, ὃ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος, τῇ
 πόλει, ὃς οὐδενὸς ἐστὶν ἐλάττων τῶν προτέρων
 ἐκείνων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, δίκαιος λογιστὴς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν 12
 ὑπηρεγμένων καταστάς, καὶ περ οὐκ ἐχόντων ὡς
 15 δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χά-
 ριν εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι
 κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν
 τις θείη δικαίως, τὸ δὲ μῆτε πάλαι τοῦτο πε-
 πονθέναι, πεφηνέναι τε τινα ἡμῖν συμμαχίαν
 20 τούτων ἀντίρροπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς
 παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θείην.
 ἀλλ', οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὃ περ καὶ περὶ
 τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως. ἂν μὲν γὰρ, ὅσα
 ἂν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ
 25 τὴν χάριν· ἂν δ' ἀναλώσας λάβῃ, συνανάλωσε
 καὶ τὸ μεμνήσθαι τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν
 πραγμάτων οὕτως οἱ μὴ χρῆσάμενοι τοῖς και-
 ροῖς ὀρθῶς οὐδ' εἰ συνέβῃ τι παρὰ τῶν θεῶν
 χρῆστόν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον
 30 ἐκβαῖν ἕκαστον τῶν προὑπαρξάντων ὡς τὰ πρὸς
 λα κρίνεται. διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν
 ἡμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦ-

2 ἐνὶ τῷ πρώτῳ 4 νυνὶ 5 αἰεὶ 8 Deest ποτε
 10 ἦκει· τίς οὗτος; 26 μεμνήσθαι τῇ τύχῃ τὴν

τ' ἔπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις
 ἀδοξίαν ἀποτριψόμεθα. εἰ δὲ προησόμεθα, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους,
 εἴτ' Ὀλυμπιον ἐκεῖνος καταστρέφεται, φρασάτω
 τις ἐμοὶ τί τὸ κωλύον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν 5
 ὅποι βούλεται. Ἐὰρ γε λογίζεται τις ὑμῶν,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον, δι'
 ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενής ὢν τὸ κατ' ἀρχὰς
 Φίλιππος; τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν, μετὰ
 ταῦτα Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Μεθώνην αὐ- 10
 ρις, εἴτα Θετταλίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς,
 Παγασαίς, Μαγνησίαν, πάνθ', ὃν ἐβούλετο εὐ-
 13 τρεπίσας τρόπον, ὥχετ' εἰς Θράκην· εἴτ' ἐκεῖ
 τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βα-
 σιλέων ἠσθένησε· πάλιν ραΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ρα- 15
 θυμεῖν ἀπέκλινεν, ἀλλ' εὐθύς Ὀλυμπίοις ἐπε-
 χείρησε. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐ-
 τοῦ καὶ πρὸς Ἀρύμβαν καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι
 παραλείπω στρατείας.

Τί οὖν, ἂν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; 20
 Ἴνα γνῶτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἰσθησθε
 ἀμφοτέρω, καὶ τὸ προῖεσθαι καθ' ἕκαστον ἀεί-
 τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτελέες, καὶ τὴν φι-
 λοπραγμοσύνην, ἣ χρηταὶ καὶ συζῆ Φίλιππος,
 ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπρα- 25
 γμένοις ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ' ὁ μὲν, ὡς ἀεί τι
 μείζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν, ἐγνωκῶς
 ἔσται, ὑμεῖς δέ, ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐρῶμέ-
 νως τῶν πραγμάτων, σκοπεῖσθε εἰς τί ποτ' ἐλ-
 πῖς ταῦτα τελευτῆσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως 30
 ἔστιν εὐήθης ὑμῶν, ὅς τις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν
 πόλεμον δεῦρο ἦξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ

8 οὗ τοκαταρχὰς 13 εἰς 24 ἢ πρὸς ἀπαιτας
 χρηταὶ 29 σκοπεῖτε 31 εὐήθης ἔστιν

μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς περ οἱ δανειζό-
 μενοι ῥαδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις μικρὸν
 5 εὐπορήσαντες χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων
 ἀπέστησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἂν ἐπὶ πολλῶ Φα-
 νῶμεν ἐρῶραθυμηκότες καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν
 ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπὰ ὧν οὐκ ἠβουλό-
 μεθα ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ
 κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

10 Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως Φῆσαι τις ἂν ῥά-
 διον καὶ παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων
 ὅτι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμ-
 βούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς αἰτί- 14
 15 οὺς ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων
 εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἂν τι μὴ κατὰ γνώ-
 μην ἐκβῆ· οὐ μὴν οἶομαί [γε] δεῖν τὴν ἰδίαν
 ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι περὶ ὧν
 ὑμῖν συμφέρειν ἠγοῦμαι. Φημί δὴ διχῆ βοηθη-
 20 τέον εἶναι τοῖς πράγμασι ὑμῖν, τῶ τε τὰς πό-
 λεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιή-
 στοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῶ τὴν ἐκεί-
 νου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τρήρεσι καὶ στρα-
 25 τιώταις ἐτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρή-
 σετε, ὄκνῶ μὴ μάταιος ὑμῖν ἡ στρατεία γένη-
 ται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούν-
 των ὑπομείνας τοῦτο Ὀλυνθον παραστήσεται,
 ῥαδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἔλθων ἀμυνεῖται· εἴτε
 30 βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὀλυνθον ἀκινδύ-
 νως ὄρων ἔχοντα τὰ οἴκαι προσκαθεδεῖται καὶ
 προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῶ χρόνῳ
 τῶν πολιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῆ

τὴν βοήθειαν εἶναι. Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γινώσκω.

Περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά· 5 ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου· εἰ δὲ μή, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. Τί οὖν, ἂν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι 10 στρατιωτικά; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ εἶναι στρατιωτικά καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δεόντα· ὑμεῖς δὲ οὕτω πῶς ἄνευ πραγμάτων 15 λαμβάνετε εἰς τὰς ἐορτάς. ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέη, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν 20 ἔλεσθε ὅς τις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἔστι καιρὸς, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

Ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέστηκε νυνὶ τὰ Φιλίππου. οὔτε γὰρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσεί τις ἂν μὴ σκο- 25 πῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῶ τὰ παρόντ' ἔχοι· οὐτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ᾤθη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ' ὡς ἐπιὼν ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρησέσθαι, κατὰ διέψευ- 30 σται. τοῦτο δὲ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ πα-

2 γινώσκω

λαμβάνετε

24 τὰ [τοῦ]

13 καὶ ταῦτ' εἶναι

18 οὐδὲν ἔστι

24 Φιλίππου

15 πραγμάτων ταῦτα

21 ὑμῖν ἂν συμφέρειν δοκῇ

27 ἔχη

ρέχει· εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἀπι-
 στα μὲν ἦν δὴ που φύσει καὶ αἰεὶ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις, κομιδῇ δ', ὡς περ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ.
 καὶ γὰρ Παργασὸς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφι-
 5 σμένοι καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν,
 ἤκουον δ' ἔγωγέ τινων ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας καὶ
 τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ
 γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοι-
 κεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. εἰ δὲ τούτων ἀπο-
 10 στερηθήσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ
 τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται.
 ἀλλὰ μὴν τὸν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν καὶ
 ἀπλῶς τούτους ἀπαντας ἠγεῖσθαι χρεὴ αὐτονό-
 μους ἢ διον ἂν καὶ ἐλευθέρους ἢ δούλους εἶναι·
 15 καὶ γὰρ αἰήθεις τοῦ κατακοῦειν τινός εἰσι, καὶ
 ἀνθρώπος ὑβριστής, ὡς Φασί. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν
 ἀπίστον ἴσως· τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν
 ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις 16
 γίγνεται, διό περ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι
 20 τὰγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι. Δεῖ
 τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν
 τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας ἐτοίμως
 συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευομένους
 ἐφ' ἃ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ πα-
 25 ροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἀπαντας, λογιζομένους,
 εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν
 καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν
 αὐτὸν οἴεσθε ἐτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν; εἴτ' οὐκ
 αἰσχύνεσθε εἰ μὴδ' ἃ πάθοιτ' ἂν, εἰ δύναιτ' ἐ-
 30 κείνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολ-
 μήσετε;

Ἔτι τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴδὲ τοῦ-

9 ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ

10 εἰς

16 ἀνθρώπος

19 γίνεται,

25 λογιζομένους [αἰς]

Θ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἰρεσίς ἐστιν ὑμῖν, πό-
 τερ' ὑμᾶς ἐκεῖ χρῆ πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖ-
 νον. εἰ μὲν γὰρ ἀντέχη τὰ τῶν Ὀλυθίων,
 ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς
 ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύ- 5
 την ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος
 λάβη, τίς αὐτὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν;
 Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἦ, καὶ συνεισβα-
 λούσιν ἐτόίμως, ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν
 οὐχ οἴοί τε ὄντες φυλάττειν, εἰ μὴ βοηθή- 10
 σηθ' ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τις; Ἄλλ' ὧ τῶν οὐχὶ
 βουλήσεται. Τῶν ἀτοπωτάτων μὲντ' ἂν εἴη, εἰ
 ἂν νῦν ἀνοίαν ὀφλισκάνων ὁμῶς ἐκλαλεῖ, ταῦτα
 δυναθεῖς μὴ πράξει. Ἄλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ
 τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου 15
 προσδεῖν ἠγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς
 τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι, καὶ ὅσα
 ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χῶ-
 17 ρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου
 λέγω, πλέον ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωρ- 20
 γοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ
 πόλεμον δεδαπάνησθε. εἰ δὲ δὴ καὶ πόλεμός τις
 ἦξει, πόσα χρῆ νομίσαι ζημιωθήσεσθαι! καὶ
 προσέσθ' ἢ ὑβρεῖς καὶ ἔτι ἢ τῶν πραγμάτων αἰ-
 σχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώ- 25
 φροσι.

Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας
 βοηθεῖν καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς
 μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν ὧν καλῶς
 ποιοῦντες ἔχουσι μικρὰ ἀναλίσκοντες τὰ λοιπὰ 30
 καρπῶνται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν
 τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ Φιλίππου χώρα
 κτησά-

κτησάμενοι φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας, ἴν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐθῦναι ῥάδιαι γένωνται, ὡς ὅποι' ἄτ' ἂν ὑμᾶς περιστῆ τὰ πράγματα, τοῖς οὗτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσσεσθε. χρηστὰ δ' εἶη παντὸς εἴνεκα.

Ο ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΟΙ.
108,3.

Ὁρῶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα 57
 πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταρα-
 χήν, οὐ μόνον τῷ πολλὰ προεῖσθαι καὶ μηδὲν
 10 εἶναι προὔρου περι αὐτῶν εὖ λέγειν, ἀλλὰ καὶ
 τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταῦτά μηδὲ
 καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἠγεῖσθαι, ἀλλὰ
 τοῖς μὲν ὠδί, τοῖς δὲ ἐτέρως δοκεῖν· δυσκόλου
 δ' ὄντος φύσει καὶ χαλεποῦ τοῦ βουλευέσθαι
 15 ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιήκατε,
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες
 ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασιν χρῆσθαι
 τῷ βουλευέσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα.
 ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρό-
 20 νον, ὃν οἶδ' ἐγώ, τὸν μὲν οἷς ἂν ἀμάρτητε ἐπι-
 τιμῶντα εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν εὖ λέγειν, τὰ δὲ
 πράγματα καὶ περὶ ὧν βουλευέσθε ἐκφεύγειν ὑμᾶς.
 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περ τούτων οὕτως ἐχόντων οἶμαι
 καὶ πεπεικῶς ἑμαυτὸν ἀνέστηκα, ἂν ἐθελήσῃτε
 25 τοῦ θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες ἀκούειν,
 ὡς ὑπερ πόλεως βουλευομένοις καὶ τηλικούτων
 πραγμάτων προσήκει, ἔξειν καὶ λέγειν καὶ συμ-

βουλεύειν δι' ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔσται βελτίω
καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται.

Ἀκριβῶς δὲ εἰδώς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ
λέγειν περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις καὶ περὶ αὐτοῦ
παρ' ὑμῖν ἀεὶ τῶν πάνυ λυσιτελούντων τοῖς πολ- 5
μῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορτικὸν καὶ ἐπαχθές,
58 ὥστε ἀνάγκην οὔσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ. νομί-
ζω δ' ἀμεινον ἀν' ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι,
μικρὰ τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ
μνημονεύσαντας. Ἐγὼ γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 10
πρῶτον μὲν, ἡνίκ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς τῶν ἐν Εὐ-
βοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων βοηθεῖν Πλου-
τάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἀρα-
σθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον καὶ
μόνον οὐ διεσπᾶσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμ- 15
μασι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πει-
σάντων. καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος μετὰ
τοῦ προσόφλειν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν
ὄντων ἀνθρώπων οὐδένας πώποτε πεπόνθασιν ὑ-
πὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε 20
τὴν τε τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ
βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. Πάλιν τοίνυν, ὧ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν
τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήμετι τυγχάνοντ' ἀ-
δείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πό- 25
λιν καὶ τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ
πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς
ἐνεκεν οὔτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς
ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ
οὐκέτ' ἐν τούτοις αἰτιάσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτο- 30
λέμου λέγοντας — οὐδὲ εἰς γὰρ ἦν — ἀλ-
λ' αὐτούς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγωδούς
ἐθεᾶσθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν

πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὐτ' ἐκείνου πρὸς χάριν οὐτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καὶ τοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἶομαι νῦν ἅπαντας ἠσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότε ἄφιξιν εἰς τοὺς πο-
 5 λείμους ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ τάκεϊ χρήματ' ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ 59
 τούτῳ τῷ λόγῳ πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκείθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ διὰ τὴν εἰρήνην ἀδείας ἔτυχεν,
 10 ἦν ἐνθάδ' ἐκέκτητο οὐσίαν φανεράν, ταύτην ἐξαργυρίσας πρὸς ἐκείνον ἀπάγων ὤχετο. Δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγώ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμοῦ· τρίτον δ', ὧ ἄνδρες
 15 Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον ἐν τοῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ δὴ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. ἦνίκα τοὺς ὄρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἤκομεν οἱ πρέσβεις, τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιᾶς ὑπισχνουμένων οἰκισθῆσθαι, καὶ τοὺς μὲν Φω-
 20 κέας τὸν Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικεῖν, καὶ τὸν Ὀρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ τὴν Εὐβοίαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθῆσθαι, καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς οὔτε
 25 συμφόρως οὔτ' ἴσως οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκίας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι, ἀλλὰ προεῖπὼν ὑμῖν, ὡς εὖ οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν.

30 Ταῦτα τοίνυν ἅπανθ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προσρῶν, οὐδ' εἰς μίαν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε δεινότητα οὔτε ἀλαζονείαν ἐπα-

νοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γιγνώ-
 σκειν καὶ προαισθάνεσθαι πλὴν δι' αὐτὸν ἂν ὑμῖν
 εἶπω δύο, ἐν μὲν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυ-
 χίαν, ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὐ-
 60 σης δεινότητος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατούσαν, ἕτε- 5
 ρον δέ, ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λο-
 γίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμι ἂν οὐδεὶς ἔχοι πρὸς
 οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω δεῖξαι προσηρ-
 τημένον. ὁρθὸν οὖν, ὅ τι ἂν ποτε ἀπ' αὐτῶν
 ὑπάρχη τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεται 10
 μοι. ὅταν δ' ἐπὶ θάτερα ὡς περ εἰς τρυτάνην
 ἀργύριον προσενέγκης, οἴχεται φέρον καὶ καθείλ-
 κυκε τὸν λογισμὸν ἐφ' αὐτό, καὶ οὐκ ἂν ἐτ' ὁρ-
 θῶς οὐδ' ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς ἂν
 λογίσαιτο.

Ἐν μὲν οὖν ἐγώ γε πρῶτον ὑπάρχειν Φημί
 δεῖν, ὅπως εἴτε συμμαχούς εἴτε σύνταξιν εἴτ' ἄλ-
 λο τι βούλεται τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν
 ὑπάρχουσαν εἰρήνην μὴ λύων τοῦτο ποιήσει, οὐχ
 ὡς θαυμαστήν οὐδ' ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν· ἀλ- 20
 λ' ὅποια τις ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλ-
 λον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν ἢ γεγεννημένην
 νῦν δι' ὑμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα,
 ὧν ὑπαρχόντων τότε ἂν ἢ νῦν ἀσφαλέστερος καὶ
 ῥάων ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δεύτερον δέ, ὁρᾶν 25
 ὅπως μὴ προαξόμεθα, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς
 συνεληλυθότας τούτους καὶ φάσκοντας Ἀμφι-
 κτύονας νῦν εἶναι εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν κοι-
 νοῦ πολέμου πρὸς ἡμᾶς. ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ' ἡ-
 μῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι' Ἀμφίπο- 30
 λιν ἢ τι τοιοῦτον ἔγκλημα ἴδιον, οὐ μὴ μετέ-
 χουσι Θετταλοὶ μηδ' Ἀργεῖοι μηδὲ Θηβαῖοι,

7 λῆμμα οὐδεὶς ἂν

ὁρθῶς

21 Deest τίς

12 καθείλκυσε

17 σύνταξιν, εἴτε συμμαχούς

26 προαξόμεθα

13 οὐκέτ' ἂν

19 ποιήση

29 ὑμᾶς

οὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι τούτων οὐδένα πολεμῆσαι,
καὶ πάντων ἥκιστα — καὶ μοι μὴ θορυβήσῃ
μηδεὶς πρὶν ἀκούσαι — Θεβαίους, οὐχ ὡς ἡδέως
ἔχουσι ἡμῖν, οὐδ' ὡς οὐκ ἂν χαρίζοντο Φιλίπ-
5 πω, ἀλλ' ἴσασι ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ φήσει τις 61
αὐτοὺς ἀναισθητοὺς εἶναι, ὅτι εἰ γενήσεται πό-
λεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ μὲν κακὰ πάν-
θ' ἔξουσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρεῶν ἕτερος
καθεδεῖται· οὐκ οὖν πρόοιτ' ἂν ἑαυτοὺς εἰς τοῦ-
10 το μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὐσίας
τοῦ πολέμου. οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θε-
βαίους πολεμήσαιμεν δι' Ὠρωπὸν ἢ τι τῶν ἰδίων,
οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἠγοῦμαι· καὶ γὰρ ἡμῖν
κακείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἴομαι, εἰς τὴν
15 οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρα-
τεύσειν οὐδετέροις. καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦ-
τον ἔχουσι τὸν τρόπον, ὧν καὶ φροντίσειεν ἂν
τις, καὶ τὸ πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν· οὐκ
ἀχρὶ τῆς ἴσης ἕκαστός ἐστιν εὐνοῦς οὐθ' ἡμῖν
20 οὔτε Θεβαίοις, σῶς τε εἶναι καὶ κρατεῖν τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ σῶς μὲν εἶναι ἅπαντες ἂν βούλοιν-
το ἔνεχ' αὐτῶν, κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους
δεσπότας ὑπάρχειν αὐτῶν οὐδὲ εἰς. Τί οὖν ἠ-
γοῦμαι φοβερόν, καὶ τί φυλάξασθαι φημι δεῖν
25 ἡμᾶς; Ὅπως μὴ κοινὴν πρόφασιν καὶ κοινὸν
ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος πρὸς ἅπαντας λά-
βῃ. εἰ γὰρ Ἀργεῖοι μὲν καὶ Μεσσήνιοι καὶ
Μεγαλοπολῖται καὶ τινες τῶν λοιπῶν Πελοπον-
νησίων, ὅσοι τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὴν
30 πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς
σχίσουσι καὶ τὸ δοκεῖν ἐκδέχεσθαι τι τῶν ἐκεί-
νοις πεπραγμένων, Θεβαῖοι δὲ ἔχουσι μὲν, ὡς

3 πρὶν ἂν ἀκούσῃ
22 ἐνεκά γε ἑαυτῶν

5 φήσει
29 ὅσοι γε δὴ τὰ

9 πρόοιτ

λέγουσιν, ἀπεχθῶς, ἔτι δὲ ἐχθροτέρως σχήσου-
 σιν ὅτι τοὺς παρ' ἐκείνων Φεύγοντας σώζομεν καὶ
 πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδεικνύμεθ' αὐτοῖς,
 Θετταλοὶ δ' ὅτι τοὺς Φωκέων Φυγάδας σώζομεν,
 62 Φίλιππος δὲ ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς 5
 Ἀμφικτυονίας, φοβούμαι μὴ πάντες περὶ τῶν
 ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμενοι κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγά-
 γωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δόγμα-
 τα προστησάμενοι, εἴτ' ἐπισπασθῶσιν ἕκαστοι
 πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς ἡμῖν πολεμῆσαι, 10
 ὡς περὶ καὶ περὶ Φωκέας. ἴστε γὰρ δὴ πού
 τοῦθ', ὅτι νῦν Θεβαῖοι καὶ Φίλιππος καὶ Θετ-
 ταλοὶ οὐχὶ ταῦτ' ἕκαστοι μάλιστα ἐσπουδακό-
 τες ταῦτ' ἅπαντες ἔπραξαν. οἷον Θεβαῖοι τὸν
 μὲν Φίλιππον παρελθεῖν καὶ λαβεῖν τὰς παρό- 15
 δους οὐκ ἠδύναντο κωλύσαι, οὐδέ γε τῶν αὐτοῖς
 πεπονημένων ὕστατον ἐλθόντα τὴν δόξαν ἔχειν —
 νυνὶ γὰρ Θεβαίοις πρὸς μὲν τὸ τὴν χώραν κε-
 κομίσθαι κάλλιστα πέπρακται, πρὸς δὲ τιμὴν
 καὶ δόξαν αἴσχιστα· εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε Φίλιπ- 20
 πος, οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι — ταῦτα
 δ' οὐκ ἠβούλοντο, ἀλλὰ τῷ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ
 τὴν Κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι
 δέ, πάντα ταῦθ' ὑπέμειναν. Φίλιππον τοίνυν
 τινὲς μὲν δὴ πού τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐδ' ἐβού- 25
 λετο Θεβαίοις Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν παρα-
 δοῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη· ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν
 ἐρρῶσθαι λέγω, ἐκεῖνο δὲ οἶδ' ὅτι οὐ μᾶλλον
 γε ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ ἢ τὰς παρόδους λαβεῖν
 ἠβούλετο καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου, τοῦ δο- 30
 κεῖν δι' αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι, καὶ τὰ Πύθια
 θεῖναι δι' ἑαυτοῦ· καὶ ταῦτ' ἦν ὧν μάλιστα ἐγλί-
 χετο. Θετταλοὶ δὲ γε οὐδέτερον ἠβούλοντο τού-

των, οὔτε Θηβαίους οὔτε τὸν Φίλιππον μέγαν
 γίνεσθαι — ταῦτα γὰρ πάντ' ἐφ' ἑαυτοὺς ἡ-
 γοῦντο εἶναι —, τῆς Ἰυλαίας δ' ἐπεθύμουν καὶ
 τῶν ἐν Δελφοῖς, πλεονεκτημάτων δυοῖν, κύριοι 63
 5 γενέσθαι· τῷ δὲ τούτων γλίχεσθαι τάδε συγκα-
 τέπραξαν. τῶν τοίνυν ἰδίων ἔνεχ' εὐρήσετετε ἕκα-
 στον πολλὰ προηγμένον, ὃν οὐδὲν ἠβούλετο, πρᾶ-
 ξαι. τοῦτο μὲν τοίνυν, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, φυ-
 λακτέον ἡμῖν.

10 Τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν ταῦτα
 Φοβουμένους; καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις; Πολλοῦ
 γε καὶ δέω, ἀλλ' ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνά-
 ξιον ἡμῶν αὐτῶν οὔτ' ἐστὶ πόλεμος, νοῦν δὲ
 δόξομεν πᾶσιν ἔχειν καὶ τὰ δίκαια λέγειν,
 15 τοῦτ' οἶομαι δεῖξειν. πρὸς δὲ τοὺς Θρασέως ὅτι-
 οῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν καὶ μὴ προσωμέ-
 νους τὸν πόλεμον ἐκεῖνα βούλομαι λογίσασθαι.
 ἡμεῖς Θηβαίους ἐῷμεν ἔχειν Ὀρωπόν· καὶ εἰ τις
 ἔροίτο ἡμᾶς, κελεύσας εἰπεῖν τάληθῆ, διὰ τί;
 20 ἵνα μὴ πολεμῶμεν, Φαίμεν ἄν. καὶ Φιλίππῳ
 νυνὶ κατὰ τὰς συνθήκας Ἀμφιπόλεως παρακεχω-
 ρήκαμεν, καὶ Καρδιανούς ἐῷμεν ἔξω Χερρόνησιω-
 τῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι, καὶ τὸν Κᾶρα τὰς
 νήσους καταλαμβάνειν, Χίον καὶ Κῶν καὶ Ῥόδον,
 25 καὶ Βυζαντίους κατὰγειν τὰ πλοῖα, δῆλον ὅτι
 τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν
 αἰτίαν εἶναι νομίζοντες ἢ τὸ προσκρούειν καὶ Φι-
 λονεικεῖν περὶ τούτων. οὐκοῦν εὐήθεις καὶ κομι-
 δῆ σχέτλιον, πρὸς ἐκάστους καθ' ἕνα οὕτως
 30 ἤδη προσενηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγ-

2 γενέσθαι

πάντα γὰρ ταῦτα

6 ἐνεκα ἕκαστον εὐρήσετετε [εἰς τὰ] πολλὰ

10 ἄρα

13 τε

20 φαίμεν

22 χερρόνησιτῶν

καιοτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς
σκιάς νυνὶ πολεμῆσαι;

ΟΙ.
109, Γ.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ Β.

^ε
Οταν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίνωνται περὶ
 ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν
 εἰρήνην, αἰεὶ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους καὶ δικαίους 5
 καὶ Φιλανθρώπους ἔρω φαινομένους, καὶ λέγειν
 μὲν ἅπαντας αἰεὶ τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κα-
 τηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδὲν ὡς
 ἔπος εἰπεῖν τῶν δεόντων οὐδ' ὧν ἔνεκα ταῦτ' ἀ-
 66 κούειν ἄξιον ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἤδη προηγμένα τυγ- 10
 χάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὡςθ' ὅσω
 τις ἂν μᾶλλον καὶ φανερώτερον ἐξελέγχη Φί-
 λιππον καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα
 καὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσοῦτω
 τὸ τί χρῆ ποιεῖν συμβουλευσαὶ χαλεπώτερον 15
 εἶναι. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντας, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κω-
 λύειν καὶ πράξεσιν, οὐχὶ λόγοις δεόν πρῶτον
 μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες τούτων μὲν ἀφέστα-
 μεν, καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν διὰ τὴν πρὸς 20
 ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες, οἷα ποιεῖ δέ, ὡς δει-
 νὰ καὶ χαλεπά, ταῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ' ὑ-
 μεῖς οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους
 λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἄμεινον
 Φιλίππου παρεσκευάσαθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν 25
 ἐκεῖνον πράττειν ταῦτα ἐφ' ὧν ἐστὶ νῦν, παντε-

λῶς ἀργῶς ἔχετε. συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαι-
 ον, οἶμαι, καὶ ἴσως εἰκός· ἐν οἷς ἑκάτεροι
 διατρίβετε καὶ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἀμει-
 νον ἑκατέροις ἔχει, ἐκείνων μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν
 5 δ' οἱ λόγοι. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιο-
 τερα ὑμῖν ἔξαρκεῖ, ῥάδιον, καὶ πόνος οὐδεὶς πρόσε-
 στι τῷ πράγματι· εἰ δ' ὅπως τὰ παρόντ' ἐπα-
 νορθωθήσεται, δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προελθόντα
 ἔτι πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μηδ' ἐπιστή-
 10 σεται μέγεθος δυνάμεως πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι
 δυνησόμεθα, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος ὅς περ πρότε-
 ρον τοῦ βουλευέσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν
 ἅπανσι καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ
 τὰ σώσοντ' ἀντὶ τῶν ῥάστων καὶ τῶν ἡδίστων
 15 προαιρετέον.

Πρῶτον μὲν οὖν, εἴ τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 θαρρεῖ ὄρων ἡλίος ἤδη καὶ ὄσων κύριός ἐστι 67
 Φίλιππος, καὶ μηδένα οἶεται κίνδυνον φέρειν τοῦ-
 το τῇ πόλει μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα ταῦτα πα-
 20 ρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων
 ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί
 μου διὰ βραχέων, δι' οὓς τάναντία ἐμοὶ παρέ-
 στηκε προσδοκᾶν καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἠγοῦμαι Φίλιπ-
 πον, ἴν' εἰ μὲν ἐγὼ δοκῶ βέλτιον προορᾶν, ἐ-
 25 μοὶ πεισθῆτε, εἰ δ' οἱ θαρρόντες καὶ πεπι-
 στευκότες αὐτῶ, τούτοις πρόσθησθε. Ἐγὼ τοί-
 νυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογίζομαι, τίνων ὁ Φί-
 λιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη;
 Πυλῶν καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν;
 30 πῶς τούτοις ἐχρήσατο; ἃ Θηβαίοις συμφέρει
 καὶ οὐχ ἃ τῇ πόλει πράττειν προείλετο. τί δὴ
 ποτε; ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάν-

12 βουλευσασθαι

14 σώσαντ' ἀντὶ

22 μοι

23 οὓς

24 βέλτιον τῶν ἄλλων προορᾶν

θ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετά-
 ζων, καὶ οὐχὶ πρὸς εἰρήνην οὐδ' ἡσυχίαν οὐδὲ
 δίκαιον οὐδέν, εἶδε τοῦτο ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμε-
 τέρα πόλει καὶ τοῖς ἡέθεσι τοῖς ἡμετέροις οὐδέν
 ἂν ἐνδείξαιτο τοσοῦτον οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ 5
 πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ' ὠφελείας τῶν
 ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ πρόοισθε, ἀλλὰ
 καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσ-
 οῦσαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ
 πάνθ' ἃ προσήκει προσώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώ- 10
 σεσθε, ἂν τι τοιοῦτον ἐπιχειρῆ πράττειν, ὡς περ
 ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε· τοὺς δὲ Θηβαίους
 ἡγεῖτο, ὃ περ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γιγνο-
 μένων τὰ λοιπὰ εἶπαι ὅπως βούλεται πράττειν
 αὐτόν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύ- 15
 68 σειν, ἀλλὰ καὶ συστρατεύσειν, ἂν αὐτοὺς κε-
 λεύη. καὶ νῦν τοὺς Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀρ-
 γείους ταῦτα ὑπέληφως εὖ ποιεῖ. ὃ καὶ μέγι-
 στὸν ἔστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον, ὃ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων μόνοι 20
 τῶν πάντων μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δί-
 καια τῶν Ἑλλήνων προέσθαι, μηδ' ἀνταλλάξα-
 σθαι μηδεμιᾶς χάριτος μηδ' ὠφελείας τὴν εἰς
 τοὺς Ἑλληνας εὐνοίαν. καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ
 περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπέληφε καὶ κατ' Ἀργείων 25
 καὶ Θηβαίων ὡς ἑτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ πα-
 ρόντα ἐρῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζό-
 μενος. εὐρίσκει γάρ, οἶμαι, καὶ ἀκούει τοὺς μὲν
 ὑμετέρους προγόνους, ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν
 ἄρχειν Ἑλλήνων, ὡστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ, 30
 οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον τοῦτον,
 ἤνικ' ἦλθεν Ἀλέξανδρος ὃ τούτων πρόγονος πε-

ρὶ τούτων κήρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν
 προελομένους καὶ παθεῖν ὅτιοῦν ὑπομείναντας
 καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ', ἃ πάντες
 μὲν αἰεὶ γλίσχονται λέγειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς εἰπεῖν
 5 δεδύνηται, διό περ κάγω παραλείψω, δικαίως·
 ἔστι γὰρ μείζω τὰ κείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ
 τις ἂν εἶποι· τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προ-
 γόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ,
 τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. οἶδεν οὖν ἀμφοτέ-
 10 ρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ ὅ τι
 συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἑλλησι σκεφομένους. ἡγεῖ-
 τ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἔλοιτο Φίλους, ἐπὶ τοῖς δικαίοις
 αἰρήσεσθαι, εἰ δ' ἐκείνοις προσθεῖτο, συνεργούς
 ἔξειν τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας. διὰ ταῦτ' ἐκείνους
 15 ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἰρεῖται. οὐ γὰρ
 δὴ τριήρεις γε ὄρα πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν οὔσας· 69
 οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ τιν' ἀρχὴν εὔρηκε, τῆς
 δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμπορίων ἀφέστη-
 κεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὐδὲ τὰς ὑπο-
 20 σχέσεις ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν.

Ἄλλὰ νῆ Δί', εἶποι τις ἂν ὡς πάντα ταῦ-
 τ' εἰδώς, οὐ πλεονεξίας ἔνεκεν οὐδ' ὧν ἐγὼ κα-
 τηγορῶ τότε ταῦτ' ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιο-
 τερ' ἀξιούν τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς. Ἄλλὰ τοῦ-
 25 τον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔ-
 νεστ' αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακε-
 δαιμονίους ἀφιέναι κελεύων, πῶς ἂν Ὀρχομενὸν
 καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδούς τῷ δί-
 καια νομίζειν ταῦτ' εἶναι πεποικέναι σκή-
 30 ψαιτο;

Ἄλλ' ἐβιάσθη νῆ Δία — τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὑ-
 πόλοιπον — καὶ παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν

ἰππέων καὶ τῶν Θεβαίων ὀπλιτῶν ἐν μέσῳ λη-
 φθεῖς, συνεχώρησε ταῦτα. Καλῶς. οὐκοῦν Φα-
 σὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θεβαίους αὐτὸν ὑπό-
 πτως ἔχειν, καὶ λογοποιούσι περιμόντες τινὲς ὡς
 Ἐλάτειαν τειχιεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ 5
 μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ
 καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους συ-
 νεισβάλλειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξένους εἰσπέμ-
 πει καὶ χρήματ' ἀποστέλλει καὶ δύναμιν μεγά-
 λην ἔχων αὐτὸς ἐστὶ προσδόκιμος. τοὺς μὲν ὄν- 10
 τας ἐχθροὺς Θεβαίων Λακεδαιμονίους ἀναίρει,
 οὓς δ' ἀπώλεσιν αὐτὸς πρότερον Φωκέας νῦν σώ-
 ζει; καὶ τίς ἂν ταῦτα πιστεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ
 οὐδ' ἂν ἠγούμαι Φίλιππον, οὐτ' εἰ τὰ πρῶτα
 βιασθεῖς ἄκων ἔπραξεν οὐτ' ἂν εἰ νῦν ἀπεγί- 15
 γνωσκε Θεβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς
 ἐναντιοῦσθαι, ἀλλ' ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κακεῖνα ἐκ
 προαιρέσεως δῆλός ἐστι ποιήσας. ἐκ πάντων
 δ', ἂν τις ὀρθῶς θεωρῇ, πάντα πραγματεύεται
 κατὰ τῆς πόλεως συντάττων. καὶ τοῦτ' ἐξ ἀ- 20
 νάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμβαίνει.
 λογίσεσθε γὰρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀν-
 ταγωνιστὰς μόνους ὑπέληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πο-
 λὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτο αὐτὸς ἄριστα σύνοι-
 δεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὓσιν ὑμετέροις ἔχει χρεῖ- 25
 σθαι, τούτοις πάντα τὰλλα ἀσφαλῶς κέκτηται·
 εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐ-
 δ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἠγεῖτο. ἀμφοτέρω
 οὖν οἶδε, καὶ ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑ-
 μᾶς αἰσθανομένους. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπο- 30
 λαμβάνων, δικαίως ἂν αὐτὸν μισεῖν νομίζει καὶ
 παρῶξυνται, πείσεσθαι τι κακὸν προσδοκῶν, ἂν

4 τινες περιμόντες

19 θεωροῖη, ὅτι πάντα

10 μὲν οὖν ὄντας

23 ὑπέληφας

14 οὐκ

28 ἠγεῖτο

καιρὸν λάβητε, εἰ μὴ φθάση ποιήσας πρότε-
 ρος. διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν, ἐπὶ τῇ
 πόλει θεραπεύει τινὰς Θεβαίων καὶ Πελοποννη-
 σίων τοὺς ταῦτὰ βουλομένους τούτοις, οὓς διὰ
 5 μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται,
 διὰ δὲ σκαιότητα τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν
 προόψεται. Καί τοι σωφρονοῦσί γε καὶ με-
 τρίως ἐναργῆ παραδείγματ' ἔστιν ἰδεῖν, ἃ καὶ
 πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργεῖους ἔμοιγ' εἰ-
 10 πείν συνέβη· βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς
 ἔστιν εἰρησθαι.

Πῶς γὰρ οἴεσθ', ἔφην, ὧ ἄνδρες Μεσσηνιοί,
 δυσχερῶς ἀκούειν Ὀλυμπίους, εἴ τίς τι λέγοι κα-
 τὰ Φιλίππου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀν-
 15 θεμούντα μὲν αὐτοῖς ἠΐει, ἧς πάντες οἱ πρότε-
 ρον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο, Ποτίδαι-
 αν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους ἐκβαλῶν, 71
 καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἀνή-
 ρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦ-
 20 σθαι; ἄρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι,
 ἢ λέγοντος ἂν τινος πιστεῦσαι; οὐκ οἴεσθέ γε.
 ἀλλ' ὅμως, ἔφην ἐγώ, μικρὸν χρόνον τὴν ἀλλο-
 τριαν καρπωσάμενοι πολὺν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκεί-
 25 νου στέρονται, αἰσχυρῶς ἐκπεσόντες, οὐ κρατηθέν-
 τες μόνον ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων
 καὶ πρᾶθέντες· οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτεί-
 αῖς αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὐταὶ λίαν ὀμιλῖαι.
 Τί δ' οἱ Θετταλοί; ἄρ' οἴεσθ', ἔφην, ὅτ' αὐτοῖς
 τοὺς τυράννους ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν
 30 καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶ-
 σαν νῦν δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ
 τὸν τὴν Πυλαίαν ἀποδόντα, τοῦτον τὰς ἰδίας αὐ-
 τῶν προσόδους παραιρήσεσθαι; οὐκ ἔστι ταῦτα.

1 πρότερος φθάση ποιήσας
 τῶν 29 ἐξέβαλλε

15 οὐ

28 αὐ-

ἀλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ πᾶσιν ἔστιν εἰδέ-
 ναι. ὑμεῖς δ', ἔφην ἐγώ, δίδόντα μὲν καὶ ὑπὶ-
 σχνούμενον θεωρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα
 δ' ἤδη καὶ παρακεκρουσμένον ἀπεύχεσθε, ἀν-
 σωφρονῆτ', ἰδεῖν. Ἔστι τῶν νη Δί', ἔφην ἐγώ, 5
 παντοδαπὰ εὐρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς Φυλακὴν
 καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα καὶ τείχη καὶ
 τάφροι καὶ τᾶλλα ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα μὲν
 ἔστιν ἅπαντα χειροποίητα καὶ δαπάνης προσδεῖ-
 ται· ἐν δέ τι κοινὸν ἢ φύσις τῶν εὖ φρονούντων 10
 ἐν ἑαυτῇ κέκτηται Φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μὲν
 ἐστὶ ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλή-
 θεσι πρὸς τοὺς τυράννους. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο;
 ἀπιστία. ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε·
 εἰ ταύτην σώζητε, οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε. Τί 15
 ζητεῖτε; ἔφην. ἐλευθερίαν. εἴτ' οὐχ ὁρᾶτε Φί-
 λιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτη καὶ ταῖς προσηγο-
 ρίας ἔχοντα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας
 ἐχθρὸς ἐλευθερίας καὶ νόμοις ἐναντίος. οὐ φυ-
 λάξεσθ', ἔφην, ὅπως μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀ- 20
 παλλαγῆναι δεσπότην εὕρητε;

Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ δορυβοῦντες
 ὡς ὀρθῶς λέγεται, καὶ πολλοὺς ἑτέρους λόγους
 παρὰ τῶν πρέσβων καὶ παρόντος ἐμοῦ καὶ
 πάλιν ὕστερον, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν μᾶλλον ἀ- 25
 ποσχῆσονται τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν
 ἐπαγγέλλεται. καὶ οὐ τοῦτό ἐστ' ἀτοπον,
 εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων τινὲς παρ' ἃ
 τῶ λογισμῶ βέλτισθ' ὀρθῶσί [τι] πράξουσιν, ἀλ-
 λ' εἰ ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόν- 30
 των ἀκούοντες ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλευέσθε, ὡς πε-
 ριστοιχιζέσθε, ἐκ τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν λήσε-

10 δαπάνης πολλῆς προσδεῖται

23 λόγους καὶ παρὰ

30 ὑμεῖς αὐτοὶ οἱ

13 ἔστιν 16 τί [οὖν] ζητεῖτε

25 ὕστερον [ἀκούσαντες], ὡς

32 λήσετε

θ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πάνθ' ὑπομείναντες· οὕτως ἢ παραυτίχ' ἠδονὴ καὶ ῥαστώνη μείζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὑστερον συνοίσειν μέλλοντος.

Περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς
 5 αὐτοὺς ὑστερον βουλευσασθε, ἀν σωφρονῆτε· ἀ
 δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντ' ἀν εἴητ' ἐψηφι-
 σμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω. Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὡ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέ-
 σεις, ἐφ' αἷς ἐπέισθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην,
 10 καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἀν ποτε ὑπέμεινα πρε-
 σβεύειν, οὔτ' ἀν ὑμεῖς οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολε-
 μοῦντες, εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης Φί-
 λιππον ᾤεσθε· ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκό-
 τα τὰ τότε λεγόμενα. καὶ πάλιν γ' ἑτέρους
 15 καλεῖν. τίνας; τοὺς ὅτ' ἐγὼ γεγонуίας ἤδη τῆς
 εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἡκων πρεσβείας τῆς
 ἐπὶ τοὺς ὄρκους, αἰσθόμενος φενακιζομένην τὴν
 πόλιν, προὔλεγον καὶ διεμαρτυρόμενην καὶ οὐκ εἶων
 προέσθαι Πύλας οὐδὲ Φωκέας, λέγοντας ὡς ἐ-
 20 γὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστρο-
 πὸς εἰμί τις ἄνθρωπος, Φίλιππος δ', ἅ περ εὐ-
 ξαισθ' ἀν ὑμεῖς, εἰ ἀν παρέλθῃ, πράξει, καὶ Θε-
 σπιάς μὲν καὶ Πλαταιάς τειχιεῖ, Θεβαίους δὲ
 παύσει τῆς ὑβρεως, Χερρόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ
 25 τέλεσι διορύξει, Εὐβοίαν δὲ καὶ τὸν Ὀρωπὸν
 ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀποδώσει· ταῦτα γὰρ
 ἅπαντα ἐπὶ τοῦ βήματος ἐνταυθὶ μνημονεύ-
 ετ' οἶδ' ὅτι ῥηθέντα, καὶ περ ὄντες οὐ δεινοὶ
 τοὺς ἀδικούντας μεμνησθαι. καὶ τὸ πάντων αἰ-
 30 σχιστον, καὶ τοῖς ἐγγόνιοις πρὸς τὰς ἐλπίδας
 τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην προσεψηφίσασθε·
 οὕτω τελέως ὑπήχθητε. Τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω

73

1 πάντα ταῦθ' ὑπομείναντες

24 χερρόνησον
μονεύετ' εὐ οἶδ'

αὐτοῦ

30 ἐγγόνιοις

11 ὑμεῖς εὐ οἶδ'

27 ἐνταυτοῖ μνη-

και καλεῖν Φημι δεῖν τούτους; ἐγὼ νῆ τοὺς θε-
 οὺς τάληθῆ μετὰ παρρησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς
 και οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐχ ἴν' εἰς λοιδορίαν ἐμ-
 πεσῶν ἐμαυτῷ μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν
 ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ προσκρούσασιν ἐξ ἀρχῆς 5
 και νῦν παράσχω πρόφασιν τοῦ πάλιν τι λαβεῖν
 παρὰ Φιλίππου· οὐδ' ἵνα τήνᾳλλως ἀδολεσχῶ.
 ἀλλ' οἶομαί ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν, ἃ Φίλιππος
 πράττει, μᾶλλον ἢ τὰ νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμα
 ὀρθῶ προβαῖνον, και οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰ- 10
 κάζειν ὀρθῶς, φοβοῦμαι δὲ μὴ λίαν ἐγγὺς ἢ
 τοῦτ' ἦδη. ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν ἐξου-
 σία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούσθ' ὅτι
 ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶν ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεῖνος,
 ἀλλ' αὐτοὶ πάντες ὀρᾶτε και εὖ εἰδῆτε, ὀργίλους 15
 και τραχεῖς ὑμᾶς ἔσεσθαι νομίζω. φοβοῦμαι
 74 δὴ μὴ τῶν πρέσβων σεσιωπηκότων ἐφ' οἷς αὐ-
 τοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς ἐπανορθοῦν
 τι πειρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων τῆ
 παρ' ὑμῶν ὀργῆ περιπεσεῖν συμβῆ· ὀρῶ γὰρ ὡς 20
 τὰ πολλὰ ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους ἀλλ' εἰς
 τοὺς ὑπὸ χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφίεντας.
 ἕως οὖν ἔτι μέλλει και συνίσταται τὰ πρᾶγμα-
 τα και κατακούομεν ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν,
 και περ ἀκριβῶς εἰδότα, ὅμως ἐπαναμνήσαι βού- 25
 λομαι, τίς ὁ Φωκέας πείσας ὑμᾶς και Πύλας
 πρέσθαι, ὧν κατασταῖς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ
 τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ και τῆς εἰς Πελοπόννησον κύ-
 ριος γέγονε, και πεποίηχ' ὑμῖν μηκέτι περὶ τῶν
 δικαίων μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν 30
 βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ και τοῦ
 πρὸς

6 Desunt haec και νῦν, suffecto post πρόφασιν vocabulo
 και τὴν πάλιν γέ τι 17 δι 26 και
 Πύλας πείσας ὑμᾶς 30 μήθ'

πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου, ὃς λυπήσει μὲν
 ἕκαστον, ἐπειδὴν παρῆ, γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ. εἰ γὰρ μὴ παρεκρούσθητε τόθ' ὑμεῖς,
 οὐδὲν ἂν ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ
 5 δὴ που κρατήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν ἦλθεν ἂν πο-
 τε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε περὶ βαδίζων ὑπὲρ
 τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ἢ τὰ δίκαι' ἂν
 ἐποίει καὶ τὴν εἰρήνην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ
 παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ, δι' ὃν τότε
 10 τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησε. Ταῦτ' οὖν, ὡς μὲν ὑ-
 πομνήσαι, νῦν ἰκανῶς εἴρηται· ὡς δ' ἂν ἐξετα-
 σθεῖν μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο, ὧ πάντες
 θεοί. οὐδένα γὰρ βουλομένην ἂν ἔγωγε, οὐδ' εἰ
 δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κιν-
 15 δύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

ΟΙ.
109,3.

Ἐδει μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας 90
 ἅπαντας ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι
 λόγον μηδένα μήτε πρὸς χάριν, ἀλλ' ὃ βέλτι-
 στον ἕκαστος ἠγεῖτο, τοῦτ' ἀποφαίνεσθαι, ἄλ-
 λως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ μεγά-
 20 λων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνιοι τὰ μὲν
 φιλονεικία, τὰ δ' ἠτιμιδῆποτ' αἰτία προάγονται
 λέγειν, ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πολλοὺς
 δεῖ πάντα τὰλλ' ἀφέντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε
 συμφέρειν, ταῦτα καὶ ψιφίζεσθαι καὶ πράττειν.
 25 Ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν ἐν Χερρόνησῳ
 πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς στρατείας, ἣν ἐνδέκα-
 τον μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θράκῃ ποιεῖται·
 4 ἦν νῦν τῇ

τῶν δὲ λόγων οἱ πλείστοι περὶ ὧν Διοπέθης
 πρῶττει καὶ μέλλει ποιεῖν εἴρηται, ἐγὼ δ' ὅσα
 μὲν τις αἰτιάται τινα τούτων, οὓς κατὰ τοὺς
 νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστίν, ὅταν βούλησθε, κολά-
 ζειν, κὰν ἤδη δοκῆ κὰν σμικρὸν ἐπισχοῦσι περὶ 5
 αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν ἠγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ
 δεῖ περὶ τούτων οὗτ' ἐμὲ οὗτ' ἄλλον οὐδένα
 ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ' ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πό-
 λει Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ περὶ Ἑλλή-
 ποντον ἂν πειραῖται προλαβεῖν, κὰν ἀπαξ ὕστε- 10
 ρήσωμεν, οὐκέθ' ἔξομεν σῶσαι, περὶ τούτων δ' οἶ-
 91 μαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βεβουλευῆσθαι
 καὶ παρεσκευάσθαι καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλ-
 λων θορύβοις καὶ ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων
 ἀποδραῖναι. Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων 15
 λέγεσθαι παρ' ὑμῖν οὐδενὸς ἦττον, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τεθαύμακα ὁ καὶ πρῶν τινὸς ἠκου-
 σα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμ-
 βουλευόντα ἢ πολεμεῖν ἀπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην
 ἄγειν συμβουλευεῖν. ἔστι δέ —, εἰ μὲν ἡσυ- 20
 χίαν Φίλιππος ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει
 παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν μήτε συσκευάζεται πάν-
 τας ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλ-
 λ' ἀπλῶς εἰρήνην ἀκτέον· καὶ τὰ γε ἀφ' ὑμῶν ἔτοι-
 μα ὑπάρχονθ' ὄρω. εἰ δ' ἂ μὲν ὠμόσαμεν καὶ 25
 ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν καὶ
 γεγραμμένα κεῖται, φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ
 Φίλιππος, πρὶν Διοπέθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς
 κληρούχους οὓς νῦν αἰτιῶνται πεπονηκέναι τὸν
 πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰλη- 30
 φῶς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα
 κύρια ταυτί, πάντα δὲ τὸν χρόνον συνεχῶς τὰ

5 μικρὸν

7 διῶν

8 διίσχυρίζεσθαι

19 ἄγειν τὴν εἰρήνην

23 ὑμᾶς

25 μὲν ἡμεῖς ὠμόσαμεν

32 τὸν ἄλλον χρόνον

τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων
 καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγου-
 σιν, ὡς πολεμεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ
 αἰρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολεί-
 5 πεται τὸ δικαιοτάτον καὶ ἀναγκαϊότατον τῶν ἔρ-
 γων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἐκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστὶ
 τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ' ἡ-
 μῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νῆ Δία, ὡς, ἂν
 ἀπέχρηται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φί-
 λιππος, οὐτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν οὔτε ποιεῖ πόλε-
 10 μον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται καὶ
 τὴν εἰρήνην ταύτη ὀρίζονται, ὅτι μὲν δήπουθεν 92
 οὐτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, δῆλόν
 ἐστὶν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει
 ταῖς κατηγορίαις αἷς Διοπέθους κατηγοροῦσι
 15 καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς. τί γὰρ δή πο-
 τε τῷ μὲν Φιλίππῳ πάντα τὰ ἄλλα ποιεῖν ἐξου-
 σίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχρηται; τῷ
 Διοπέθῳ δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θραξίν ἐξέσται,
 ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν Φήσομεν; Ἀλλὰ νῆ
 20 Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν
 οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλισπόντῳ, καὶ
 Διοπέθου ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ
 ἐπιτρέπειν αὐτῷ; Ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα, οὐ-
 δὲν ἀντιλέγω. οἶμαι μέντοι δεῖν, εἰ περ ὡς ἀ-
 25 ληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ταῦτα συμβουλευούσιν,
 ὡς περ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν κα-
 ταλῦσαι ζητοῦσι τὸν ἐφεστικότα καὶ πορίζοντα
 χρήματα ταύτη διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν
 Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑ-
 30 μεις ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι
 οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς

3 πολεμεῖν ἀπλῶς ἢ
πόλεμον 14 ἄς

8 ἕως ἂν

9 ποιεῖ [τὸν]

τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ παρόντα πράγματα
 ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δὴ που τοῦθ', ὅτι
 οὐδενὶ τῶν πάντων πλέον κερράτηκε τῆς πόλεως
 Φίλιππος ἢ τῶ πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι
 γίγνεσθαι. ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεστη- 5
 κνίαν αἰεὶ περὶ αὐτόν, καὶ προειδὼς ἂ βούλεται
 πράξαι, ἐξαίφνης ἐφ' οὗς ἂν αὐτῶ δόξῃ πάρε-
 στιν' ἡμεῖς δ' ἐπειδὴν πυθώμεθα τι γιγνόμενον,
 τηνικαῦτα θορυβούμεθα καὶ παρασκευαζόμεθα.
 εἴτ', οἶμαι, συμβαίνει τῶ μὲν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, 10
 ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὕστε-
 ρίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην
 ἀναλωκέναί, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βού-
 λεσθαι κωλύειν ἐνδεδειχθαι, ὕστερίζοντας δὲ
 τῶν ἔργων ἀισχύνην προσοφλισκάνειν. Μὴ τοί- 15
 νυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν
 τᾶλλα μὲν ἐστὶ λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις,
 πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως
 ὑμῶν μὲν οἴκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης
 τῇ πόλει δυνάμει μετὰ πλείστης ἡσυχίας ἂ- 20
 πανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσεται. Θεω-
 ρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. νυνὶ
 δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρακίῃ διατρέ-
 βει, καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὡς φασὶν οἱ πα-
 ρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας. εἰάν 25
 οὖν περιμείνας τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλ-
 θῶν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαν-
 τίους μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας ὡς περ νῦν,
 καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐ-
 τοῖς ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ καὶ 30
 εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους
 εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ παραδώσειν τὴν

1 παρελθόντα
13 ἀνηλωκέναί

2 ἀπόλωλεν
2c πάνθ'

3 ἀπάντων
28 ἥσπερ

πόλιν, ἂν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτούς. οὐκοῦν
 ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθάδ' ἀναπλεῦσαι,
 ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐτοίμου βοηθείας
 οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. Νῆ Δία,
 5 κακοδαίμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλου-
 σιν ἀνοία. Πάνυ γε, ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς
 εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. Καὶ μὴν οὐδ' ἐ-
 κείνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερρόνησον
 οὐχ ἤξει· ἀλλ' εἴ γε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκο-
 10 πεῖν ἧς ἐπεμφε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαι φησι
 τοὺς ἐν Χερρόνησῳ. ἂν μὲν τοίνυν ἢ τὸ συνε-
 στηκὸς τοῦτο στράτευμα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆ- 94
 σαι δυνήσεται καὶ τῶν ἐκείνου τί κακῶς ποιῆσαι·
 εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ
 15 Χερρόνησον ἴῃ; Κρινοῦμεν Διοπεΐθην νῆ Δία.
 Καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; Ἄλλ' ἐν-
 θάδε βοηθήτομεν αὐτοῖς. Ἄν δ' ὑπὸ τῶν πνευ-
 μάτων μὴ δυνώμεθα; Ἄλλα μὰ Δί' οὐχ ἤξει.
 Καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἄρ' ὁρᾶτε καὶ
 20 λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιούσαν
 ὥραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἐρημόν τινες οἴονται δεῖν
 τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι
 Φιλίππῳ; τί δ', ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θράκης καὶ
 μὴδὲ προσελθὼν Χερρόνησῳ μὴδὲ Βυζαντίῳ —
 25 καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε — ἐπὶ Χαλκίδᾳ ἢ
 Μέγαρᾳ ἤκῃ τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν περ ἐπ' Ὀρεὸν
 πρῶην, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνεσθαι
 καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν
 εἶσαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τιν' ἀσχολίαν αὐ-
 30 τῷ; ἐγὼ μὲν οἶομαι τούτο.

Ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζο-
 μένους χερὶ μὰ Δί' οὐχ ἦν Διοπεΐθης πειράται

5 ἄνθρωποι 14 ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται
 26 πρῶην ἐπ' Ὀρεὸν 27 ἀμύνασθαι

τῇ πόλει δύναμιν παρασκευάζειν, ταύτην βα-
 σκαίνειν καὶ διαλύσθαι πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐ-
 τοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐ-
 κείνῳ χρημάτων καὶ τᾶλλα οἰκείως συναγωνιζο-
 μένους. εἰ γὰρ τις ἔροιτο Φίλιππον, Εἰπέ μοι, 5
 πότερ' ἂν βουλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς
 Διοπίθης νῦν ἔχει, τοὺς ὁποιοῦστίνας οὖν — οὐ-
 δὲν γὰρ ἀντιλέγω — εὐθνεῖν καὶ παρ' Ἀθη-
 ναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι τῆς πό-
 λεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ 10
 κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι;
 ταῦτ' ἂν, οἶμαι, Φήσειεν. εἴθ' ἂν Φίλιππος ἂν
 95 εὐξαιτο τοῖς θεοῖς, ταῦθ' ἡμῶν τινὲς ἐνθάδε
 πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς
 πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα; 15

Βούλομαι τοίνυν [πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παρρη-
 σίας ἐξετάται τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει,
 καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως
 χρώμεθ' αὐτοῖς. Ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν
 βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, 20
 οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς
 συντάξεις Διοπίθει δίδομεν, οὔθ' ὅς' ἂν αὐτὸς
 αὐτῷ προῖσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν
 καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα, οὐτ' ἐπειδὴ περ οὕτως ἔχο- 25
 μεν, τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλ-
 λ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας
 ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις τοῖς ἐναντιου-
 μένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοί-
 νυν εἰώθατε ἐκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν, τί 30
 οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι,
 τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε

1 κατασκευάζειν

2 διαλύειν

8 εὐθνεῖν

12 τοῦτ'

13 ἐνθάδε τινὲς

16 Absunt unci.

αὐτοὶ στρατεύεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοκείθει δώσετε, μήτε ὅς' ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσῃται ἑάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερόν αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί 5 λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιάσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν Φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθαι, τί ἂν τις λέγοι;

- 10 Ὅτι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν ὑμῶν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παρρησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. Πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλευκάσι παρ' ὑμῶν στρατηγοί, ἢ 96 ἐγὼ πάσχειν ὀτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ Χίων καὶ 15 παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσι. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ δίδουσιν οἱ δίδοντες οὔτε τὰ μικρὰ οὐ- 20 τε τὰ πολλὰ ἀντ' οὐδενός — οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται — ἀλλ' ὠνούμενοι μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, μὴ συλαῶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὐτῶν, τὰ τοιαῦτα· Φασὶ δ' εὐνοίας δίδουσι καὶ τοῦτο τοῦνομα ἔχει 25 τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοκείθει στρατεύμ' ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες οὔτοι· πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λαμβάνοντα παρ' ὑμῶν μηδὲν μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὀπόθεν μισθοδο- 30 τήσει, στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; οὐκ ἐστὶ ταῦτα· ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται, ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν

7 ἂν ἂν φασί
τες 21 ἀνούμενοι
πεσθαι δὲ τὰ

11 ὑμῶν μαθεῖν
τὸ μὴ 22 μὴδὲ
24 εὐνοία

12 ἀπαν-
παραπέμ-

ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν ἢ προ-
 λέγουσιν ἅπασι μὴδ' ὀτιοῦν ἐκείνῳ δίδοναι, ὡς
 καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαν-
 τί γε ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι
 μέλλει πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέ- 5
 λει γὰρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων
 Ἑλλήνων, ἀμείνους μὲντ' ἂν εἶεν τῶν ἄλλων ἢ
 τῆς πατρίδος κήδεσθαι. καὶ τό γε εἰς τὸν Ἑλ-
 λῆσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν τοῦτ' ἐ-
 στί. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπέθης καὶ κατά- 10
 γει τὰ πλοῖα, μικρὸν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μι-
 κρὸν πινάκιον ταῦτα πάντα κωλύσαι δύναται ἂν,
 97 καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι ταῦτα, τοὺς ἀδικούντας
 εἰσαγγέλλειν, οὐ μὰ Δία δαπάναις καὶ τριήρεσι
 τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν, ἐπεὶ τοῦτό 15
 γ' ἐστὶν ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς
 ἐχθρούς, οὓς οὐκ ἐστι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις,
 καὶ στρατιώτας τρέφειν καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν
 καὶ χρήματα εἰσφέρειν δεῖ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν,
 ἐπὶ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ψήφισμα, εἰσαγγελία, πά- 20
 ραλος, ταῦτ' ἐστὶν ἱκανά. ταῦτ' ἦν εὖ φρονούν-
 των ἀνθρώπων, ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόν-
 των τὰ πράγματα, αἳ νῦν οὗτοι ποιοῦσι. Καὶ
 τὸ μὲν τούτων τινὰς εἶναι τοιοῦτους δεινὸν ὄν οὐ
 δεινὸν ἐστίν· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη 25
 διάκεισθε, ὥστε ἂν μὲν τις εἴπη παρελθὼν ὅτι
 Διοπέθης ἐστὶ τῶν κακῶν πάντων αἴτιος ἢ Χά-
 ρης ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὄν ἂν τῶν πολιτῶν εἴπη
 τις, εὐθέως Φατέ καὶ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέ-
 γει ἂν δὲ παρελθὼν λέγη τις τάλιθῃ, ὅτι Λη- 30
 ρεῖτε, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· πάντων τῶν κακῶν
 καὶ τῶν πραγμάτων τούτων Φίλιππός ἐστιν αἰ-

14 οὐ μὰ δὲ οὐ
28 εἴπη τις τῶν πολιτῶν

27 πάντων τῶν κακῶν

τιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν, οὐδὲν ἂν ἦν
 πρᾶγμα τῇ πόλει· ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐ-
 στὶν οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἀχθεσθαι δέ μοι δο-
 κεῖτε καὶ ὡς περ ἀπολλύναι τι νομίζειν. Αἴτιον
 5 δὲ τούτων — καὶ μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα
 τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παρρησία — πα-
 ρεσκευάκασιν ὑμᾶς ἐκ πολλοῦ τῶν πολιτευομέ-
 νων ἔνιοι ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις Φοβεροὺς καὶ
 χαλεπούς, ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ
 10 πολέμου ῥαθύμους καὶ εὐκαταφρονήτους. ἂν μὲν
 οὖν τὸν αἴτιον εἶπη τις ὃν ἴστε ὅτι λήψεσθε
 παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, Φατέ καὶ βούλεσθε· ἂν δὲ
 τοιοῦτον λέγη τις ὃν κρατήσαντας τοῖς ὅπλοις, 98
 ἄλλως δ' οὐκ ἔστι κολάσαι, οὐκ ἔχει, οἶμαι,
 15 τί ποιήσετε, ἐξελεγχόμενοι δὲ ἀχθεσθε. ἐχρήν
 γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούναντίον ἢ νῦν, ἀπαν-
 τας τοὺς πολιτευομένους ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις
 πρᾶγους καὶ Φιλανθρώπους ὑμᾶς ἐθίζειν εἶναι·
 πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους ἐν
 20 ταύταις ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς
 ταῖς τοῦ πολέμου Φοβεροὺς καὶ χαλεπούς ἐπι-
 δεκνύναι· πρὸς γὰρ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἀν-
 τιπάλους ἐν ἐκείναις ἔσθ' ὁ ἀγών. νῦν δὲ δη-
 μαγωγοῦντες ὑμᾶς καὶ χαριζόμενοι καθ' ὑπερ-
 25 βολὴν οὕτω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκ-
 κλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς
 ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς
 γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν.
 Φέρε γὰρ πρὸς Διός, εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσιν
 οἱ Ἕλληνες ὧν νυνὶ παρείκατε καιρῶν διὰ ῥαθυ-
 30 μίαν, καὶ ἔροινθ' ὑμᾶς, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέμ-
 πετε ὡς ἡμᾶς ἐκάστοτε πρέσβεις, καὶ λέγετε
 ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ ἅπασιν τοῖς

Ἕλλησι, καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον — καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀνάγκη φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν· ποιούμεν γὰρ ταῦτα —. εἴτ', ὃ πάντων ἀνθρώπων φαυλότατοι, δέκα μῆνας ἀπογενομένου τᾶνθρώπου καὶ νόσῳ καὶ χειμῶνι καὶ 5 πολέμοις ἀποληφθέντος, ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε, οὔτε τὴν Εὐβοίαν ἠλευθερώσατε οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐτῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὑμῶν οἴκοι μενόντων, σχολὴν ἀγόντων, ὑγιαίνοντων (εἰ δὴ τοὺς τὰ τοιαῦ- 10 99 τα ποιούντας ὑγιαίνειν φήσαιεν) δύο ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε τυράννους, τὸν μὲν ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπιτειχίσας, τὸν δ' ἐπὶ Σκιάθῳ· ὑμεῖς δ' οὐδὲ ταῦτ' ἀπελύσασθε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἐβούλεσθε, ἀλλ' εἰάκατε καὶ ἀφέστατε δῆλον 15 ὅτι αὐτῷ, καὶ φανερὸν πεποιήκατε ὅτι οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε. τί οὖν πρεσβεύεσθε καὶ κατηγορεῖτε καὶ πράγμαθ' ἡμῖν παρέχετε; Ἄν ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν ἢ τί φήσομεν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ 20 μὲν γὰρ οὐχ ὄρω.

Εἰσὶ τοίνυν τινὲς οἱ τότε ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴονται, ἐπειδὴν ἐρωτήσωσι τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν τὸ δίκαιότατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρινοῦμαι, ταῦτα μὴ ποιεῖν ἀ 25 νυνὶ ποιεῖτε· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἐρῶ. καὶ ὅπως, ὡς περ ἐρωτῶσι προθύμως, οὕτω καὶ ποιεῖν ἐθελήσουσι! Πρῶτον μὲν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γινῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολε- 30 μεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε — καὶ παύσασθε περὶ τούτου κατηγοροῦντες ἀλλήλων — καὶ κα-

2 ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, ἀ ἀνάγκη
 δύο μὲν ἐν 28 ἐθελήσωσι
 32 τούτων

10 δεῖ 11 φῆσαι
 29 τοῦτο δεῖ παρ'

κόνους μὲν ἔστι καὶ ἐχθρὸς ὅλη τῇ πόλει καὶ
 τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει, προςθήσω δὲ καὶ τοῖς
 ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλ-
 λιστ' οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι (εἰ δὲ μή, σκε-
 5 ψάσθωσαν Εὐθυκράτη καὶ Λασθένη τοὺς Ὀλυν-
 θίους, οἱ δοκοῦντες οἰκειότατ' αὐτῷ διακεῖσθαι,
 ἐπειδὴ τὴν πόλιν προὔδοσαν, πάντων κάκιστ' ἀ-
 πολώλασιν), οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολι-
 τείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλ-
 10 λον οὐδὲ ἐν τῶν πάντων ἢ ὅπως ταύτην καταλύ-
 σει. Καὶ τοῦτ' εἰκότως τρόπον τινὰ πράττει· οἶ-
 δε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι οὐδ' ἂν πάντων τῶν ἄλλων
 γένηται κύριος, οὐδὲν ἔστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, 100
 ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατήσθε, ἀλλ' εἰάν ποτε συμ-
 15 βῆ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπῳ,
 ἢξει πάντα τὰ νῦν συμβεβιασμένα καὶ κατα-
 φευξεται πρὸς ὑμᾶς. ἔστε γὰρ ὑμεῖς οὐκ
 αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ
 πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλύσαι καὶ
 20 ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεινοί, καὶ ὅλως ἐνοχλή-
 σαι τοῖς ἀρχεῖν βουλομένοις καὶ πάντας ἀν-
 θρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξαφελέσθαι ἔτοιμοι.
 οὐκ οὐκ βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑ-
 μῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεῦειν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐ
 25 κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. Πρῶτον
 μὲν δὴ διὰ τοῦτο δεῖ ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς
 πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐ-
 κείνον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυ-
 χαῖς, οὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπου-
 30 δάζειν· δεύτερον δ' εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ' ὅσα
 πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν
 ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται, καὶ ὅπου τις

4 Εὐθυκράτην καὶ Λασθένην

11 τινὰ νῦν γε δὴ πράττει

32 κατασκευάζεται

10 καταλύσει

13 ἔσται

ἐκεῖνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ' ὑπὲρ ἡμῶν ἀμυνεῖται. οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς, ὃς ὑπολαμβάνει τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν Θρακίᾳ κακῶν — τί γὰρ ἄλλο τις ἂν εἴποι Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἄ νῦν 5 ἐξαιρεῖ καὶ κατασκευάζεται; — τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα λαβεῖν καὶ πόρους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν, τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων καὶ νεωρῶν καὶ τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ 10 101 τοσοῦτων προσόδων οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰσέειν ὑμᾶς ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν τοῖς Θρακίοις σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ ἐστὶ ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι κύριος καὶ τὰλ- 15 λα πάντα πραγματεύεται. Τί οὖν εὖ φρονούντων ἀνθρώπων ἐστίν; εἰδότας ταῦτα καὶ ἐγκότας τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ταύτην ῥαθυμίαν ἀποθέσθαι, χρήματα δ' εἰσφέρειν καὶ τοὺς συμμάχους ἀξιοῦν, καὶ ὅπως τὸ 20 συνεσθηκὸς τοῦτο συμμενεῖ στρατεύμα ὀρεῖν καὶ πράττειν, ἵν' ὡς περ ἐκεῖνος ἐτόιμην ἔχει δύναμιν τὴν ἀδικήσουσαν καὶ καταδουλωσομένην ἀπαντας τοὺς Ἕλληνας, οὕτω τὴν σώσουσαν ὑμεῖς καὶ βοηθήσουσαν ἀπασιν ἐτόιμην ἔχητε. οὐ γὰρ 25 ἐστὶ βοηθείαις χρωμένους οὐδέποτε οὐδὲν τῶν δεόντων πράξαι, ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἐνὶ τὴν τῶν χρημάτων Φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαν- 30 τας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. καὶ οὕτω ποιήσητε καὶ ταῦτ' ἐθέλησητε ὡς ἀ-

3 ὅττε ὑπολαμβάνειν
εἰσέειν

10 τριήρων
24 οὕτω καὶ τὴν

12 ὑμᾶς

ληθῶς, ἀγειν εἰρήνην δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φιλιππον ἀναγκάσετε, οὐ μείζον οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν, ἢ πολεμήσεται ἐξ ἴσου.

Εἰ δὲ τῷ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης μεγάλης
 5 καὶ πόνων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ· ἀλλ' εἰς λογίζηται τὰ τῆ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλη ποιεῖν, εὐρήσει λυσιτελοῦν τὸ ἐκόντας ποι-
 εῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γ' οὐδεὶς ἂν γέ-
 10 νοίτο ἀξιοχρεῶς τηλικούτου πράγματος), ὡς ἂν ἄγῃθ' ἡσυχίαν καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐ-
 τοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος ἤξει, αἰσχρὸν μὲν 102
 νῆ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς! καὶ ἀνά-
 ξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῆ πόλει καὶ
 15 πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ἕνεκεν
 ῥαθυμίας τοὺς ἄλλους πάντας Ἕλληνας εἰς δου-
 λείαν προέσθαι, καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθνάναι
 μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βουλοίμην· οὐ μὴν
 ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω,
 20 μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μηδενὶ
 τοῦτο δοκεῖ, τούναντίον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες
 ὅτι ὅσω ἂν πλειόνων ἐκεῖνον εἰσώμεν γενέσθαι
 κύριον, τοσούτω χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ
 χρησόμεθα ἐχθρῶ, ποῖ ἀναδυόμεθα ἢ τί μέλ-
 25 λομεν; ἢ πότε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δέοντα
 ποιεῖν ἐθέλήσομεν; ὅταν νῆ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ;
 ἀλλ' ἦν μὲν ἂν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκη
 εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν, ἀλλὰ καὶ πάλαι
 παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχε-
 30 σθαι δὴ πού μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τίς
 ὅτι ἔστιν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη ἀ-

6 λογίζηται

16 Ἕλληνας ἅπαντας

20 μηδενὶ μὲν τοῦτο

8 ἐκόντα

15 ἕνεκα

17 αὐτὸς ἂν τεθνάναι μᾶλλον ἢ

νάγκη ἢ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνῃ, καὶ μεί-
ζω ταύτης οὐκ οἶδ' ἦν τιν' ἂν εἴποι τις· δούλω
δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός, ἃ μῆτε
γένοιτ' οὔτε λέγειν ἄξιον.

Πάντα τοίνυν τᾶλλ' εἰπὼν ἂν ἠδέως, καὶ δεί- 5
ξας ὃν τρόπον ὑμᾶς ἔνιοι καταπολιτεύονται, τὰ
μὲν ἄλλα εἰσώ· ἀλλ' ἐπειδὴν τι τῶν πρὸς Φί-
λιππον ἐμπέσῃ, εὐθύς ἀναστὰς τις λέγει τὸ
τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθόν, καὶ τὸ τρέφειν
δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν, καὶ διαρπάζειν 10
τινὲς τὰ χρήματα βούλονται, καὶ τοιού-
τους λόγους, ἔξ ὧν ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυ-
χίαν δὲ ποιῶσιν ἐκείνω πράττειν ὅ τι βούλεται.
103 ἐκ δὲ τούτων περιγίγνεται ὑμῖν μὲν ἡ σχολή
καὶ τὸ μηδὲν ἤδη ποιεῖν, ἃ δέδοιχ' ὅπως μὴ 15
ποθ' ἠγήσεσθε ἐπὶ πολλῶν γεγενῆσθαι, τούτοις
δὲ αἱ χάριτες καὶ ὁ μισθὸς ὁ τούτων. ἐγὼ
δ' οἴομαι τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς δεῖν
πείθειν, οἱ πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ
τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πει- 20
σθῆ, τὰ γ' ἀφ' ὑμῶν ἔτοιμα ὑπάρχει· νομίζειν
δ' εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσ' ἂν εἰς σωτηρίαν δαπα-
νῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλω-
μεν ποιεῖν· καὶ τὸ διαρπασθῆσεται τὰ χρήματα
τῷ Φυλακῆν εἰπεῖν, δι' ἧς σωθήσεται, κωλύειν, 25
οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀφεστάναι. Καὶ τοι
ἐγὼ γ' ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ
διαρπασθῆσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν
τοὺς ἀδικοῦντας ἐφ' ὑμῖν ἐστί· τὴν δὲ Ἑλλάδα 30
πᾶσαν ἐφεξῆς οὕτωςι Φίλιππος ἀρπάζων οὐ
λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἀρπάζων.

Τί ποτ' οὖν ἐστί τὸ αἴτιον, ὧ ἄνδρες Ἀθη-

ναῖοι, τοῦ τὸν μὲν οὕτω Φανερωῶς στρατεύοντα,
 ἀδικοῦντα, πόλεις καταλαμβάνοντα μηδένα πώ-
 ποτε τούτων εἰπεῖν ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ποιεῖ,
 τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προῖεσθαι ταῦτα
 5 συμβουλευόντας, τούτους τὸν πόλεμον ποιεῖν αἰ-
 τιᾶσθαι; ἐγὼ διδάξω· ὅτι τὴν ὄργην ἣν εἰκός
 ἐστὶ γενέσθαι παρ' ὑμῶν, ἂν τι λυπῆσθε τῷ
 πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλ-
 τιστα τρέψαι βούλονται, ἵνα τούτους κρίνητε,
 10 μὴ Φίλιππον ἀμύνησθε, καὶ κατηγορῶσι μὲν,
 αὐτοὶ δὲ μὴ δίκην δῶσιν ὧν ποιοῦσι νῦν. τοῦτ' αὐ-
 τοῖς δύναται τὸ λέγειν ὡς ἄρα βούλονται πόλε-
 μόν τινες ποιῆσαι παρ' ὑμῖν, καὶ περὶ τούτου ἡ
 διαδικασία αὕτη ἐστίν. Ἐγὼ δ' οἶδα ἀκριβῶς 104
 15 ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον
 καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πό-
 λεως καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν.
 εἰ μέντοι βουλόμεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πο-
 λεμεῖν αὐτὸν ἡμῖν, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη
 20 τῶν ὄντων ἀνθρώπων εἰ τοῦτ' ἐξελέγχοι. ἀλ-
 λ' ἐπειδὴν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς ἴη, τί φήσομεν [τότε];
 ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ἡμῖν, ὡς περ
 οὐδ' Ὀρεῖταις τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώ-
 ρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον πρὶν ἢ πρὸς τὰ τεί-
 25 χη προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδ' Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς,
 ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στρατεύμα παρῆν
 ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας
 πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δου-
 λεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γ' οὐδέν ἐστι μεταξὺ τοῦ
 30 μῆτ' ἀμύνεσθαι μῆτ' ἄγειν ἡσυχίαν εἶσθαι.
 Καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὐτῷ τὴν

3 τοῦτον
αὐτούς

7 γίνεσθαι
Absunt unci.

13 τούτων

21 ἐφ' ἡμᾶς
22 ἡμῖν ἐρεῖ, ὡςπερ

πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, ἀλλ' ο-
λως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι δουλεύειν
μὲν ὑμεῖς οὔτ' ἐθέλησετε οὔτ', ἂν ἐθέλησθε,
ἐπιστήσεσθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα
δ' αὐτῷ παρασχεῖν, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω 5
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀπάντων δυνήσεσθε.

Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶ-
νος προσήκει οὕτω γινώσκειν, καὶ τοὺς πεπρα-
κότας αὐτοὺς ἐκείνῳ μισεῖν καὶ ἀποτυμπανίσαι.
οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως 10
ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πό-
λει κολάσῃτ' ἐχθροὺς ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ,
ἀλλ' ἀνάγκη τούτοις ὡς περ προβόλοις προσπιταί-
οντας ὑστερίζειν ἐκείνων. Πόθεν γὰρ οἴεσθε
105 νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν ὑμᾶς — οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔ- 15
μοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο — καὶ τοὺς μὲν ἄλ-
λους εὖ ποιῶντα, εἰ μὴδὲν ἄλλο, ἔξαπαταῖν,
ὑμῖν δ' ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον Θετταλοὺς πολλὰ
δοὺς ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν·
οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτ' οὐδεῖς, ὅσα τοὺς ταλαι- 20
πώρους Ὀλυνθίους πρότερον δοὺς Ποτίδαιαν ἐξη-
πάτησε καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους τὰ νῦν
ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ
ἀπαλλάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ. ὥστε
καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν 25
οἱ μὲν ἤδη πεπόνθατιν ἅ δὴ παντες ἴσασι, οἱ
δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῆ πείσονται. ὑμεῖς δὲ
ᾧ μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ
τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε! πό-
σων ἀπεστέρησθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, 30
οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θρακίης, Δορίσκον, Σέρριον, τὸν
Κερσοβλέπτην αὐτόν, οὐ νῦν τὴν πόλιν τὴν

Καρ-

4 ἐπίστασθε

21 ἐξηπάτησε, Ποτίδαιαν,

9 μισεῖν τε καὶ

22 Deest articulus

15 ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς

Καρδιανῶν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; Τί ποτ' οὖν ἐ-
 κείνως τοῖς ἄλλοις καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑ-
 μῖν προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πό-
 λεων τῇ ὑμετέρα ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν
 5 δέδοται, καὶ λαβόντα χεῖματ' αὐτὸν ἀσφαλές
 ἐστὶ λέγειν παρ' ὑμῖν, καὶ ἀφηρημένοι τὰ ὑμέ-
 τερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλές λέγειν ἐν
 Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθῶτων τῶν
 πολλῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτιδαίαν καρπούσθαι
 10 οὐκ ἦν ἀσφαλές λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φι-
 λίππου, μὴ συνευπεπονθῶτος τοῦ πλείθους
 τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν
 Φιλίππου αὐτοῖς καὶ τὴν Πυλαίαν ἀποδοῦ-
 ναι· οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν
 15 Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ τοὺς Φωκίας ἀνεῖλεν.
 ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀρφίπολιν καὶ τὴν 106
 Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλ-
 λά καὶ κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν
 Εὐβοίαν καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφα-
 20 λές ἐστὶ λέγειν ὑπὲρ Φιλίππου. Τοιγάρτοι τού-
 των μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι γίγνον-
 ται καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ
 γνῶριμοι, ὑμεῖς δὲ τούναντίον ἐκ μὲν ἔνδοξων
 ἀδόξοι, ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι· πόλεως γὰρ ἔγω-
 25 γε πλοῦτον ἠγοῦμαι συμμάχους, πίστιν, εὐνοίαν,
 ὧν ἀπάντων ἔσθ' ὑμεῖς ἄποροι. ἐκ δὲ τοῦ τού-
 των ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ εἴαν ταῦτα φέρε-
 σθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ φοβερός
 πᾶσιν Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις γέγονεν, ὑμεῖς
 30 δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν τῶν ὠνίων ἀ-
 φθονία λαμπροί, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ
 καταγέλαστοι. Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περὶ
 τε ὑμῶν καὶ περὶ αὐτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων

ὄρω βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν
 Φασὶ δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῆ, αὐτοὶ δ' οὐ δύ-
 νανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοῦς
 ἀδικοῦντος.

Εἰτά Φησιν ὅς ἂν τύχη παρελθών, Οὐ γὰρ 5
 ἐθέλεις γράφειν οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἄτολμος
 εἶ καὶ μαλακός. Ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν καὶ βδε-
 λυρὸς καὶ ἀναιδῆς οὐτ' εἰμι μήτε γενοίμην, ἀν-
 δρειότερον μέντοι πολλῶ πάνυ τῶν ἰταμῶς πο-
 λιτευομένων παρ' ὑμῖν ἑμαυτὸν ἡγοῦμαι. ὅς τις 10
 μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἂ συνοίσει
 τῇ πόλει, κρίνει, δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ, οὐ-
 δεμιᾶ ταῦτ' ἀνδρεία ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον
 τῆς αὐτοῦ σωτηρίας τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν
 107 καὶ πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς θρασύς ἐστιν· ὅς τις 15
 δ' ὑπὲρ τοῦ βελτίστου πολλὰ τοῖς ὑμετέροισι
 ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς
 χάριν ἀλλὰ τὸ βέλτιστον αἰεὶ, καὶ τὴν τοιαύ-
 τὴν πολιτείαν προαιρεῖται ἐν ἧ πλειόνων ἢ τύχη
 κυρία γίγνεται ἢ οἱ λογισμοί, τούτων δ' ἀμφοτέ- 20
 ρων ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ὑμῖν παρέχει, οὗτός ἐστ' ἀν-
 δρεῖος, καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὁ τοιοῦτός ἐ-
 στιν, οὐχ οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέ-
 γιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες, οὓς ἐγὼ το-
 σούτου δέω ζηλοῦν ἢ νομίζειν ἀξίους πολίτας 25
 τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ' εἰ τις ἔροιστό με εἰπέ-
 μοι, σὺ δὲ δὴ τί τὴν πόλιν ἡμῖν ἀγαθὸν πεποίη-
 κας; ἔχων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τριηραρχίας
 εἰπεῖν καὶ χρηγίας καὶ χρημάτων εἰσφορὰς καὶ
 λύσεις αἰχμαλώτων καὶ τοιαύτας ἄλλας Φιλαν- 30
 θρωπίας, οὐδὲν ἂν τούτων εἰποιμι, ἀλλ' ὅτι τῶν
 τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πεπολίτευμαι, ἀλ-
 λά δυνάμενος ἂν ἴσως, ὡς περ καὶ ἕτεροι, κα-

τηγορεῖν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δημεύειν καὶ τὰλλ' ἀ-
 ποιούσιν οὗτοι ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἐνὶ τούτων πώ-
 ποτ' ἐμαυτὸν ἔταξα οὐδὲ προήχθην οὐθ' ὑπὸ
 κέρδους οὐθ' ὑπὸ φιλοτιμίας, ἀλλὰ διαμένω λέ-
 5 γων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ' ὑ-
 μῖν, ὑμεῖς δέ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴη-
 τε· οὕτω γὰρ ἂν ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν. οὐδὲ
 γ' ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τούτ' εἶναι πολίτου, τοι-
 αῦτα πολιτεύμαθ' εὕρισκειν, ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν
 10 πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλ-
 λων ὑστατοί· ἀλλὰ συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πό-
 λιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ
 τὸ βέλτιστον αἰεὶ, μὴ τὸ ῥᾶστον ἅπαντας λέ-
 γειν· ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ Φύσις αὐτὴ βαδιεῖ- 108
 15 ται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ προάγεσθαι δι-
 δάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην.

Ἦδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέ-
 γοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν αἰεὶ τὰ βέλτιστα,
 ἔστι δ' οὐδὲν ἄλλ' ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ, δεῖ
 20 δ' ἔργων τῇ πόλει καὶ πράξεώς τινος. Ἐγὼ
 δ' ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ
 οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐδ' εἶναι νομίζω τοῦ συμ-
 βουλεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ
 βέλτιστα. καὶ τοῦθ' ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρέ-
 25 πον, ῥαδίως ὀλομαι δείξειν. ἴστε γὰρ δή που
 τοῦθ', ὅτι Τιμόθεός ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδη-
 μηγόρησεν, ὡς δεῖ βοηθεῖν καὶ τοὺς Εὐβοέας
 σώζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς. καὶ
 λέγων εἶπεν οὕτω πως· Εἰπέ μοι, βουλευέσθε,
 30 ἔφη, Θηβαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε
 καὶ τί δεῖ ποιεῖν; οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατ-
 ταν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριήρων; οὐκ ἀναστάν-
 τες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλο-

ξετε τὰς ναῦς; Οὐκοῦν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ' ὑμεῖς· ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ' ὁ μὲν εἶπεν ὡς οἶόν τε τὰ ἀριστα, ὡς περ εἶπε τότε, ὑμεῖς δ' ἀπερῆρα θυμήσατε καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε, 5
 ἀρ' ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; οὐχ οἶόν τε. Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νυνὶ καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε, τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμη λέγειν παρὰ τοῦ παριόντος. 10

Ἐν κεφαλαίῳ δ' ἂν λέγω φράσας καταβῆναι βούλομαι. Χρήματα εἰσφέρειν Φημί δεῖν, τὴν 109
 ὑπάρχουσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθοῦντας εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, μὴ οἷς ἂν τις αἰτιάσηται τὸ ὅλον καταλύοντας· πρέσβεις ἐκπέμπειν 15
 πανταχοῖ τοὺς διδάξοντας, νοθετήσοντας, πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει· παρὰ πάντα ταῦτα τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν καὶ μισεῖν αἰεὶ καὶ πανταχοῦ, ἵν' οἱ μέτριοι καὶ δίκαιους ἑαυτοὺς παρέχοντες εὖ βε- 20
 βουλευσθῶσι δοκῶσι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς. Ἄν οὕτω τοῖς πράγμασι χεῖσθε καὶ παύσησθε ὀλιγωροῦντες ἀπάντων, ἴσως ἂν, ἴσως καὶ νῦν ἔτι βελτίω τὰ λοιπὰ γένοιτο. εἰ μέντοι καθε- 25
 δεῖσθε, ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέται σπουδάξοντες, εἰ δὲ δέη τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὀρῶ λόγον ὅς τις ἀνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἀ προσήκει δυνήσεται τὴν πόλιν σῶσαι.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ Γ.

ΟΙ.
109,3.

Πολλῶν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γιγνομένων 110
 ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν περὶ ὧν
 Φίλιππος, ἀφ' οὗ τὴν εἰρήνην ἐποίησατο, οὐ μό-
 νον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ἀδι-
 5 κεῖ, καὶ πάντων οἶδ' ὅτι Φησάντων γ' ἂν, εἰ καὶ
 μὴ ποιῶσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν
 [ἀ πᾶσι προσήκει], ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς
 ὑβρεως καὶ δίκην δώσει, εἰς τοῦθ' ὑπηγμένα πάν-
 τα τὰ πράγματα καὶ προσιμένα ὀρῶ, ὥστε δέ-
 10 δοικα μὴ βλάβοιμον μὲν εἰπεῖν, ἀληθές δ' ἦ·
 εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο οἱ παριόντες
 καὶ χειροτονεῖν ὑμεῖς, ἐξ ὧν ὡς Φαυλότατ' ἐμελ-
 λε τὰ πράγμαθ' ἔξειν, οὐκ ἂν ἠγοῦμαι δύνα-
 σθαι χειρὸν ἢ νῦν αὐτὰ διατεθῆναι. Πολλὰ
 15 μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν αἰτία τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν,
 καὶ οὐ παρ' ἐν οὐδὲ δύο εἰς τοῦτο τὰ πράγμα-
 τα ἀφίεται· μάλιστα δ', ἂν περ' ἐξετάζητε ὀρ-
 θῶς, εὐρήσετε διὰ τοὺς χαρίζεσθαι μᾶλλον ἢ
 τὰ βέλτιστα λέγειν προαιρουμένους, ὧν τινὲς
 20 μὲν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμοῦσιν αὐ-
 τοὶ καὶ δύνανται, ταῦτα φυλάττοντες οὐδεμίαν
 περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν, οὐκ οὖν
 οὐδ' ὑμᾶς οἶονται δεῖν ἔχειν· ἕτεροι δέ, τοὺς ἐπὶ
 τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλον-
 25 τες, οὐδὲν ἄλλο ποιῶσιν ἢ ὅπως ἢ μὲν πόλις
 αὐτὴ παρ' αὐτῆς δίκην λήψεται καὶ περὶ τοῦτ' ἐ- 111
 σται, Φιλίππῳ δ' ἐξέσται καὶ λέγειν καὶ πράτ-
 τειν ὅ τι βούλεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι
 συνήθεις μὲν εἰσιν ὑμῖν, αἰτίαι δὲ τῆς ταραχῆς

καὶ τῶν ἀμαρτημάτων. Ἄξιῳ δ', ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, εἰάν τι τῶν ἀληθῶν μετὰ παρρησίας λέ-
γω, μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὑμῶν ὀργὴν
γενέσθαι. σκοπεῖτε γὰρ ὡδί. ὑμεῖς τὴν παρ-
ρησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων οὕτω κοινὴν οἴεσθε 5
δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ τοῖς
ξένοις καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς μεταδεδώκατε, καὶ
πολλοὺς ἂν τις οἰκέτας ἴδοι παρ' ὑμῖν μετὰ
πλείονος ἐξουσίας ὅ τι βούλονται λέγοντας ἢ
πολίτας ἐν ἐνίαις τῶν ἄλλων πόλεων, ἐκ δὲ τοῦ 10
συμβουλευεῖν παντάπασιν ἐξεληλάκατε. εἶθ' ὑ-
μῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου ἐν μὲν ταῖς ἐκκλη-
σίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡ-
δονὴν ἀκούουσιν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς
γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. 15
εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω διάκεισθε, οὐκ ἔχω τί
λέγω· εἰ δ' ἂν συμφέροι χωρὶς κολακειᾶς ἐθελή-
σετε ἀκούειν, ἔτοιμος λέγειν. καὶ γὰρ εἰ πάνυ
Φαύλως τὰ πράγματα ἔχει καὶ πολλὰ προεῖ-
ται, ὅμως ἔστιν, εἰάν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βού- 20
λησθ' ἔτι, πάντα ταῦτα ἐπανορθώσασθαι. καὶ
παράδοξον μὲν ἴσως ἐστίν, ὃ μέλλω λέγειν,
ἀληθές δέ· τὸ χεῖριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι,
τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει.
τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα 25
οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ
πράγματα ἔχει, ἐπεὶ τοί γε, εἰ πάνθ' ἂν προσῆ-
112 κε πραττόντων οὕτω διέκειτο, οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν
αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν δὲ τῆς μὲν ῥαθυ-
113 μίας τῆς ὑμετέρας καὶ τῆς ἀμελείας κεκράτηκε 30
Φίλιππος, τῆς πόλεως δ' οὐ κεκράτηκεν, οὐδ' ἦτ-
τησθε ὑμεῖς, ἀλλ' οὐδὲ κекίνησθε.

1 ἀξιῳ δ' ὑμᾶς, ὧ

17 συμφέροι τοῖς πράγμασι χωρὶς

27 προσήκει, πραττόντων ὑμῶν οὕτω

(Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὁμολογοῦμεν Φίλιππον
 τῇ πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν,
 οὐδὲν ἄλλο ἔδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμ-
 βουλευεῖν ἢ ὅπως ἀσφαλέστατα καὶ ῥᾶστα αὐ-
 5 τὸν ἀμυνόμεθα· ἐπειδὴ δὲ οὕτως ἀτόπως ἔνιοι
 διάκεινται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου
 καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος καὶ πάντας
 ἀνθρώπους ἀδικοῦντος, ἀνέχεσθαι τινῶν ἐν ταῖς
 ἐκκλησίαις λεγόντων πολλάκις ὡς ἡμῶν τινές
 10 εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον, ἀνάγκη φυλάτ-
 τεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου· ἔστι γὰρ
 δέος, μὴ ποῦ ὡς ἀμυνόμεθα γράψας τις καὶ
 συμβουλεύσας εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ
 πεποιηκέναι τὸν πόλεμον. ἐγὼ δὲ τοῦτο πρῶ-
 15 τὸν ἀπάντων λέγω καὶ διορίζομαι, εἰ ἐφ' ἡμῖν
 ἐστὶ τὸ βουλευέσθαι περὶ τοῦ πότερον εἰρήνην
 ἄγειν ἢ πολεμεῖν δεῖ.) εἰ μὲν οὖν ἔξεστιν εἰρή-
 νην ἄγειν τῇ πόλει καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο,
 ἵν' ἐντεῦθεν ἄρξωμαι, φημί ἔγωγε ἄγειν ἡμᾶς
 20 δεῖν, καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα γράφειν καὶ πράτ-
 τειν καὶ μὴ φενακίζειν ἀξιῶ· εἰ δ' ἕτερος τὰ
 ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων καὶ δύναμιν πολλὴν
 περὶ αὐτὸν τῶνομα μὲν τὸ τῆς εἰρήνης ὑμῖν
 προβάλλεται, τοῖς δ' ἔργοις αὐτὸς τοῖς τοῦ πο-
 25 λέμου χρῆται, τί λοιπὸν ἄλλο πλὴν ἀμύνεσθαι;
 φάσκειν δὲ εἰρήνην ἄγειν, εἰ βούλεσθε, ὡς περ
 ἐκεῖνος, οὐ διαφέρουμαι. εἰ δέ τις ταύτην εἰρήνην 114
 ὑπολαμβάνει, ἐξ ἧς ἐκεῖνος πάντα τὰλλα λα-
 βῶν ἐφ' ἡμᾶς ἤξει, πρῶτον μὲν μαίνεται, ἔπειτα
 30 ἐκείνω παρ' ὑμῶν, οὐχ ὑμῖν παρ' ἐκείνου τὴν
 εἰρήνην λέγει· τοῦτο δ' ἐστὶν ὃ τῶν ἀναλισκο-
 μένων χρημάτων ἀπάντων Φίλιππος ὠνεῖται, αὐ-

τὸς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ' ὑμῶν δὲ μὴ πολε-
μεῖσθαι.

Καὶ μὴν εἰ μέχρι τούτου περιμενοῦμεν, ἕως
ἂν ἡμῖν ὁμολογήσῃ πολεμεῖν, πάντων ἔσμεν
εὐηθέστατοι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν αὐ- 5
τὴν βαδίξῃ καὶ τὸν Πειραιᾶ, τοῦτ' ἔρεϊ, εἰ περ
οἷς πρὸς τοὺς ἄλλους πεποίηκε δεῖ τεκμαίρε-
σθαι. | τοῦτο μὲν γὰρ Ὀλυνθίοις τετταράκοντ' ἀ-
πέχων τῆς πόλεως στάδια εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν
θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐ- 10
τὸν ἐν Μακεδονίᾳ, πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἴ
τις αὐτὸν αἰτιάσται τί τοιοῦτον, ἀγανακτῶν καὶ
πρέσβεις πέμπων τοὺς ἀπολογησομένους· τοῦτο
δ' εἰς Φωκέας ὡς πρὸς συμμάχους ἐπορεύετο,
καὶ πρέσβεις Φωκῶν ἦσαν οἱ παρηκολούθου 15
αὐτῷ πορευομένῳ, καὶ παρ' ἡμῖν ἤριζον πολλοὶ
Θηβαίοις οὐ λυσιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. |
καὶ μὴν καὶ Φερὰς πρῶν ὡς φίλος καὶ σύμ-
μαχος εἰς Θετταλίαν ἔλθῶν ἔχει καταλαβῶν.
καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς ταλαιπώροις Ὠρεΐταις 20
τουτοισὶ ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς στρατιώτας
πεπομφέναι κατ' εὐνοίαν· πυνθάνεσθαι γὰρ αὐ-
τούς, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν (ἐν αὐτοῖς)
συμμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθινῶν, ἐν τοῖς
τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι. Εἴτ' οἶσεθε, ^{αὐτῶν} οἱ μὲν 25
οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐδυνήθησαν ποιῆσαι κακόν, μὴ
114 παθεῖν δ' ἐφυλάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν ἕξα-
παταῖν αἰρεῖσθαι μᾶλλον ἢ προλέγοντα βιάζε-
σθαι, ὑμῖν δ' ἐκ προῤῥήσεως πολεμήσειν, καὶ
ταῦθ' ἕως ἂν ἐκόντες ἕξαπατᾶσθε; Οὐκ ἔστι 30
ταῦτα· καὶ γὰρ ἂν ἀβελτερώτατος εἴη πάντων
ἀνθρώπων, εἰ τῶν ἀδικουμένων ὑμῶν μηδὲν ἐγ-
καλοῦντων αὐτῷ, ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν τινὰς αἰτιω-

μένων (καὶ κρίνειν βουλομένων) ἐκεῖνος ἐκλύσας
τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔριν ὑμῶν καὶ Φιλονεικίαν
ἐφ' ἑαυτὸν προείποι τρέπεσθαι, καὶ τῶν παρ' ἑ-
αυτοῦ μισθοφορῶντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο
5 οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς, λέγοντες ὡς ἐκεῖνός γε
οὐ πολεμεῖ τῇ πόλει.

Ἄλλ' ἔστιν, ᾧ πρὸς τοῦ Διός, ὅς τις εὖ
Φρονῶν ἐκ τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῶν πραγμά-
των τὸν ἄγοντ' εἰρήνην ἢ πολεμοῦνθ' ἑαυτῶ
10 σκέψαιτ' ἄν; οὐδεὶς δὴ που. ὁ τοίνυν Φίλιπ-
πος ἐξ ἀρχῆς, ἀρτι τῆς εἰρήνης γεγонуίας, οὐ-
πω Διοπέδου στρατηγοῦντος οὐδὲ τῶν ὄντων
ἐν Χερρόνησῳ νῦν ἀπεσταλμένων, Σέρριον καὶ
Δορίσκον κατελάμβανε καὶ τοὺς ἐκ Σερρίου τεί-
15 χους καὶ Ἰεροῦ ὄρους στρατιώτας ἐξέβαλλεν,
οὗς ὁ ὑμέτερος στρατηγὸς ἐγκατέστησε. καὶ
τοι ταῦτα πράττων τί ἐποίει; εἰρήνην μὲν γὰρ
ὀμωμόκει. | Καὶ μηδεὶς εἶπη, τί δὲ ταῦτ' ἔστιν,
ἢ τί τούτων μέλει τῇ πόλει; εἰ μὲν γὰρ μικρὰ
20 ταῦτά (ἔστιν) ἢ μηδὲν ὑμῖν αὐτῶν ἔμελεν, ἄλλος
ἂν εἴη λόγος οὗτος· τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ τὸ δίκαιον ἂν
τ' ἐπὶ μικροῦ τις ἂν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίη, τὴν
αὐτὴν ἔχει δύναμιν. Φέρε δὴ νῦν, ἠνίκ' εἰς Χερρό-
νησον, ἦν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέ-
25 ραν ἐγνώκασιν εἶναι, ξένους εἰσπέμπει καὶ βοηθεῖν
ὀμολογεῖ καὶ ἐπιστέλλει ταῦτα, τί ποιεῖ; Φησὶ
μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ὑμῖν, ἐγὼ δὲ τοσούτου 115
δέω ταῦτα ποιοῦντα ἐκεῖνον ἀγείν ὀμολογεῖν τὴν
πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην, ὥστε καὶ Μεγάρων ἀπτόμενον
30 καὶ ἐν Εὐβοίᾳ τυραννίδα κατασκευάζοντα καὶ
νῦν ἐπὶ Θράκην παριόντα καὶ τὰ ἐν Πελοπον-
νήσῳ σκευωρούμενον καὶ πάνθ', ὅσα πράττει

12 ἐν Χερρόνησῳ νῦν ὄντων

18 ὀμωμόκει

25 εἰσπέμπειν

28 ὀμολογεῖν ἀγείν

μετὰ τῆς δυνάμεως, ποιῶντα λύειν Φημί τὴν εἰ-
 ρήνην καὶ πολεμεῖν ὑμῖν, εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ
 μηχανήματα ἐφιστάντας εἰρήνην ἄγειν φήσετε,
 ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν ἤδη προσαγάγωσιν.
 ἀλλ' οὐ φήσετε· ὁ γὰρ, οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖην, 5
 ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος
 ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ μήπω βάλλη μηδὲ τοξεύη. |
 18. τίσιν οὖν ὑμεῖς κινδυνεύσαίτ' ἂν, εἴ τι γένοιτο;
 τῷ τὸν Ἑλλήσποντον (ὑμῶν) ἀλλοτριωθῆναι, τῷ
 Μεγάρων καὶ τῆς Εὐβοίας τὸν πολεμοῦνθ' ὑμῖν 10
 γενέσθαι κύριον, τῷ Πελοποννησίους τάκεινου
 φρονῆσαι. εἶτα τὸν τοῦτο τὸ μηχανήμα ἐπὶ
 τὴν πόλιν ἰστάντα (καὶ κατασκευάζοντα,) τοῦτον
 εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς; | πολλοῦ γε
 καὶ δέω, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεῖλε Φωκίας, 15
 ἀπὸ ταύτης ἐγὼγ' αὐτὸν πολεμεῖν ὑμῖν ὀρίζο-
 μαι. ὑμᾶς δέ, εἰ μὴ ἀμύνησθε ἤδη, σωφρο-
 νήσειν Φημί· εἰ μὴ ἀναβάλλησθε, οὐδὲ τοῦθ' ὅ-
 ταν βούλησθε δυνήσεσθε ποιῆσαι. καὶ τοσοῦ-
 τον ἐγὼγ' ἀφέστηκα τῶν ἄλλων, ὧ ἄνδρες Ἀθη- 20
 ναῖοι, τῶν συμβουλευόντων, ὥστε οὐδὲ δοκεῖ μοι
 περὶ Χερρόνησου νῦν σκοπεῖν οὐδὲ Βυζαντίου, |
 ἀλλ' ἐπαμῦναι μὲν τούτοις, καὶ διατηρηῆσαι μὴ
 τι πάθωσι, καὶ τοῖς οὔσιν ἐκεῖ νῦν στρατιώταις
 πάνθ' ὅσων ἂν δέωνται ἀποστεῖλαι, βουλευέσθαι 25
 116 μέντοι περὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐν κινδύ-
 νῳ μεγίστῳ καθεστῶτων. βούλομαι δ' εἰπεῖν
 πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ὧν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων οὕτω
 φοβοῦμαι, ἵν' εἰ μὲν ὀρθῶς λογίζομαι, μετά-
 σχητε τῶν λογισμῶν καὶ πρόνοιάν τιν' ὑμῶν 30
 γ' αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ἄρα βούλεσθε,

8 εἰ γίγνοιτο
το
καὶ τούτοις

19 δυνήσεσθαι

27 καθεστηκότων

13 ἐφιστάντα

20 ἐγὼ γε

18 ὅταν τοῦ-

23 μὲν

31 καὶ μὴ

ποιήσησθε· ἂν δὲ ληρεῖν καὶ τετυφῶσθαι δοκῶ,
μήτε νῦν μήτ' αὐθις ὡς ὑγιαίνοντί μοι προσέ-
χητε.

ἽΟτι μὲν δὴ μέγας ἐκ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ
5 τὸ κατ' ἀρχαῖς ὁ Φίλιππος ἠΐξεται, καὶ ἀπί-
στως καὶ στασιαστικῶς ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ
Ἕλληνες, καὶ ὅτι πολλῶ παραδοξότερον ἦν το-
σοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκείνου γενέσθαι ἢ νῦν, ὃθ' αὐ-
τω πολλὰ προσέληφε, καὶ τὰ λοιπὰ ὑφ' αὐτῶ
10 ποιήσασθαι, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτ' ἂν ἔχοιμι
διεξελεῖν παραλείψω. ἀλλ' ὁρῶ συγκεχωρη-
κότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμέ-
νους, αὐτῶ, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον
ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγονάσιν οἱ Ἑλληνικοί. τί
15 οὖν ἐστὶ τοῦτο; τὸ ποιεῖν ὅ τι βούλεται, καὶ
καθ' ἓνα ἕκαστον οὕτως περικόπτειν καὶ λω-
ποδοτεῖν τῶν Ἑλλήνων, καὶ καταδουλοῦσθαι
τὰς πόλεις ἐπιόντα. | καὶ τοι προστάται μὲν ὑ-
μεῖς ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων
20 ἐγένεσθε, προστάται δὲ τριάκοντα ἐνὸς δέοντα
Λακεδαιμόνιοι· ἴσχυσαν δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοὺς
τελευταίους τουτουσὶ χρόνους μετὰ τὴν ἐν Λεύ-
κτροις μάχην. ἀλλ' ὅμως οὐθ' ὑμῖν οὔτε Θη-
βαίοις οὔτε Λακεδαιμονίοις οὐδεπώποτε, ὧ ἄν-
25 δρες Ἀθηναῖοι, συνεχωρήθη τοῦθ' ὑπὸ τῶν Ἑλ-
λήνων, ποιεῖν ὅ τι βούλοισθε· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ,
ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τοῖς τότε οὔ-
σιν Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ τισιν οὐ μετρίως ἐδόκειν
προςφέρεσθαι, πάντες ὄντο δεῖν, καὶ οἱ μηδὲν 117
30 ἐγκαλεῖν ἔχοντες αὐτοῖς, μετὰ τῶν ἡδίκημένων
πολεμεῖν, καὶ πάλιν Λακεδαιμονίοις ἀρξάσι καὶ
παρελθοῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν δυναστείαν ὑμῖν,

25 Ἑλλήνων, τὸ ποιεῖν
δυναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην

26 βούλεσθε

31 τὴν

ἐπειδὴ πλεονάζειν ἐπεχείρουν καὶ πέρα τοῦ με-
 τρίου τὰ καθεσθηκότα ἐκίνουν, πάντες εἰς πό-
 λεμον κατέστησαν, καὶ οἱ μὴδὲν ἐγκαλοῦντες αὐ-
 τοῖς.) καὶ τί δεῖ τοὺς ἄλλους λέγειν; ἀλλ' ἡ-
 μεῖς αὐτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἂν εἰπεῖν 5
 ἔχοντες ἐξ ἀρχῆς ὅ τι ἡδικοῦμεθ' ὑπ' ἀλλή-
 λων, ὅμως ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικουμένους
 ἐωρῶμεν πολεμεῖν ὠμέθεα δεῖν. Καί τοι πάν-
 θ' ὅσα ἐξημάρτηται καὶ Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς
 τριάκοντ' ἐκείνοις ἔτεσι καὶ τοῖς ἡμετέροις προ- 10
 γόνοις ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα, ἐλάττων ἔστιν, ὢ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν Φίλιππος ἐν τρισὶ καὶ δέ-
 κα οὐχ ὅλοις ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει ἡδίκηκε τοὺς
 Ἕλληνας μᾶλλον δὲ οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τού-
 των ἐκεῖνα. καὶ τοῦτο ἐκ βραχέος λόγου ρά- 15
 διον δεῖξαι. Ὀλυμπον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην καὶ
 Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ
 Θράκης ἐῶ, ἄς ἀπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνήρηκεν,
 ὥστε (μηδένα) μὴδ' εἰ πώποτ' ὠκήθησαν προσελ-
 θόντ' εἶναι ράδιον εἰπεῖν· καὶ τὸ Φωκέων ἔθνος 20
 τοσοῦτον ἀνήρημένον σιωπῶ. ἀλλὰ Θετταλία
 πῶς ἔχει; οὐχὶ τὰς πολιτείας καὶ τὰς πόλεις
 αὐτῶν παρήρηται καὶ τετραρχίας κατέστησε
 παρ' αὐτοῖς, ἵνα μὴ μόνον κατὰ πόλεις ἀλλὰ
 καὶ κατ' ἔθνη δουλεύωσιν; αἱ δ' ἐν Εὐβοίᾳ πό- 25
 λεις οὐκ ἤδη τυραννοῦνται, καὶ ταῦτα ἐν νήσω
 118 πλησίον Θηβῶν καὶ Ἀθηνῶν; οὐ διαρρήδην ἐν
 ταῖς ἐπιστολαῖς γράφει Ἐμοὶ δ' ἔστιν εἰρήνη
 πρὸς τοὺς ἀκούειν ἐμοῦ βουλομένους; καὶ οὐ
 γράφει μὲν ταῦτα, τοῖς δ' ἔργοις οὐ ποιεῖ, 30
 ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχεται, πρότερον ἤκεν

2 ἅπαντες
 θόντα

6 ὅτι

19 εἶναι ῥάδιον προσελ-

22 τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας

23 παρήρηται καὶ τετραρχίας κατέστησε

30 τοῖς ἔργοις δὲ

ἐπ' Ἀμβρακίαν, ἥλιον ἔχει τηλικαύτην πόλιν
 ἐν Πελοποννήσῳ, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρῶτην,
 οὐθ' ἡ Ἑλλάς οὐθ' ἡ βάρβαρος τὴν πλεονεξίαν
 χωρεῖ τάνθρωπου. | Καὶ ταῦθ' ὀργῶντες οἱ Ἑλ-
 5 ληνες ἀπαντες καὶ ἀκούοντες οὐ πέμπομεν πρέ-
 σβεις περὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀγανα-
 κτοῦμεν, οὕτω δὲ κακῶς διακείμεθα καὶ διορρω-
 γμεθα κατὰ πόλεις, ὥστ' ἄχρι τῆς τήμερον ἡ-
 μέρας οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν
 10 δεόντων πράξαι δυνάμεθα, οὐδὲ συστήναι, οὐδὲ
 κοινωνίαν βοηθείας καὶ φιλίας οὐδεμίαν ποιήσα-
 σθαι, | ἀλλὰ μείζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον πε-
 ριορῶμεν, τὸν χρόνον κερδαίνει τούτον ὃν ἄλλος
 ἀπόλλυται ἕκαστος ἐγνωκῶς, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ,
 15 οὐχ ὅπως σωθήσεται τὰ τῶν Ἑλλήνων σκοπῶν
 οὐδὲ πράττων· ἐπεὶ, ὅτι γε ὡς περὶ περίοδος ἢ
 καταβολῆ πυρετοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ καὶ τῷ
 πάνυ πόρρω δοκοῦντι νῦν ἀφεστάναι προσέρχε-
 ται, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δὴ που. | Καὶ μὴν κακείνῳ γε
 20 ἴστε, ὅτι ὅσα μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἢ ὑφ' ἡ-
 μῶν ἔπασχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' οὖν ὑπὸ γνη-
 σίων γε ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο, καὶ τὸν
 αὐτὸν τρόπον ἂν τις ὑπέλαβε τοῦθ', ὡς περὶ ἂν
 εἴ τις υἱὸς ἐν οὐσίᾳ πολλῇ γεγονῶς γνήσιος
 25 διώκει τι μὴ καλῶς μηδ' ὀρθῶς, κατ' αὐτὸ μὲν
 τοῦτο ἄξιον μέμψεως εἶναι καὶ κατηγορίας, ὡς
 δ' οὐ προσήκων ἢ ὡς οὐ κληρονόμος τούτων ὦν
 ταῦτα ἐποίει, οὐκ ἐνεῖναι λέγειν. εἰ δέ γε δοῦ- 119
 λος ἢ ὑποβολιμαῖος τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλ-
 30 λυε καὶ ἐλυμαίνετο, Ἡράκλεις ὅσω μᾶλλον δει-
 νὸν καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔφασαν εἶναι!
 ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὦν ἐκεῖνος πράτ-

14 γέ μοι

26 εἶναι μέμψεως

27 , ὦν

31 καὶ πολλῆς ὀργῆς

τει νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἑλλη-
 ληνος ὄντος οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἑλλη-
 σιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν
 εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνας, ὅθεν οὐδ' ἀν-
 δράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον (πρῶτα-5.
 σθαι.)

Καὶ τοι τί τῆς ἐσχάτης ὑβρέως ἀπολείπει;
 οὐ πρὸς τῷ πόλεις Ἑλληνίδας ἀνηρηκέναι τίθη-
 σι μὲν τὰ Πύθια, τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶ-
 να, καὶ αὐτὸς μὴ παρῆ, τοὺς δούλους ἀγωνοθε- 10
 τήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ
 τοὺς Ἑλληνας παρόδων ἐστί, καὶ Φρουραῖς καὶ
 ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει; ἔχει δὲ
 καὶ τὴν προμαντεῖαν τοῦ θεοῦ, παρώσας ἡμᾶς
 καὶ Θετταλοὺς καὶ Δωριέας καὶ τοὺς ἄλλους 15
 Ἀμφικτύονας, ἧς οὐδὲ τοῖς Ἑλλήσιν ἀπασὶ μέ-
 τεστι; ἰγράφει δὲ Θετταλοῖς ὅν τινα χρῆ τρέ-
 πον πολιτεύεσθαι; πέμπει δὲ ξένους τοὺς μὲν
 εἰς Πορθημόν, τὸν δῆμον ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρε-
 τριέων, τοὺς δ' ἐπ' Ὀρεόν, τύραννον Φιλιστιδίην 20
 καταστήσοντας; Ἀλλ' ὅμως ταῦθ' ὀρῶντες οἱ
 Ἕλληνες ἀνέχονται, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ
 οἱ τὴν χάλαζαν, ἔμοιγε δοκοῦσι θεωρεῖν, εὐχό-
 μενοι μὲν μὴ καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι γενέσθαι,
 κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἐπιχειρῶν. οὐ μόνον δ' ἐφ' οἷς 25
 ἡ Ἑλλὰς ὑβρίζεται ὑπ' αὐτοῦ οὐδεὶς αἰμύνεται,
 ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἕκαστος ἀδικεῖται·
 τοῦτο γὰρ ἤδη τοῦσχατόν ἐστιν. οὐ Κορινθίων
 120 ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλήλυθε καὶ Λευκάδα; οὐκ
 Ἀχαιῶν Ναύπακτον (ἀφελόμενος) ὁμώμοκεν Αἰ- 30
 τωλοῖς παραδώσειν; οὐχὶ Θηβαίων Ἐχίνον ἀφή-
 ρηται; καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται συμ-

μάχους ὄντας; οὐχ ἡμῶν — ἐῷ τᾶλλα, ἀλλὰ
 Χερρόνήσου τὴν μεγίστην ἔχει πόλιν Καρδίαν;
 ταῦτα τοίνυν πάσχοντες ἅπαντες μέλλομεν καὶ
 μαλακιζόμεθα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον ἀποβλέ-
 5 πομεν, ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, οὐ τῷ Φανερωῶς
 πάντας ἡμᾶς ἀδικοῦντι. καὶ τοὶ τὸν ἅπασιν ἀ-
 σελγῶς οὕτω χρώμενον τί οἴεσθε, ἐπειδὴν
 καθ' ἓνα ἡμῶν ἐκάστου κύριος γένηται, τί ποιή-
 σειν;

- 10 Τί οὖν αἴτιον τούτων; οὐ γὰρ ἄνευ λόγου
 καὶ δικαίας αἰτίας οὔτε τόθ' οὕτως εἶχον ἐτοι-
 μως πρὸς ἐλευθερίαν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες οὔτε
 νῦν πρὸς τὸ δουλεύειν. ἦν τι τότ', ἦν, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοαῖς, ὃ νῦν
 15 οὐκ ἔστιν, ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλούτου
 καὶ ἐλευθέρων ἦγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυ-
 μαχίας οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἠττάτο, νῦν
 δ' ἀπολωλὸς ἅπαντα λελύμανται καὶ ἄνω καὶ
 κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. |
 20 τί οὖν ἦν τοῦτο; (οὐδὲν ποικίλον οὐδὲ σοφόν,
 ἀλλ' ὅτι) τοὺς παρὰ τῶν ἀρχῶν αἰεὶ βουλομένων
 ἢ διαφθεῖρειν τὴν Ἑλλάδα χρήματα λαμβάνον-
 τας ἅπαντες ἐμίσουν, καὶ χαλεπώτατον ἦν τὸ
 δωροδοκοῦντα ἐξελεγχθῆναι, καὶ τιμωρία μεγί-
 25 στη τοῦτον ἐκόλαζον, καὶ παραίτησις οὐδεμία
 ἦν οὐδὲ συγγνώμη. / τὸν οὖν καιρὸν ἐκάστου τῶν
 πραγμάτων, ὃν ἢ τύχη καὶ τοῖς ἀμελοῦσι κα-
 τὰ τῶν προσεχόντων (καὶ τοῖς μηδὲν ἐθέλουσι 121
 ποιεῖν κατὰ τῶν πάντα ἀπρόσῃκει πραττόντων)
 30 πολλάκις παρασκευάζει, οὐκ ἦν πρίασθαι παρὰ
 τῶν λεγόντων οὐδὲ τῶν στρατηγούντων, οὐδὲ

5 οὐ τῷ] οὕτω
 21 ἀλλὰ τοὺς

6 ἀδικοῦντας
 22 ἢ [καὶ] διαφθερίζειν

8 Deest τί

τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν, οὐδὲ τὴν πρὸς τοὺς
 τυράννους καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπιστίαν, οὐδ' ὅ-
 λως τῶν τοιούτων οὐδέν. νῦν δ' ἅπανθ' ὡς περ
 ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται ταῦτα, ἀντεισῆκται δὲ
 ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νεόσηκεν ἡ 5
 Ἑλλάς. ταῦτα δ' ἐστὶ τίς ζῆλος, εἴ τις εἴλη-
 Φέ τι γέλωσ, ἀν' ὁμολογῆ· συγγνώμη τοῖς ἐ-
 λεγχομένοις μῖσος, ἀν' τούτοις τις ἐπιτιμᾷ· τᾶλ-
 λα πάνθ' ὅσα ἐκ τοῦ δωροδοκεῖν ἤρτηται. ἐπεὶ
 τριήρεις γε καὶ σωμαίων πλήθος καὶ χρημάτων 10
 πρόσοδοι καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἀφθονία
 καὶ τᾶλλα, οἷς ἂν τις ἰσχύειν τὰς πόλεις κρι-
 νοι, νῦν ἅπαντα καὶ πλείω καὶ μείζω ἐστὶ τῶν
 τότε πολλῶ· ἀλλ' ἅπαντα ταῦτ' ἀχρηστα, ἀ-
 πρακτα, ἀνόνητα ὑπὸ τῶν πωλούντων γί- 15
 γνεται. |

Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τὰ μὲν νῦν ὁρᾶτε
 δὴ που καὶ οὐδὲν ἐμοῦ προσδεῖσθε μάρτυρος, τὰ
 δ' ἐν τοῖς ἀνωθεν χρόνοις ὅτι τάναντία τούτων
 εἶχεν, ἐγὼ δηλώσω, οὐ λόγους ἐμαυτοῦ λέγων, 20
 ἀλλὰ γράμματα τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων
 δεικνύων, ἃ ἐκεῖνοι κατέθεντο εἰς στήλην χαλ-
 κὴν γράψαντες εἰς ἀκρόπολιν, οὐχ ἴν' αὐτοῖς ἢ
 χρεῖσιμα — καὶ γὰρ ἀνευ τούτων τῶν γραμμά-
 των τὰ δεόντα ἐφρόνου — ἀλλ' ἴν' ὑμεῖς ἔχη- 25
 τε ὑπομνήματα καὶ παραδείγματα, ὡς ὑπὲρ
 τῶν τοιούτων σπουδάζειν προσήκει. Τί οὖν λέ-
 γει τὰ γράμματα; Ἀρθμιος, Φησίην, ὁ Πυθῶνα-
 κτος ὁ Ζελείτης ἀτίμος ἔστω καὶ πολέμιος τοῦ
 δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμαχῶν αὐτὸς 30
 122 καὶ γένος. εἶθ' ἡ αἰτία γέγραπται δι' ἣν ταῦ-
 τ' ἐγένετο· ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ Μήδων εἰς

Πε.

2 βαρβάρους καὶ τοὺς τυράννους
 31 προσγέγραπται τοῦτ'

9 ἐπεὶ καὶ τριήρεις
 32 ἐκ τῶν Μήδων

Πελοπόννησον ἤγαγε. ταῦτ' ἐστὶ τὰ γράμματα.
 Λογίζεσθε δὴ πρὸς Θεῶν καὶ Θεωρεῖτε παρ' ὑ-
 μῖν αὐτοῖς, τίς ἦν ποῦθ' ἢ διάνοια τῶν τότε
 Ἀθηναίων τῶν ταῦτα ποιούντων ἢ τί τὸ ἀξίω-
 5 μα. ἐκεῖνοι Ζελεΐτην τινὰ Ἀρθμιον, δοῦλον βα-
 σιλέως — ἢ γὰρ Ζελεΐα ἐστὶ τῆς Ἀσίας —,
 ὅτι τῷ δεσπότη διακονῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς
 Πελοπόννησον, οὐκ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὐτῶν ἀ-
 νέγραψαν καὶ τῶν συμμαχῶν αὐτὸν καὶ γένος,
 10 καὶ ἀτίμους. ἢ τοῦτο δ' ἐστὶν οὐχ ἢν ἂν οὕτωςί
 τις φήσειεν ἀτιμίαν· τί γὰρ τῷ Ζελεΐτῃ τοῦτ' ἔ-
 μελεν, εἰ τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔ-
 μελλεν; ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ἐν τοῖς Φο-
 νικοῖς γέγραπται νόμοις, ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδῶ
 15 [δίκας] Φόνου δικάσασθαι, ἀλλ' εὐαγὲς ἢ τὸ
 ἀποκτεῖναι, καὶ ἀτιμος, Φησί, τεθνήατω·
 τοῦτο δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τούτων τινὰ ἀπο-
 κτείναντα εἶναι. οὐκοῦν ἐνόμιζον ἐκεῖνοι τῆς ἀ-
 πάντων τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας αὐτοῖς ἐπιμε-
 20 λητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἔμελεν, εἰ τις
 ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὠνεῖται καὶ διαφθείρει,
 μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν· ἐκόλαζον δ' οὕτω καὶ
 ἐτιμωροῦντο οὐς αἰσθοῖντο δωροδοκοῦντας, ὥστε
 καὶ στηλίτας ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων εἰκότως τὰ
 25 τῶν Ἑλλήνων ἦν τῷ βαρβάρῳ. φοβερά, οὐχ ὁ
 βάρβαρος τοῖς Ἑλλησιν. ἀλλ' οὐ νῦν· οὐ γὰρ
 οὕτως ἔχεθ' ὑμεῖς οὔτε πρὸς τὰ τοιαῦτα οὔτε
 πρὸς τᾶλλα, ἀλλὰ πῶς; ἴστε αὐτοί· τί γὰρ
 δεῖ περὶ πάντων ὑμῶν κατηγορεῖν; παραπλησίως
 30 δὲ καὶ οὐδὲν βέλτιον ὑμῶν ἅπαντες οἱ λοιποὶ 123

1 ἤγαγεν, οὐκ Ἀθήναζε. ταῦτ'

2 πρὸς Διὸς καὶ Θεῶν

3 ποτε

10 ἀτίμους εἶναι. τοῦτο

17 δὲ

19 αὐτοῖς

21 καὶ ἢ

23 οὐς ἂν αἰσθοῖντο

28 τὰ ἄλλα

29 κατηγορεῖν; καὶ παραπλησίως

30 ὑμῶν, καὶ ἅπαντες

Ἕλληνας. Διὸ περ Φημί ἔγωγε καὶ σπουδῆς πολλῆς καὶ βουλῆς ἀγαθῆς τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι. | τίνος εἶπω; κελεύετε καὶ οὐκ ὀργιεῖσθε;

(ἐκ τοῦ γραμματείου ἀναγιγνώσκει)

5

Ἔστι τοίνυν τις εὐήθης λόγος παρὰ τῶν παραμυθεῖσθαι βουλομένων τὴν πόλιν, ὡς ἄρα οὐπω Φίλιππός ἐστι τοιοῦτος, οἷοί ποτ' ἦσαν Λακεδαιμόνιοι, οἱ θαλάττης μὲν ἦρχον καὶ γῆς ἀπάσης, βασιλεῖα δὲ σύμμαχον εἶχον, ὑφίστα- 10 το δ' οὐδεὶς αὐτούς· ἀλλ' ὅμως ἡμύνατο κακείνους ἢ πόλις καὶ οὐκ ἀνηρηπάσθη. Ἐγὼ δὲ ἀπάντων ὡς ἔπος εἰπεῖν πολλὴν εἰληφόντων ἐπίδοσιν, καὶ οὐδὲν ὁμοίων ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον, οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ τοῦ πολέμου 15 κεκινήσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. | πρῶτον μὲν γὰρ ἀκούω Λακεδαιμονίους τότε καὶ πάντας τοὺς Ἕλληνας τέτταρας μῆνας ἢ πέντε, τὴν ὠραίαν αὐτήν, [στρατεῦσθαι, καὶ τοῦτον τὸν χρόνον] ἐμβαλόντας ἀν καὶ κακώσαντας τὴν τῶν ἀντι- 20 πάλων χώραν ὀπλίταις καὶ πολιτικοῖς στρατεύμασιν ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου πάλιν· οὕτω δ' ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ' οὐδενὸς οὐδέν, ἀλλ' εἶναι νόμιμόν τινα καὶ προφανῆ τὸν πόλεμον. 25 νὶ δ' ὀρᾶτε μὲν δὴ πού τὰ πλεῖστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας, οὐδὲν δ' ἐκ παρατάξεως οὐδὲ μάχης γιγνόμενον· ἀκούετε δὲ Φίλιππον οὐχὶ τῷ Φάλαγγας ὀπλιτῶν ἄγειν βαδίζονθ' ὅποι βούλεται, ἀλλὰ τῷ ψιλούς, ἰππέας, τοξό- 30 τας, ξένους, τοιοῦτον ἐξηρητῆσθαι στρατόπεδον. ἐπειδὴν δὲ τούτοις κρατῶν πρὸς νοσοῦντας ἐν

5 ἐκ τοῦ γραμματείου ἀναγίγασκει: quae ipsi dantur oratori.

17 τοὺς ἄλλους Ἕλληνας

19 Absunt

unci.

28 οὐδ' ἐκ

αὐτοῖς προσπέση καὶ μηδεις ὑπὲρ τῆς χώρας 124
 δι' ἀπιστίαν ἐξίη, μηχανήματ' ἐπιστήσας πο-
 λιορκεῖ. καὶ σιωπῶ θέρους καὶ χειμῶνα, ὡς οὐ-
 δὲν αὐτῷ διαφέρει, οὐδ' ἔστιν ἐξαίρετος ὥρα τις
 5 ἢν διαλείπει. Ταῦτα μέντοι πάντας εἰδότας δεῖ
 καὶ λογιζομένους μὴ προσέσθαι τὸν πόλεμον εἰς
 τὴν χώραν, μηδ' εἰς τὴν εὐήθειαν τὴν τοῦ τότε
 πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου βλέποντας ἐκτρα-
 χηλισθῆναι, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι
 10 τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς παρασκευαῖς, ὅπως οἴ-
 κοθεν μὴ κινήσεται σκοποῦντας, οὐχὶ συμπλα-
 κέντας διαγωνίζεσθαι. πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον
 πολλὰ φύσει πλεονεκτήμαθ' ἡμῖν ὑπάρχει, ἂν
 περ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ποιεῖν ἐθέλωμεν ἂ δεῖ,
 15 ἢ φύσις τῆς ἐκείνου χώρας, ἧς ἀγῆν καὶ φέρειν
 ἔστι πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν, ἀλλὰ μυρία· εἰς
 δὲ ἀγῶνα ἀμεινον ἡμῶν ἐκεῖνος ἤσκηται.

Οὐ μόνον δὲ ταῦτα χρὴ γινώσκειν, οὐδὲ
 τοῖς ἔργοις ἐκεῖνον ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ πολέμου,
 20 ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς
 παρ' ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας μισῆσαι, ἐνθυ-
 μουμένους ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως
 ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πό-
 λει κολάσητε ὑπηρετοῦντας ἐκείνοις. ὁ μὰ τὸν
 25 Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς! οὐ δύνασθε ὑμεῖς
 ποιῆσαι οὐδὲ βούλεσθε, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀφίχθε
 μωρίας ἢ παρανοίας ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω — πολ-
 λάκις γὰρ ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φοβεῖ-
 σθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ —,
 30 ὥστε λαιδορίας ἢ φθόρου ἢ σκώμματος ἢ ἧς τι-
 νὸς ἂν τύχητε ἕνεκ' αἰτίας ἀνθρώπους μισθω-

1 αὐτοῖς καὶ τιταραγμένους προσπέση
 χρεῖ, ἀλλὰ

24 ἐκεῖνω· ὁ οὐ μὰ

19 πολέμου

τούς, ὧν οὐδ' ἂν ἀρνηθεῖεν ἔνιοι ὡς οὐκ εἰσι
 125 τοιοῦτοι, λέγειν κελεύετε, καὶ γελᾶτε, ἂν τισι
 λοιδορηθῶσι. | καὶ οὐχί πω τοῦτο δεινόν, καὶ
 περ ὃν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφα-
 λείας πολιτεύεσθαι δεδώκατε τούτοις ἢ τοῖς ὑ- 5
 πὲρ ὑμῶν λέγουσι. Καὶ τοι θεάσασθε, ὅσας
 συμφορὰς παρασκευάζει τὸ τῶν τοιούτων ἐθέ-
 λειν ἀκροᾶσθαι. λέξω δ' ἔργα, ἃ πάντες εἴσε-
 σθε.

Ἦσαν ἐν Ὀλυνθῷ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι 10
 τινὲς μὲν Φιλίππου καὶ πάνθ' ὑπηρετοῦντες ἐ-
 κείνῳ, τινὲς δὲ τοῦ βελτίστου, καὶ ὅπως μὴ δου-
 λεύσουσιν οἱ πολῖται πράττοντες. Πότεροι δὴ
 τὴν πατρίδα ἀπώλεσαν, ἢ πότεροι τοὺς ἰππέας
 προῦδοσαν, ὧν προδοθέντων Ὀλυνθος ἀπώλετο; 15
 οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ ὅτ' ἦν ἡ πόλις
 τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας συκοφαντοῦντες καὶ
 διαβάλλοντες οὕτως, ὥστε τὸν γ' Ἀπολλωνίδην
 καὶ ἐκβαλεῖν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων ἐπέι-
 σθη.

20

57) Οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος τοῦ-
 το πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ' οὐδαμοῦ·
 ἀλλ' ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐπειδὴ ἀπαλλαγέντος Πλου-
 τάρχου καὶ τῶν ξένων ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν
 καὶ τὸν Πορθημόν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς ἦγον τὰ 25
 πράγματα, οἱ δ' ἐπὶ Φίλιππον. ἀκούοντες δὲ
 τούτων τὰ πολλά, μᾶλλον δὲ τὰ πάντα οἱ τα-
 λαίπωροι καὶ δυστυχεῖς Ἐρετριεῖς τελευτῶντες
 ἐπέισθησαν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν λέγοντας ἐκβα-
 λεῖν. καὶ γὰρ τοι πέμψας Ἰππόνικον ὁ σύμ-

3 τοῦτό πω

12 δουλεύσασιν

11 μὲν τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ

23 ἐπειδὴ γὰρ ἀπαλλαγέντος

29 αὐτῶν

μαχος και Φίλος αὐτοῖς Φίλιππος και ξένους
 χιλίους, τὰ τείχη περιεῖλε τοῦ Πορθημοῦ και
 τρεῖς κατέστησε τυράννους, Ἰππαρχον, Αὐτομέ-
 δοντα, Κλείταρχον· και μετὰ ταῦτ' ἐξεδήλακεν
 5 ἐκ τῆς χώρας δις ἤδη βουλομένους σώζεσθαι,
 τοτὲ μὲν πέμψας τοὺς μετ' Εὐφραῖου ξένους, 126
 πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρμενίωνος.

9 Καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἐν Ὀ-
 ρεῶ Φιλιστίδης μὲν ἔπραττε Φιλίππῳ και Μέ-
 10 νίππῳ και Σωκράτης και Θόας και Ἀγαπαῖος,
 οἱ περ νῦν ἔχουσι τὴν πόλιν — και ταῦτ' ἤδε-
 σαν ἅπαντες —, Εὐφραῖος δὲ τις, ἀνθρωπος
 και παρ' ἡμῖν ποτ' ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύ-
 15 θεροι και μηδενὸς δοῦλοι ἔσονται. οὗτος τὰ μὲν
 ἀλλὰ ὡς ὑβρίζειτο και προὔπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ
 δήμου, πολλὰ ἂν εἴη λέγειν· ἐνιαυτῶ δὲ πρότε-
 ρον τῆς ἀλώσεως ἐνέδειξεν ὡς προδότην τὸν Φιλι-
 στίδην και τοὺς μετ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ἅ πρᾶτ-
 20 τουσι. συστραφέντες δὲ ἀνθρωποὶ πολλοί, και
 χορηγὸν ἔχοντες Φίλιππον και πρυτανεύομενοι
 παρ' ἐκείνου, ἀπάγουσι τὸν Εὐφραῖον εἰς τὸ δε-
 σμωτήριον ὡς συνταράττοντα τὴν πόλιν. ὁρῶν 61
 δὲ ταῦθ' ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀρειτῶν ἀντὶ τοῦ τῶ
 μὲν βοηθεῖν, τοὺς δ' ἀποτυμπανίσαι τοῖς μὲν
 25 οὐκ ὠργίζετο, τὸν δ' ἐπιτήδειον εἶναι ταῦτα
 παθεῖν ἔφη και ἐπέχαιρε. μετὰ ταῦθ' οἱ μὲν
 ἐπ' ἐξουσίας ὀπόσης ἠβούλοντο ἔπραττον ὅπως
 ἢ πόλις ληφθήσεται, και κατεσκευάζοντο τὴν
 30 πρᾶξιν· τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἰσθοῖτο, ἐσίγα
 και κατεπέπληκτο, τὸν Εὐφραῖον, οἷα ἔπαθε,
 μεμνημένος. οὕτω δ' ἀθλίως διέκειντο [τῶ Φόβῳ],

9 Φιλιστείδης

13 ὑμῖν

15 προὔπηλακίζετο

16 δήμου τοῦ τῶν ὠρειτῶν, πολλὰ

17 Φιλιστείδην

31 Absunt unci.

ὥστε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδείς τοιούτου κα-
κοῦ προσιόντος ρῆξαι Φωνήν, πρὶν διασκευασά-
μενοι πρὸς τὰ τείχη προσήεσαν οἱ πολέμιοι·
τηνικαῦτα δ' οἱ μὲν ἠμύνοντο, οἱ δὲ προὔδιδό-
σαν. 2 τῆς δὲ πόλεως οὕτως αἰλούσης αἰσχυρῶς 5
127 καὶ κακῶς οἱ μὲν ἄρχουσι καὶ τυραννοῦσι, τοὺς
τότε σώζοντας αὐτοὺς καὶ τὸν Εὐφραῖον ἐτοι-
μοὺς ὅτιοῦν ποιεῖν ὄντας τοὺς μὲν ἐκβαλόντες,
τοὺς δὲ ἀποκτείναντες· ὁ δ' Εὐφραῖος ἐκεῖνος
ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, ἔργῳ μαρτυρήσας ὅτι δικαίως 10
καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθιστήκει
Φιλίππῳ.

3 Τί οὖν ποτ' αἴτιον, θαυμάζετ' ἴσως, τοῦ
καὶ τοὺς Ὀλυμπίους καὶ τοὺς Ἐρετριεῖς καὶ τοὺς
᾽Ωρεΐτας ἡδῖον πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέ- 15
γοντας ἔχειν ἢ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν; Ὁ περ καὶ
παρ' ὑμῖν [νῦν ἐστίν], ὅτι τοῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ
βελτίστου λέγουσιν οὐδὲ βουλομένοις ἔνεστιν
ἐνίοτε πρὸς χάριν οὐδὲν εἰπεῖν· τὰ γὰρ πρά-
γματ' ἀνάγκη σκοπεῖν ὅπως σωθήσεται· οἱ 20
δ' ἐν αὐτοῖς οἷς χαρίζονται Φιλίππῳ συμπράτ-
τουσιν. Ψεῖς φέρειν ἐκέλευον, οἱ δ' οὐδὲν δεῖν ἔ-
φασαν· πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεύειν, οἱ δ' ἄγειν
εἰρήνην, ἕως ἐγκατελήφθησαν. τᾶλλα τὸν αὐ-
τὸν τρόπον οἶμαι πάνθ', ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα 25
λέγω· οἱ μὲν, ἐφ' οἷς ἡδῆ χαριούνται, ταῦτ' ἔ-
λεγον καὶ ἐλύπουσιν οὐδέν· οἱ δ', ἐξ ὧν ἔμελλ-
λον σωθήσεται, (προσῆσαν δ' ἀπέχθεται.) πολ-
λὰ δὲ καὶ τὰ τελευταῖα οὐχ οὕτως οὔτε πρὸς
χάριν οὔτε δι' ἄγνοίαν οἱ πολλοὶ προΐεντο, 30
ἀλλ' ὑποκατακλινόμενοι, ἐπειδὴ τοῖς ὅλοις ἡτ-
τᾶσθαι ἐνόμιζον. 5 ὁ νῆ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλ-

λω! δέδοικα ἐγὼ μὴ πάθῃτε ὑμεῖς, ἐπειδὴν
 ἴδῃτε ἐκ λογισμοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνόν· [καὶ τοὺς εἰς
 τοῦθ' ὑπάγοντας ὑμᾶς ὄρων οὐκ ὀρρώδῳ, ἀλλὰ
 δυσωποῦμαι· ἢ γὰρ ἐξεπίτηδες ἢ δι' ἀγνοίαν εἰς
 5 χαλεπὸν πρᾶγμα ὑπάγουσι τὴν πόλιν.] Καί
 τοι μὴ γένοιτο, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ πρᾶ-
 γματ' ἐν τούτῳ· τεθνάσαι γὰρ μυριάκις κρείττον
 ἢ κολακεία τι ποιῆσαι Φιλίππῳ καὶ προέσθαι 128
 τῶν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν λεγόντων τινάς. κα- 6
 λὴν γ' οἱ πολλοὶ νῦν ἀπειλήφασιν Ὀρειτῶν χά-
 10 ριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φίλοις ἐπέτρεψαν αὐ-
 τοὺς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν· καλὴν γ' ὁ δῆ-
 μος ὁ Ἐρετριέων, ὅτι τοὺς μὲν ὑμετέρους πρέ-
 σβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δ' ἐνέδωκεν αὐτόν·
 δουλεύουσί γε μαστιγούμενοι καὶ στρεβλούμενοι.
 15 καλῶς Ὀλυνθίων ἐφείσατο τῶν τὸν μὲν Λασθέ-
 νη ἵππαρχον χειροτονησάντων, τὸν δὲ Ἀπολ-
 λωνίδην ἐκβαλόντων. μωρία καὶ κακία τὰ τοι- 7
 αῦτα ἐλπίζειν, καὶ κακῶς βουλευομένους καὶ
 μηδὲν ὧν προσήκει ποιεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ τῶν
 20 ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λεγόντων ἀκρωμένους, τηλι-
 καύτην ἠγεῖσθαι πόλιν οἰκεῖν τὸ μέγεθος, ὥστε
 μηδ' ἂν ὀτιοῦν ἢ δεινὸν πείσεσθαι. Καὶ μὴν κακείνῳ 68
 γε αἰσχρόν, ὕστερόν ποτ' εἰπεῖν συμβάντος τινός,
 τίς γὰρ ἂν ᾤηθη ταῦτα γενέσθαι; νῆ τὸν
 25 Δία, ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ
 μὴ ποιῆσαι. πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλύνθιοι
 νῦν, ἂν τότε εἰ προείδοντο, οὐκ ἂν ἀπώλοντο·
 πόλλ' ἂν Ὀρεῖται, πολλὰ Φωκεῖς, πολλὰ τῶν
 ἀπολωλότων ἕκαστοι. ἀλλὰ τί τούτων ὄφελος 69
 30 αὐτοῖς; ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος, ἂν τε

I ἔγωγε

2 εἰδῆτε

2 et 5 Absunt unci.

12 ὁ τῶν Ἐρετριέων

ὑμετέρους μὲν

15 Λασθέ-

νην

18 βουλευομένους αὐτοὺς καὶ

30 ἕως γὰρ

ἂν

μείζον ἂν τ' ἔλαττον ἦ, τότε χρὴ καὶ ναύτην
 καὶ κυβερνήτην καὶ πάντ' ἄνδρα ἐξῆς προθύ-
 μους εἶναι, καὶ ὅπως μήθ' ἐκὼν μήτ' ἄκων μη-
 δεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἡ
 70 θάλαττα ὑπέροσχη, μάταιος ἡ σπουδή. καὶ ἡ-5
 μεῖς τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῶσι,
 πόλιν μεγίστην ἔχοντες, ἀφορμάς πλείστας,
 ἀξίωμα κάλλιστον.

Τί ποιῶμεν, πάλαι τις ἠδέως ἂν ἴσως ἐρω-
 129 τήσων κάθηται. ἐγὼ νῆ Δί' ἐρῶ, καὶ γράφω 10
 δέ, ὥστε, ἂν βούλησθε, χειροτονήσατε. αὐτοὶ
 πρῶτον ἀμυνόμενοι καὶ παρασκευαζόμενοι, τριήρε-
 σι καὶ χρήμασι καὶ στρατιώταις λέγω· καὶ γὰρ
 ἂν ἅπαντες δὴ πού δουλεύειν συγχωρήσωσιν οἱ ἄλ-
 λοι, ἡμῖν γ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον· ταῦ- 15
 71 τα δὴ πάντα αὐτοὶ παρεσκευασμένοι καὶ ποιήσαν-
 τες τοῖς Ἑλλησι φανερά, τοὺς ἄλλους ἤδη πα-
 ρακαλῶμεν, καὶ τοὺς ταῦτα διδάξοντας ἐκπέμ-
 πωμεν πρέσβεις πανταχοῖ, (εἰς Πελοπόννησον,
 εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα λέγω — οὐδὲ 20
 γὰρ τῶν ἐκείνω συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ
 τοῦτον εἶσαι πάντα καταστρέφασθαι) — ἴν' ἐ-
 ἀν μὲν πείσητε, κοινωνοὺς ἔχητε καὶ τῶν κιν-
 δύνων καὶ τῶν ἀναλωμάτων, ἂν τι δέη, εἰ δὲ
 μή, χρόνους γε ἐμποῖητε τοῖς πράγμασιν. 2 ἐπει- 25
 δὴ γὰρ ἐστὶ πρὸς ἄνδρα καὶ οὐχὶ συνεστῶσης
 πόλεως ἰσχὺν ὁ πόλεμος, οὐδὲ τοῦτ' ἀχρηστον,
 οὐδ' αἱ πέρυσσι πρεσβεῖαι αἱ περὶ τὴν Πελο-
 πόννησον ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι, ἃς ἐγὼ καὶ
 Πολύευκτος ὁ βέλτιστος ἐκεινοσὶ καὶ Ἠγήσιπ- 30
 πος καὶ Κλειτόμαχος καὶ Λυκούργος καὶ οἱ ἄλ-

2 ἐξεξῆς πρόθυμοι

15 ἡμῖν
ταχοῦ

14 δουλεύειν δήπου

16 παρασκευασάμενοι

19 παν-

λοι πρέσβεις περιήλθομεν, καὶ ἐποιήσαμεν ἐπι-
 σχεῖν ἐκεῖνον καὶ μὴτ' ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθεῖν
 μὴτ' εἰς Πελοπόννησον ὀρμηῆται. Ζοῦ μέντοι λέγω
 μηδὲν αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐθέλοντας
 5 ποιεῖν τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν· καὶ γὰρ εὖηδες
 τὰ οἰκεῖα αὐτοὺς προἰεμένους τῶν ἀλλοτρίων
 Φάσκειν κήδεσθαι, καὶ τὰ παρόντα περιορῶντας
 ὑπὲρ τῶν μελλόντων τοὺς ἄλλους φοβεῖν. οὐ
 λέγω ταῦτα, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν Χερρόνησῳ χρεῖ-
 10 ματ' ἀποστέλλειν Φημί δεῖν καὶ τᾶλλα ὅσα
 ἀξιούσι ποιεῖν, αὐτοὺς δὲ παρασκευάζεσθαι καὶ
 πρῶτους ἂν χρεῖ ποιῶντας, τότε καὶ τοὺς ἄλ-
 λους Ἑλληνας συγκαλεῖν, συνάγειν, διδάσκειν, 130
 νοουθετεῖν· ταῦτ' ἐστὶ πόλεως ἀξίωμα ἐχούσης,
 15 ἡλικὸν ὑμῖν ὑπάρχει. Ἐπεὶ δ' οἴεσθε Χαλκιδικίας
 τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀπο-
 δράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε·
 ἀγαπητὸν γάρ, ἂν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκα-
 στοί. ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον. ὑμῖν οἱ
 20 πρόγονοι τοῦτο τὸ γέρας ἐκτήσαντο καὶ κα-
 τέλιπον μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων
 κινδύνων. Ζεῖ δ' ὁ βούλεται ζητῶν ἕκαστος κα-
 θεδεῖται, καὶ ὅπως μηδὲν αὐτὸς ποιήσει σκο-
 πῶν, πρῶτον μὲν οὐ μὴ ποθ' εὖρη τοὺς ποιή-
 25 στοντας, ἔπειτα δέδοικα, ὅπως μὴ πάνθ' ἅμα,
 ὅσα οὐ βουλόμεθα, ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενή-
 σεται. [εἰ γὰρ ἦσαν, εὖρηντ' ἂν πάλαι ἐνεκά
 γε τοῦ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλ-
 λ' οὐκ εἰσίν.]

30

Ὁ Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω·
 καὶ οἶομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ

16 ἀποδράσεσθε
 27 et 29 Absunt unci.

23 ποιήση

25 Deest ἅμα

πράγματα τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει
 τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω.
 ὅ τι δ' ὑμῖν δόξει, τοῦτ' ὧ πάντες θεοί, συ-
 νενέγκοι.

3 δόξειε